

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mülkiye Müfettişliği

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
MÜLKİYE
TEFTİŞ KURULU
BAŞKANLIĞI

TEFTİŞ RAPORU

Tarihi ve Sayısı : 04/09/2023 42/24
Teftiše Başlama Tarihi : 08/09/2023
Teftişi Bitirme Tarihi : 27/09/2023
Eski Teftişi Tarihi : 22/03/2022

TEFTİŞ YERİ

İli : BİLECİK

TEFTİŞ EDİLEN

Birim : Bilecik Belediye Başkanlığı
İşler : Genel İş ve Yürütümü
Yıllar : 22/03/2022 – 27/09/2023
Görevli : Melek MIZRAK SUBAŞI-Belediye Başkan V.

TEFTİŞ EDEN

Mülkiye Müfettişi : Bayram TÜRKER

Mühür ve İmza

İÇİNDEKİLER

BAŞLANGIÇ	1
ÖNCEKİ TEFTİŞ VE SONUCU	1
BELEDİYE MECLİSİ İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER	1
BELEDİYE ENCÜMENİ İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER	5
BELEDİYE BAŞKANI	8
İNSAN KAYNAKLARI İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER	10
EVLENDİRME İŞ VE İŞLEMLERİ	24
ZABITA HİZMETLERİ	26
İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARI	29
İMAR İŞ VE İŞLEMLERİ	34
MALİ HİZMETLER İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER	44
2886 SAYILI DEVLET İHALE KANUNU'NA GÖRE YAPILAN İHALELER	47
4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU'NA GÖRE YAPILAN İHALELER	55
METRUK BİNALAR	68
BELEDİYENİN ÇEVRE, DOĞA VE HAYVANLARI KORUMA KONUSUNDA YAPTIĞI ÇALIŞMALAR	68
GENEL DEĞERLENDİRME	70
GÖREV VE SONUÇ	72

h

BASLANGIC

1- Bilecik Belediye Başkanlığı Genel İş ve Yürütümü tarafımdan teftiş edilerek görülebilen hata ve noksanlıklar ile tenkit ve tavsiyeyi gerektirir hususlar aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

ÖNCEKİ TEFTİŞ VE SONUCU

2- Belediye Başkanlığı Genel İş ve Yürütümünün özel teftiş kapsamında bundan önce Mülkiye Müfettişi İlker Özerk ÖZCAN ve Mahalli İdareler Kontrolörü Nuri Oytun SEZER tarafından teftiş edildiği, dairesinde bulunan 22.03.2022 tarih ve İ.Ö.Ö. 157/7, N.O.S. 82/12 sayılı Özel Teftiş Raporunun incelenmesinden anlaşılmıştır.

Sözü edilen Teftiş Raporunda tenkit ve tavsiye edildiği halde, henüz tamamlanıp düzeltilmeyen hususlara rastlanıldığında, bu hususlara teftiş raporunun ilgili maddelerinde ayrıca değinilecektir.

3- Bilecik Belediyesinde Teftiş Raporları ve üst makamlardan gelen emir ve talimatların yer aldığı Teftiş Dosyanın tutulduğu, mülkiye müfettişleri için teftiş defteri bulundurulduğu, defter sayfalarının ve son sayfa şerhinin usulüne uygun olarak verildiği ve teftişle ilgili bakanlıktan gelen emir ve talimatların teftiş defterinin ilgili bölümüne işlendiği incelenmiştir.

İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin 58. maddesi doğrultusunda teftiş defterinin muhafazasına devam olunmakla birlikte bir önceki teftişle ilgili bakanlıktan gelen emir ve talimatların teftiş defterinin ilgili bölümüne işlenmesi sağlanarak, Teftiş Raporları ve üst makamlardan gelen emir ve talimatların yer aldığı Teftiş Dosyanın tutulması ihmal edilmemelidir.

4- Teftiş Raporunun Belediyenin ilgili birimlerine gönderilerek cevaplarının istenildiği, Teftiş Raporunda mevzuata aykırı olduğu için düzeltilmesi istenen hususlar ile uygulamaya yön vermesi açısından tavsiye edilen konuların 2022 yılı sonrasında Teftiş Kurulu Müdürlüğüne takip edildiği anlaşılmıştır.

Teftiş raporlarının değerlendirilmesi, takibi ve sonuçlandırılması konusunda yapılacak işlerle ilgili olarak, İçişleri Bakanlık Makamının 18.04.2011 tarih ve 2426 sayılı Oluru ile yürürlüğe giren "Mülkiye Müfettişlerince Düzenlenen Raporların Değerlendirilmesi, Takibi ve Sonuçlandırılması Hakkında Yönerge" hakkında görevlilere bilgilendirme yapılmıştır.

İçişleri Bakanlık Makamının 18.04.2011 tarih ve 2426 sayılı Olur'u ile yürürlüğe giren "Mülkiye Müfettişlerince Düzenlenen Raporların Değerlendirilmesi, Takibi ve Sonuçlandırılması Hakkında Yönerge" gereğince, raporların değerlendirilmesi, takibi ve sonuçlandırılmasına devam edilmeli; ayrıca hizmet içi eğitim programlarında yönerge ders olarak işlenmelidir.

BELEDİYE MECLİSİ İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER

5- Teftişe tabi dönemde yapılan Belediye Meclis toplantılarına ilişkin sayısal veriler, alınan kararların yıllara ve konularına göre dağılımı aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

	2022	2023
Olağan Toplantı	11	8
Olağanüstü Toplantı	2	-
Olağan Birleşim	22	15

	2022	2023	Toplam
Mali Konular	17	15	32

h

İmar Konuları	45	11	56
Tarifeler	22	15	37
Seçimler	21	9	30
Diğer	49	31	80
TOPLAM	154	81	235

Teftişe tabi dönem içerisinde toplam (235) karar alındığı, bu kararların çoğunluğunu; (80) adet ile diğer konuların, (56) adet ile imar konularının, (37) adet ile tarifelerin, (32) adet ile mali konuların, (30) adet ile de seçimlerin oluşturduğu incelenmiştir.

Belediye Meclisince alınacak kararlarda 5393 sayılı Kanununun 18.ve 30. maddesinde belirtilen çerçevede hareket edilmesi sağlanmalı, meclisin görev alanına girmeyen konuların görüşülmemesi hususunda gereken hassasiyet gösterilmelidir.

6- Örnekleme yöntemi ile yapılan incelemede, belediye meclis gündeminin belediye başkanı tarafından belirlenip, toplantı tarihinden en az üç gün önceden meclis üyelerinin belediyeye verilen bilgi formlarındaki e-mail adreslerine Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü aracılığı ile mail göndererek ve imza karşılığı bizzat tebliğ ederek bildirimde bulunduğu, toplantıların belediye web sayfası ya da ilan panosunda asılarak halka duyurulduğu ve buna ilişkin tutanakların tutulduğu incelenmiştir.

04.09.2023 ve 07.09.2023 tarihli meclis gündeminin 31.08.2023 tarihli tutanak ile meclis üyelerine imza karşılığı bildirilmesi, 06.07.2023 tarihli meclis gündeminin Belediyeye ait ilan panosunda ilan edildiğine dair 10.07.2023 tarihli tutanak tutulması örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 21. Maddesi; "Her ayın ilk günündeki belediye meclis gündemi belediye başkanı tarafından belirlenerek en az üç gün önceden üyelere bildirilir ve çeşitli yöntemlerle halka duyurulur" hükmü uyarınca işlem yapılarak Belediye Meclisi gündeminin halka duyurulmasına devam edilmelidir.

7- Örnekleme yöntemi ile yapılan incelemede, belediye meclisinin, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplandığı ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verildiği ve kararların meclis başkanı ve kâtip üyeler tarafından imzalandığı incelenmiştir.

01.09.2023 tarihli ve 181 numaralı karar örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 22. maddesi ve Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 10. maddesi hükmü gereğince işlem tesis edilmesi sürdürülmelidir.

8- Örnekleme yöntemi ile yapılan incelemede kesinleşen meclis karar özetlerinin yedi gün içerisinde Belediye resmi internet sitesinde ve İlan panosunda halka duyurusunun yapıldığı ancak bazı kesinleşen kararların kesinleşme tarihinden itibaren yedi günden daha fazla sürede mahallin en büyük mülki amirine gönderildiği ifade edilmiş ve incelenmiştir.

Bilecik Valiliğine, 11.05.2022 tarihli ve 4216 sayılı yazı ile gönderilen 09.05.2022 tarihli ve 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72 ve 73 numaralı meclis kararları ile 31.05.2022 tarihli ilan tutanağı örnektir.

Meclis kararlarının kesinleşmesi, yürürlüğe girmesi ve halka duyurulması konusunda 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 23. maddesi hükmüne uygun işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

9- Faaliyet Raporunun oylandığı meclis toplantılarına, Belediye Başkanının başkanlık etmediği, toplantının meclis başkan vekilinin başkanlığında yapıldığı incelenmiştir.

03.04.2023 tarihli ve 44 karar numaralı meclis kararı örnektir.

h

5393 Sayılı Belediye Kanununun 19. maddesinde; "...yıllık faaliyet raporunun görüşüldüğü meclis toplantısı meclis başkan vekilinin başkanlığında yapılır..." hükmü gereğince uygulamaya devam edilmelidir.

10- Belediye Meclisi tarafından her yıl alınan kararla, meclis görüşmelerinin sesli ve görüntülü olarak DVD ortamında kayıt edildiği, ilgili kayıtların çoğaltılarak parti gruplarına ve ayrı ayrı meclis üyelerine tutanakla verildiği ifade edilmiş ve incelenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun meclis toplantısı başlıklı 20'nci maddesinde; "*Meclis görüşmeleri görevlilerce tutanağa geçirilir, başkan ve kâtip üyeler tarafından imzalanır. Toplantılar, meclisin kararıyla sesli ve görüntülü cihazlarla da kaydedilebilir.*" hükmü bulunduğundan, meclis görüşmelerinin meclis kararıyla sesli ve görüntülü cihazlarla kayıt altına alınması uygulamasına devam edilmelidir.

11- Teftişe tabi dönem içerisinde 2022 yılında (2) kez olağanüstü meclis toplantısı yapıldığı bu toplantıların yapılış sebebinin Belediye Başkan vekili seçimi olduğu ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

Örnekleme yöntemiyle yapılan incelemede olağanüstü meclis toplantılarında 3 günlük süreye uyulduğu ve meclis üyelerine yazılı olarak gündemin tebliğ edildiği ifade edilmiş ve incelenmiştir.

08.04.2022 tarihinde yapılan olağanüstü meclis toplantısının, meclis üyelerine 04.04.2022 tarihinde tutanak ile tebliğ edilmesi örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 20. maddesi ile Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 6. maddeleri gereğince işlem tesis edilmesine devam edilmelidir.

12- Örnekleme yöntemi ile yapılan incelemede, belediye meclisince üyeleri arasından seçilecek üç kişiden oluşan ihtisas komisyonlarının kurulduğu, komisyonların bir yılı geçmemek üzere ne kadar süre ile kurulacağı aynı meclis kararında belirtildiği, komisyonların üyeleri arasından bir başkan ve bir başkan vekili seçildiği incelenmiştir.

04.04.2023 tarih ve 45 numaralı meclis kararı ile kurulan imar ve bayındırlık komisyonu; 44 numaralı meclis kararı ile plan ve bütçe komisyonu; 47 numaralı meclis kararı ile kurulan kira tespit komisyonu, 46 numaralı meclis kararı ile kurulan ücret ve tarife komisyonu örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 24. maddesi ile Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 21. maddesi gereğince işlem tesisinin devamı sağlanmalıdır.

13- Komisyonların üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplandığı ve katılanların salt çoğunluğu ile karar aldığı, kararların belediye internet sitesinde ve ilan panosunda 10 gün süreyle halka duyurulduğu incelenmiştir.

06.09.2023 tarih ve 4 sayılı imar komisyonu raporu örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 24'üncü maddesinde yer alan "*İhtisas komisyonu raporları alenidir, çeşitli yollarla halka duyurulur ve isteyenlere meclis tarafından maliyetlerini aşmamak üzere belirlenecek bedel karşılığında verilir.*" hükmüne göre işlem yapılmaya devam edilmelidir.

14- Teftişe tabi yıllarda, belediye meclisinin her Ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin denetimi için kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üç kişiden oluşan bir denetim komisyonu oluşturulduğu, komisyonunun Mart ayı sonuna kadar denetim raporunu belediye başkanlığına sunduğu ve başkanın Nisan ayı meclis toplantısında denetim raporunu okutmak suretiyle meclise bilgi verdiği incelenmiştir.

h

02.01.2023 tarihli ve 2 numaralı meclis kararı ile oluşturulan denetim komisyonlarının hazırladığı 22.03.2022 tarihli denetim raporu ve bu raporun mecliste okunduğuna dair 03.04.2023 Nisan ayı olağan toplantı tutanağı örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 25. Maddesi ile Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliği'nin 22. Maddesi gereğince işlem tesisine devam edilmelidir.

15- Teftişe tabi yıllara ait mali yılı hazırlık bütçelerinin Belediye Meclisinde görüşülerek kabul edildiği incelenmiştir.

05.12.2022 tarih ve 149 sayılı meclis kararında 2023 mali yılı bütçesinin oy çokluğu ile kabul edilmesi örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18/b ve 62. Maddeleri gereği işlem yapılması sürdürülmelidir.

16- Teftişe tabi yıllara ait mali yılı kesin hesaplarının Belediye Meclisinde görüşülerek kabul edildiği incelenmiştir.

12.05.2022 tarih ve 74 sayılı meclis kararı ile 2021 mali yılı kesin hesabının oy çokluğu ile kabul edilmesi örnektir.

5393 sayılı kanununun 64. maddesi "*Her yıl bütçesinin kesin hesabı, belediye başkanı tarafından hesap döneminin bitiminden sonra nisan ayı içinde encümene sunulur. Kesin hesap, belediye meclisinin mayıs ayı toplantısında görüşülerek karara bağlanır.*"

Kesin hesabın görüşülmesi ve kesinleşmesinde, bütçeye ilişkin hükümler uygulanır." hükmü gereğince işlem tesis edilmesi ihmal edilmemelidir.

17- Belediye meclisince komisyonlara havale edilen işlerle ilgili olarak, komisyonların karara bağlama süresi ile ilgili herhangi bir sürenin verilmediği ancak komisyonların yasada belirtilen konularda süresi içinde çalışmalarını tamamlayarak raporunu oluşturduğu ve düzenlenen raporun meclis üyelerine tebliğ edildiği incelenmiştir.

09.11.2022 tarih ve 4 sayılı imar komisyonu kararı ve kararın 10.11.2022 tarihinde meclis üyelerine tebliğ edildiğine ilişkin tutanak örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 24 ncü maddesindeki; "*...Meclis toplantısını müteakip imar komisyonu en fazla on iş günü, diğer komisyonlar ise beş iş günü içinde kendilerine havale edilen işleri sonuçlandırır. Komisyonlar kendilerine havale edilen işlerle ilgili raporlarını bu sürenin sonunda meclise sunmadıkları takdirde, konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınır...*" hükmü gereğince, komisyonlara havale edilen işlerle ilgili olarak, Kanunda öngörülen sürenin mutlaka belirtilmesi ve komisyonlarca süresinde meclise sunulmayan işlerin doğrudan gündeme alınması ihmal edilmemelidir.

18- Örnekleme yöntemiyle seçilen belediye meclis kararlarının, başkan ve katip üyelerce imzalandığı, meclis kararlarına her yıl birden başlamak üzere birbirini izleyen karar numarası verildiği, kararların çıktı alınarak yıllar itibariyle muhafaza edildiği, meclis görüşmelerinin tutanağa geçirildiği ve kararların tutanaklara dayalı olarak yazıldığı ifade edilmiş ve incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

Belediye Meclisi Çalışma Yönetmeliğininin 16. maddesine uygun işlem yapılmasına devam edilmelidir.

19- Belediyede kuruluşu bulunan her müdürlüğün görev, yetki ve sorumluluklarının bir yönetmelikle düzenlediği anlaşılmıştır.

09.06.2022 tarihli ve 81 numaralı meclis kararı ile kabul edilen Yazı İşleri Müdürlüğüne ait "Yazı İşleri Müdürlüğü Görev, Yetki ve Çalışma Yönetmeliği" örnektir.

h

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18. maddesinin (m) bendi uyarınca uygulama sürdürülmelidir.

20- Teftişe tabi dönemde Belediye Meclisince; Belediye personelinin performans ölçütlerinin Aralık ayında görüşülerek kabul edildiği ifade edilmiş ve incelenmiş ancak oluşturulan performans hedeflerinin gerçekleştirildiğine ve başarı sağlandığına ilişkin çalışmanın yapılmadığı görülmüştür.

05.12.2022 tarih ve 148 sayılı Meclis kararı ile görüşülen Performans Programı taslağı örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18/a maddesi gereğince, belediye personelinin performans ölçütlerinin belirlenmesi ve Meclisçe karara bağlanmasına devam edilmeli bununla beraber konulan ölçütlerin ve hedeflerin ne kadarının uygulamaya konularak başarı sağlandığının takip edilmesi tavsiyeye değer görülmüştür.

21- Meclis başkan ve üyelerine, meclis ve komisyon toplantılarına katıldıkları her gün için 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 39'uncu madde uyarınca Belediye Başkanına ödenmekte olan aylık brüt ödeneğin günlük tutarının üçte birini geçmemek üzere ödenecek huzur hakkının Meclis Kararı ile tespit edilmediği incelenmiştir.

Belediye Kanunu'nun 32. Maddesi gereğince, ödenecek huzur haklarının kanuni üst limiti aşmamak koşulu ile Belediye Meclisince belirlenmesi ihmal edilmemelidir.

22- Belediye Meclisinin kararı ile mülkiyeti Belediyeye ait olan taşınmazların 10 yıla kadar kiralınmasına ilişkin yetkinin Belediye Encümenine devredildiği incelenmiştir.

10.06.2019 tarih ve 58 sayılı Meclis kararı örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun Encümenin görev ve yetkileri başlıklı 34. Maddesinin (g) fıkrasında yer alan "*Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralınmasına karar vermek.*" Hükmü ile üç yıla kadar yapılacak taşınmaz kiralınmaların encümen yetkisinde olduğu ve bu yetkinin açıkça kanunda sayıldığı, üç yıldan fazla taşınmaz kiralınması yetkisinin de aynı kanunun 18. Maddesince belediye meclisine münhasıran verildiği, dolayısıyla Belediye kanununun ilgili maddeleri kapsamında belirlenen münhasır yetkilerin yetki devrine söz konusu olmaksızın kanunda belirtilen organlar vasıtası ile kullanılması sağlanmalıdır.

BELEDİYE ENCÜMENİ İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER

23- Bilecik Belediye Encümenince teftişe tabi dönem içerisinde alınan kararların yıllarına ve konularına göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

KONULAR	2022	2023	TOPLAM
MALİ KONULAR	121	80	201
İMAR KONULARI	57	52	109
İMAR KANUNU KAPSAMINDA Kİ YAPTIRIM KARARLARI	10	1	11
DİĞER İDARİ PARA CEZALARI	131	73	204
KAMULAŞTIRMA	1	2	3
İHALELER	19	12	31
ASKER AİLELERİNE YARDIM	12	8	20

h

AYNI VE NAKDİ YARDIMLAR	124	51	175
ÖZEL ŞAHIS VE KURULUŞLARDAN GELEN TALEPLER	13	5	18
RUHSATSIZ İŞYERLERİNİ KAPATMA	0	0	0
DİĞERLERİ	78	64	142
TOPLAM	566	348	914

Teftişe tabi dönem içerisinde; 2022 yılında (566) ve 2023 yılı teftiş tarihi itibarı ile de (348) adet karar alındığı incelenmiş olup, bu kararların çoğunluğunu diğer idari para cezalarının, mali konuların, ayni ve nakdi yardımların ve imar konularının oluşturduğu incelenmiştir.

Belediye Encümenince alınacak kararlarda 5393 sayılı Kanununun 34. maddesinde belirtilen çerçevede hareket edilmesi sağlanmalı, encümenin görev alanına girmeyen konuların encümende görüşülmemesi hususunda gereken hassasiyet gösterilmelidir.

24- Bilecik Belediyesi Encümeninin oluşumuna yönelik Belediye Meclisince karar alındığı, belediye meclis üyeleri arasında 3 üyenin seçildiği, diğer 3 üyenin birim müdürleri arasından Belediye Başkanı tarafından görevlendirildiği ve adı geçenlere bu görevlendirmenin bildirildiği,

Encümen toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak ilgili birim amirlerinin, belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere sözlü olarak çağrıldığı ancak buna ilişkin bir kaydın olmadığı incelenmiştir.

Belediye Kanunu'nun 33. maddesinde; "Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında;

a) İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000 üzerindeki belediyelerde belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, Mali Hizmetler Birim Amiri ve Belediye Başkanının birim amirleri arasında bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden,

b) Diğer belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği iki üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği bir üye olmak üzere beş kişiden oluşur.

Belediye başkanının katılmadığı toplantılarda, belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı veya encümen üyesi, encümene başkanlık eder.

Encümen toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak ilgili birim amirleri, belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağrılabilir." denildiğinden, anılan madde hükümleri doğrultusunda işlem yapılması ihmal edilmemelidir.

25- Encümen toplantılarının her haftanın perşembe günleri gerçekleştirildiği ve buna ilişkin yılın ilk toplantısında karar alındığı ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

05.01.2023 tarih ve 1 sayılı Encümen kararı örnektir.

5393 Sayılı Belediye Kanununun 35. maddesi; "...Belediye encümeni, haftada birden az olmamak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanır. Belediye başkanı acil durumlarda encümeni toplantıya çağırabilir." hükmü gereği işlem yapılması sürdürülmelidir.

26- Teftişe tabi dönemde bütçe tasarılarının ve kesin hesapların yasal süreleri içinde Belediye Encümeninin incelemesinden geçirilerek Belediye Meclisinde görüşülmek üzere Belediye Başkanına gönderildiği incelenmiştir.

h

2023 yılı Gelir ve Gider hazırlık bütçesinin 25.08.2022 tarihli ve 346 numaralı encümen kararı ile uygun görüşle meclise havale edilmesi ile gelir ve gider bütçe kesin hesapların görüşülmesine ilişkin 06.04.2023 tarihli ve 139 numaralı encümen kararı örnektir.

5393 sayılı kanununun 34/a, 62 ve 64. maddeleri gereğince işlem yapılması sürdürülmelidir.

27- Teftiş dönemi içerisinde umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatlerinin genel olarak belirlenmesi için Belediye Encümeni tarafından bir karar alınmamakla birlikte en son 16/12/2014 tarihinde karar alındığı ancak Ramazan ayına özel olarak sıhhi müessese ve umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin sahura kadar açık bulundurulmasına izin verilmesine ilişkin karar alındığı ancak kapanışa ilişkin net bir saatin belirlenmediği incelenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34/h maddesi ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin açılış ve kapanış saatleri başlıklı 33. maddesinde; *"Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatleri belediye sınırları içinde belediye encümeni, bu yerler dışında il encümeni tarafından tespit edilir..."* hükmüne uygun olarak, ihtiyaç halinde umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatlerinin güncellenmesi ihmal edilmemeli, ayrıca alınan kararlarda saatlerin açıkça belirtilmesi sağlanarak karışıklığa meydan verilmemelidir.

28- Teftiş tabi dönemde Belediye Encümenince yapılan ifraz, tevhit işlemleri ile ilgili taleplerin 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 16'ncı maddesi gereğince süresi içerisinde yerine getirildiği incelenmiştir.

Encümene 14.03.2023 tarihinde havale edilen tevhit talebi hakkında Encümen tarafından verilen 16.13.2023 tarih ve 108 sayılı karar ile,

Encümene 14.02.2023 tarihinde havale edilen ifraz talebi hakkında Encümen tarafından verilen 16.02.2023 tarih ve 61 sayılı karar örnektir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 16. Maddesi hükmü gereğince işlem yapılmasına devam edilmelidir.

29- Belediye Encümen kararı ile amatör spor kulüplerine nakdi yardım yapıldığı incelenmiştir.

27.10.2022 tarih ve 2022/440 sayılı Belediye Encümeni kararı ile Bilecik 1969 Spor Kulübü'ne 200.000 TL nakdi yardım yapılması örnektir.

Belediye kanununun 14. Maddesi *"...Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine aynı ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir"* hükmü bulunmakla beraber nakdi yardımın yapılmasına Belediyenin hangi organının karar vereceğinin açıkça belirtilmediği, diğer taraftan aynı kanunun 34. Maddesinde Belediye Encümeninin görevlerinin sınırlı olarak sayıldığı, yine aynı kanunun 38. Maddesinde *"Kanunlarla belediyeye verilen ve belediye meclisi veya belediye encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak."* denilerek Belediye Başkanının genel yetkili organ olarak kabul edildiği, amatör spor kulüplerine nakdi yardımda bulunmanın Encümenin yetkileri arasında açıkça sayılmadığı bu sebeple verilen görev ve yetkilerin belediyenin yasal olarak yetkili organlarının kararları ile kullanılması sağlanmalıdır.

30- Belediyeye yapılan şartsız bağışların Belediye Meclis kararı ile kabul edildiği incelenmiştir.

h

04.09.2023 tarih ve 68 sayılı meclis kararı ile şartsız bağış olarak araç kabul edilmesi örnektir.

5393 sayılı Belediye kanununun 38. Maddesinin 1 fıkrası gereğince şartsız bağışları kabul etmek Belediye Başkanının görev ve yetkileri arasında sayıldığından buna göre işlem yapılması sağlanmalıdır.

BELEDİYE BAŞKANI

31- Bilecik Belediye Başkanı Semih ŞAHİN'in görevden uzaklaştırıldığı İçişleri Bakanlığının 25.02.2022 tarih ve 25428 sayılı yazısı ile bildirildiği, bunun üzerine Bilecik Belediye Meclisinin 03.03.2022 tarih ve 24 sayılı kararı ile Meclis Üyesi Muharrem TÜFEKÇİOĞLU'nun Belediye Başkan Vekili olarak seçildiği, 22.02.2022 tarih ve 2015/441 Esas, 2016/133 Karar sayılı Yargıtay 7. Ceza Dairesinin kararı ile hakkında 1 yıl 11 ay 10 gün hapis cezasının kesinleşmesi üzerine Muharrem TÜFEKÇİOĞLU'nun başkan vekilliği ve meclis üyeliğine devam edemeyeceğinin Bilecik Valiliğince 01.04.2022 tarihinde bildirildiği bunun üzerine Bilecik Belediye Meclisinin 08.04.2022 tarih ve 58 sayılı kararı ile Meclis Üyesi Melek MIZRAK SUBAŞI'nın Belediye Başkan Vekili olarak seçildiği ve halen Bilecik Belediye Başkan Vekilliği görevini yürüttüğü,

Sürecin Belediye kanununun 45. Maddesi ve Türk Ceza Kanunu'nun 53. Maddesi hükümleri kapsamında işletildiği incelenmiştir.

32- Teftişe tabi dönemde Belediye Başkanlarının bağlı birimlerinden hiçbirini denetlemediği veya denetletmediği sadece iç denetçi tarafından mali denetiminin yapıldığı ifade edilmiştir.

5216 sayılı Kanununun Belediye Başkanının görev ve yetkileri başlıklı 18. maddesi "... belediyesinin ve bağlı kuruluşları ile işletmelerinin etkin ve verimli yönetilmesini sağlamak..." hükmünü, 5393 sayılı Belediye Kanununun belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38. maddesi "...Belediye ve bağlı kuruluşları ile işletmeleri denetlemek..." Hükmüne uygun olarak belediye başkanı tarafından, belediye birimlerinin denetlenmesi sağlanmalı, denetim sonuçları bir rapor ile ilgili birimlere gönderilerek, raporda tespit edilen hususların takibi yapılmalıdır.

33- Bilecik Belediyesinin 07.09.2023 tarihindeki borç durumu aşağıda gösterilmiştir.

BİLECİK BELEDİYESİ BORÇ DURUMU	
İller Bankası ve Özel Banka Kredi toplamı	102.709.964,63
İller Bankası ve Özel Banka Faiz toplamı	31.542.007,16
Piyasa Borcu	22.582.874,84
Vergi Borcu	1.360.134,63
SGK ve Diğer Borçlar	9.742.091,34
Genel Toplam	167.937.102,60

Teftişe tabi dönemde, Bilecik Belediyesinin toplam borcunun **167.937.102,60 TL** olduğu, bu borçlardan önemli bir bölümünü İller Bankası ve Özel Bankalara olan kredi ve faiz borçlarının oluşturduğu anlaşılmıştır

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68. maddesi d fıkrası "Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamaz. Bu

m

miktar büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanır.” hükmünü gereğince işlem yapılarak borçlanma limitleri içinde kalınmasına azami gayret gösterilmelidir.

34- Teftiş dönemi içerisinde görülebildiği kadarıyla belediye başkanının meclis kararlarını, gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere meclise iade etmediği ve idari yargıya gitmediği ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

Konu ile ilgili olarak gerektiğinde 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 23. maddesi hükmü dikkate alınmalıdır.

35- Belediye Başkanı tarafından, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Yasasının 41. maddesinde öngörüldüğü şekilde Faaliyet Raporu hazırlandığı, Meclisin Nisan ayı toplantısına sunulduğu ve bir örneğinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderildiği ve Faaliyet Raporlarının kamuoyuna belediyeye ait olan internet sitesi aracılığı ile ilan edildiği ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 41. ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 56. maddesi gereğince işlem yapılmasına devam edilmelidir.

36- Belediye bütçesinde muhtaçlar için hane halkına yardım ve transferler kalemine ödenek konulduğu, engelliler merkezinin oluşturulduğu ancak talep olmadığı için tekrar kapatıldığı ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun belediye başkanının görev ve yetkileri başlıklı 38/n maddesinde; “*Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler merkezini oluşturmak.*” hükmü gereği engelliler merkezi oluşturmak Belediye başkanının görev ve yetkileri arasında sayılmış olup, bu çerçevede gerekli çalışmanın yapılarak engelli merkezinin planlanması sağlanmalıdır.

37- Belediyenin alacaklarının çeşit ve toplamı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

BİLECİK BELEDİYESİ ALACAKLARININ ÇEŞİT VE TOPLAMI	
Alacağın Türü	Alacak Tutarı
Emlak Vergisi	12.120.813,51
Çevre Temizlik Vergisi	1.791.717,95
İlan ve Reklam Vergisi	805.645,33
Eğlence Vergisi	9.861,78
Elektrik Tüketim Vergisi	-
Bina İnşaat Harcı	284.368,97
İşgal Harcı	773.612,01
Reklam Geliri	-
Çevre ve Esenlik Hiz.İliş.Gelirler	179.843,50
Kira Ve Ecrimisil Gelirleri	18.753.080,50
Diğer Harcamalara Katılım Payı	436.214,96
İmar Para Cezaları	707.928,18
Zabıta Para Cezaları	59.732,72
Diğer Para Cezaları	78.510,99
Usulsüzlük, Vergi Z.Cezaları	217.642,02

Geri Alınacak Paralar	2494,75
Hizmet Gelirleri	8.692.635,32
Yukarıda Tanımlanmayan diğer Çeşitli Gelirler	15.475.158,36
Diğer Gelirler (Gecikme Faizleri)	9.860,59
Toplam	48.278.307,93

Bilecik Belediyesinin toplam alacak miktarının 48.278.307,93 TL olduğu, toplam alacak tutarının 18.753.080,50 TL'lik kısmını Kira ve Ecrimisil Gelirlerinin oluşturduğu, alacak sıralamasında ikinci sırada da 15.475.158,36 TL'lik bedelle diğer Çeşitli Gelirlerin, üçüncü sırada ise 12.120.813,51 TL'lik bedelle Emlak Vergisinin yer aldığı incelenmiştir. Belediyenin toplam borç tutarının 167.937.102,60 TL olduğu göz önüne alındığında, tahsil edilmeyen 48.278.307,93 TL'lik alacak miktarı ile var olan tüm borcun önemli bir bölümünün kapanacağı anlaşılmaktadır.

Belediye Başkanının görev ve yetkilerinin sayıldığı 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38. maddesinin (f) bendi; "Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek" görevini Belediye Başkanına verdiğinden, belediye gelirlerinin tam olarak tahsili hususunda gerekli emirler verilmeli, takibi belirli dönemlerde Belediye Başkanı tarafından bizzat yapılmalıdır.

38- Belediye tarafından kadınlar ve çocuklar için konukevleri olmadığı ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

Günümüzde özellikle kadına ve çocuklara yönelik şiddetin önlenmesi, bu kapsamda belediyelerin de üzerlerine düşen katkıyı yapmaları, bu çalışmalar için bir toplumsal duyarlık ve bilinç oluşturulması çok önemli hale gelmiştir. Ayrıca 5393 sayılı Belediye Kanununun 14. maddesinde yer alan, "Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler" hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

39- Teftiş dönemindeki temsil ağırlama giderleriyle ilgili veriler tabloda gösterilmiştir.

YIL	TEMSİL AĞIRLAMA GİDERİ	GİDER TOPLAMI	ORAN %
2022	719.214,88	242.923.883,01	0,30
2023	1.445.895,78	268.707.210,66	0,53

Teftiş tabi dönemde temsil ağırlama giderlerinin toplam gider toplamına oranının bir hayli düşük olduğu müşahede edilmiştir.

Belediye Kanununun 14'ncü maddesine göre hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırasının belediyelerin mali durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenmesi, belediyenin yerine getirmekle yükümlü olduğu görevleri ve yatırımları da göz önünde bulundurularak, temsil ağırlama harcamalarının bütçeye göre bundan sonra da aynı şekilde asgari düzeyde tutulması tavsiyeye değer görülmüştür.

İNSAN KAYNAKLARI İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER

40- Müfettişliğimce teftiş tabi dönem için teknik eleman yardımı ile insan kaynaklarıyla ilgili iş ve işlemler örnekleme yöntemi ile ilgili mevzuat çerçevesinde incelenmiş ve buna ilişkin yapılan tespitler aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

m

41- 17.04.2022 tarih ve 31812 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına ilişkin yönetmeliğe istinaden Bilecik Belediyesinin B-3 grubunda bulunduğu,

B-3 Grubu Belediye Norm Kadro Standartları Cetveline göre; (5) Başkan Yardımcısı öngörüldüğü, buna mukabil (3) Başkan Yardımcısı görevlendirildiği ayrıca meclis üyeleri içerisinde de (2) Başkan Yardımcısı görevlendirildiği, (24) müdürlük öngörüldüğü ve (24) Müdürlüğün oluşturulduğu incelenmiştir.

Söz konusu yönetmelikteki Norm Kadro Standartları Cetvellerine uygun işlem tesis edilmesi hususunda titizlik gösterilmelidir.

42- Belediyenin teftişe tabi dönemde personel ve kadro durumu yıllar itibariyle aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Yıllar	2022		2023	
	Kadro	Dolu Kadro	Kadro	Dolu Kadro
Kadro Durumu				
Memur	360	106	365	176
Sözleşmeli Personel	-	67	-	1
İşçi	-	-	-	-
-İşçi (Daimi+Geçici)	107	27	107	9
-İşçi (Engelli)	-	3	-	2
-İşçi (Eski Hükümlü)	-	1	-	1
Toplam	467	204	472	189

Yıllar itibariyle personel hareketlerine bakıldığında; mevcut personel sayısının norm kadroyu karşılama oranının %48 olduğu; norm kadroya göre en son (365) memur kadrosu ihdas edilmiş olmasına rağmen memur kadrosunda (176) kişinin bulunduğu, Sürekli işçi norm sayısının (107), sürekli işçi sayısının (9) olduğu ayrıca Belediyede (1) adet sözleşmeli personel istihdam edildiği, Belediyeye ait Kayı A.Ş bünyesinde ise (478) şirket personeli çalıştırıldığı görülmüştür.

Personel alımı veya görevlendirmelerinde Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49. maddesi hükümleri ve diğer personel mevzuatı hükümlerine uygun işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

43- 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 76 ve 86'ncı maddeleri kapsamında Birim Müdürlüklerinde asilde aranan şartları taşıyanlardan (12) müdürlüğe vekaleten görevlendirmeler yapıldığı, bu birim müdürlerine vekalet aylığı ödenirken görevin fiilen yapıldığı günlere göre ücret ödendiği anlaşılmıştır.

Park ve Bahçeler Müdür Vekili Hakan ÇEVİK, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdür Vekili Mesut ÜNVER, Fen İşleri Müdür Vekili Gökhan ÖZDEMİR, Sosyal Destek Hizmetleri Müdür Vekili Gülnur GENÇ AY, Temizlik İşleri Müdür Vekili Deniz ESENTÜRK' ün asilde aranan şartları taşımadığı için vekalet ücreti almaması,

h

İmar ve Şehircilik Müdür Vekili Mustafa Ergin GÜNDÜZ, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdür Vekili Şaduman KANDEMİR, Destek Hizmetleri Müdür Vekili Onur AKGÜN, Ruhsat ve Denetim Müdürü Ertan UYSAL ve Mezarlıklar Müdür Vekili Ahmet ÖZBEK' in asilde aranan şartları taşıdığından vekalet ücreti alması örnektir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 174 ve 175'inci maddeleri gereğince işlem yapılmaya devam edilmelidir.

44- 2022 yılında Bilecik Belediyesi bünyesinde görev yapan 64 adet sözleşmeli personelin 7433 sayılı Kanun gereği 15.03.2023 tarihi itibarıyla memur kadrosuna atandığı,

29.11.2022 tarihinde sözleşmeli olarak göreve başlayan Teknisyen Barkın KARA'nın 7433 sayılı Kanun gereği 28.11.2022 tarihinde görevde olmadığı için memur kadrosuna atanmadığı anlaşılmıştır.

7433 sayılı Kanununun 3. Maddesinin (b) fıkrası; "... İl özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinde 5393 sayılı Kanununun 49 uncu maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde 28/11/2022 tarihi itibarıyla çalışmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam eden ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvurular, sözleşmeli personel olarak çalıştırılmalarına esas alınan memur kadrolarına, ...bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içinde kurumlarınca atanırlar." Hükmü gereğince işlem tesis edildiği tespit edilmiştir.

45- Sözleşmeli personele ödenecek ücret konusunda Belediye Meclis kararının alındığı, personele ait sözleşme örneklerinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderildiği, yapılan sözleşmelerin süresinin bir takvim yılını aşmadığı incelenmiştir.

06.01.2022 tarih ve 12 sayılı Meclis Kararı ve 07.02.2022 tarih ve 15 sayılı Meclis Kararı ile 2022 yılında sözleşmeli personelin ücretlerinin belirlenmesi ve Teknisyen Barkın KARA'nın sözleşmesinin bir yıl için yapılması örnektir.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'in 21. maddesi gereğince; belediyelerde, norm kadroya uygun olarak 5393 sayılı Kanununun 49. maddesinin 3. fıkrasında sayılan unvanlardaki personelin yıllık sözleşme ile çalıştırılabileceği,

Bu personel hakkında, 5393 sayılı kanunda düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4. maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerin uygulanacağı ve bu personele ait sözleşme örneklerinin sözleşmenin imzalanmasını izleyen 30 gün içinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderileceği unutulmamalı,

Sözleşmeli personel istihdam edilmesinde, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49/3-5. maddesi hükümleri ile Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 21. maddesi hükmüne uygun davranılmalı, Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar'ın "Personel, sözleşmelerinde belirtilen görev yeri dışında çalıştırılmaz." şeklindeki 4'üncü maddesi hükmü ile "İlgililer sözleşmelerinde belirtilen görev dışında başka bir işte çalıştırılmaz." şeklindeki 6. maddesi hükümleri doğrultusunda işlem yapılması sağlanarak sözleşmeli personelin uzmanlık alanı veya teknik bilgisi dışındaki alanlarda çalıştırılmaması temin olunmalıdır.

46- Teftişe tabi dönemde, Bilecik Belediyesine açıktan ve naklen atanan personelle ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Açıktan Atanan	Naklen Atanan	Emekliye Ayrılan	Nakil Giden	Göreve Son Verilen Personel
--	----------------	---------------	------------------	-------------	-----------------------------

h

YIL	Personel	Personel	Personel	Personel	(Müstafi-Vefat)
2022	4	2	1	-	-
2023	9	2	21	4	-
TOPLAM	13	4	22	4	-

Teftişe tabi dönem içerisinde; Bilecik Belediye Başkanlığından (4) adet nakil giden personelin olduğu, (4) personelin diğer kurumlardan nakil olarak geldiği incelenmiştir.

Nakil gelen ve giden personel konusunda Belediye ihtiyaçlarına öncelik verilmeli ve nakiller sonucu hizmetlerin aksamaması sağlanmalıdır.

47- Bilecik Belediye Başkanlığında teftiş tarihi itibarıyla dolu memur kadrosunun (176) olduğu, belediyede çalışan (6) memurun engelli statüsünde bulunduğu, çalışan engelli memur sayısının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53. maddesinde öngörülen %3'lük oranı karşıladığı anlaşılmıştır.

23.07.1965 tarih ve 12056 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü" başlıklı 53. maddesinde; "Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır." hükmü gereğince Bütçe ile ilgili getirilen sınırlamalar dikkate alınarak, kanun maddesi çerçevesinde engelli vatandaşların istihdamı üzerinde titizlikle durulmaya devam edilmelidir.

48- Bilecik Belediyesinde teftiş tarihi itibarıyla belediye personelinden terör mağduru statüsünde memur ve işçinin bulunmadığı incelenmiştir.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 22. maddesine göre özürlü, eski hükümlü ve terör mağduru işçilerin çalıştırılacağı boş kadrolara ait tahsisin yapılması ve 4857 sayılı İş Kanununun "özürlü, eski hükümlü ve terör mağduru çalıştırma zorunluluğu" başlıklı 30. maddesinin; "İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi veya 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu veya 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu kapsamına giren ve askerlik hizmetini yaparken 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinde sayılan terör olaylarının sebep ve tesiri sonucu malul sayılmayacak şekilde yaralananları meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler" hükmüne uygun işlem yapılması sağlanmalıdır.

49- Bilecik Belediyesinde bulunan (11) kadrolu işçinin istihdam edildiği (5) kadrolu işçinin başka birimlerde büro personeli statüsünde çalıştırıldığı, yine %100 sermayesi Bilecik Belediye Başkanlığına ait olan Bilecik Kayı Gıda Temizlik Turizm Sanayi Ticaret A.Ş. uhdesinde bulunan (427) işçiden (122) sinin büro personeli olarak çalıştırıldığı ve bunlardan bazılarının memurlar eliyle yürütülmesi gereken bazı görevleri yürüttüğü incelenmiştir.

Anayasanın 128. maddesinde, devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceği, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4. ve 33. maddelerinde de süreklilik arz eden görevlerin memurlar eliyle yürütüleceği ve kadrosuz memur çalıştırılmayacağı hükme bağlanmıştır.

h

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün; "...memurlar eliyle yürütülmesi gereken kamu görevlerinin yürütülmesinde işçi statüsünde personel istihdamının, Anayasanın 128/1, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddeleri ile Sayıştay 3. Dairesi'nin 1968/229 ve 1. Dairesinin 1969/6978 gün ve sayılı kararları karşısında mümkün olmadığına..." ilişkin 14/11/1994 tarihli ve 1568 sayılı genelge ve Sayıştay 1. Dairesinin 1969/6978 sayılı ve 3. Dairesinin 1968/229 sayılı kararlarında; kadro konusu olan ve süreklilik arz eden görevlerde yevmiyeli personelin çalıştırılmayacağı hususuna açıklık getirilmiştir.

Danıştay 2. Dairesi'nin... Belediyesi ile ilgili 18/06/1998 tarih ve E: 1996-2988, K: 1998-2222 sayılı kararında; daimî işçi olan kişilerin mevzuata aykırı olarak memurluk kadrolarında görevlendirilmelerinin TCK'nın 257. maddesinde tarif edilen görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu ifade edilmiştir. Yine Danıştay 2. Dairesi'nin... Büyükşehir Belediyesi ile ilgili 09/12/1997 tarih ve E: 1996-666, K: 1997-2956 sayılı kararında da; belediyenin genel idare esaslarına göre yürütmek zorunda olduğu asli ve sürekli kamu görevlerini işçi statüsünde kişiler atayarak, Anayasanın 128 ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 42. maddesine aykırı olarak, işçiler eliyle gördürülmemesi için gerekli düzenlemelerin yapılması sağlanmalıdır.

50- Teftiş tarihi itibari ile teftişe tabi dönem içinde geçici işçi olarak istihdam edilen personel bulunmadığı anlaşılmıştır.

Geçici işçi istihdamı durumunda Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğinin "Geçici İşçiler" başlıklı 24. maddesinde yer alan; "*Belediyeler ve mahalli idare birliklerinde kullanılacak geçici işçi iş pozisyonları bu kurum ve kuruluşlar için norm kadro standartları cetvellerinde belirlenen memur norm kadro standardı toplamının yüzde yirmisini geçmemek üzere bulunacak sayının yuvarlanması ve tam yıl esasına göre hesaplanması sonucu adam/ay sayısına göre meclis tarafından yıllık olarak belirlenir...*" hükmüne uygun işlem yapılması sağlanmalıdır.

51- Teftişe tabi dönemde, Bilecik Belediyesi tarafından Özel Kalem Müdürlüğü kadrosuna açıktan atama yoluyla atama yapılmadığı incelenmiştir.

İçişleri Bakanlığının 2009/50 sayılı Bakanlık Genelgesi ile Özel Kalem Müdürlüğü kadrolarına yapılacak açıktan atamalarının İçişleri Bakanlığının izni ile yapılacağı hüküm altına alınmış olup yine Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildikten sonra Cumhurbaşkanlığı'nın 2018/7 sayılı Genelgesinde de 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 59. ve 61/A maddelerine göre yapılacak açıktan atama işlemleri için Cumhurbaşkanlığından izin alınacaktır hükmü yer almaktadır. İlgili genelge hükmü doğrultusunda açıktan atama suretiyle Özel Kalem Müdürlüğüne yapılacak atamalarda izin alınmasına titizlik gösterilmelidir.

Bunun yanı sıra İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 03.06.2009 tarih ve 14626 sayılı "Özel Kalem Müdürü" konulu genelgesinde; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 59. maddesi kapsamında tanınan atama yetkisinin, sınırsız bir yetki olmadığı, bu yetkinin memuriyete sınırsız girişin bir yöntemi gibi kullanımına hukuken imkan bulunmadığı; bu sebeple özel kalem müdürlüğü kadrosuna atanacakların seçiminde, belediye başkanlarının bir seçim dönemi boyunca çalışabilecekleri ehliyet ve liyakat sahibi kişileri seçmelerinin esas olduğu belirtilmiştir.

Bu uygulama Sayıştay Genel Kurulunun 04.04.2005 tarih ve 5119/1 nolu kararında da değerlendirilmiştir. İlgili kararda; "...bazı kişilerin 657 sayılı Kanun'un 59 uncu maddesi hükmüne istinaden Devlet memurluğuna atanmalarından kısa bir süre sonra, Devlet memurluklarına atanacak olanlar için yapılmış bulunan sınavlara katılmadıkları ve dolayısıyla bu sınavlarda başarılı olmadıkları halde, diğer memurluklara naklen atandıkları anlaşılmaktadır. Ancak, açıktan istisnai memurluklara atananların diğer memur kadrolarına

m

naklen atanabilecekleri kabul edilse bile, bu konuda açılmış olan sınavlara girmiş ve başarılı olmuş kişilerin atanmayı bekledikleri bir durumda, bu sınavlara girmediği halde bazı kişilerin istisnai memurluklar kullanılarak diğer memurluk kadrolarına atanmaları, Devlet memurluğu alımı için duyurulan sınava katılarak başarılı olmuş ve atanmayı bekleyen kişiler aleyhine haksız bir durum yaratmaktadır. Ayrıca, sınavlarda başarılı olarak atanmayı bekleyenler varken, istisnai memurluk kadrolarının sınavsız Devlet memuru teminine yönelik bir uygulamaya dönüştürülmesi, bu memuriyete atanmada tanınan kolaylığın istismarı anlamına da gelmektedir. Bu da, Anayasa'nın kişilerin kanun önünde eşitlik ve kamu hizmetine girmede eşitlik ilkelerini ihlal edici nitelikte bulunmaktadır." Denilmektedir. Sayıştay Genel Kurulu tarafından: "...Sadece hizmetin gereği olarak kullanılması gereken istisnai memurluk kadrolarının, devlet memurluğuna girmede esas olan sınav sistemini aşmaya yönelik olarak diğer memur kadrolarına naklen atanma amacıyla kullanılması, Anayasa ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile getirilmiş bulunan kanun önünde eşitlik ile liyakat ilkesinin ihlali anlamına geldiğinden, bu yolla devlet memurluğu kadrolarının liyakat esasına uymayan ve bu kadroların gerektirdiği niteliklere sahip bulunmayan kişilerin atanmasına imkân sağlayabileceğinden, 657 sayılı Kanunun anılan 59' uncu maddesi hükümleri uyarınca açıktan istisnai memurluk kadrolarına atanmaların bir müddet sonra devlet memurluğuna alınma için açılmış bulunan sınavlara katılmadan ve dolayısıyla bu sınavlarda başarılı olmadan diğer memurluk kadrolarına atanmaları hususu, uygulama ve sonuçları bakımından Hazine menfaatlerini zarara uğraticı nitelikte bulunduğu TBMM' ye sunulmasına..." kararı verilmiştir.

Yukarıda yer verilen İçişleri Bakanlığı Genelgesi ve Sayıştay Genel Kurulu kararından anlaşılacağı üzere; Özel Kalem Müdürlüğüne atama yetkisinin sınırsız bir yetki olmadığı, bu kadroya yapılacak atamalarda bir takım esas ve usullerinin olduğu ayrıca bu kadronun memuriyete sınavsız atama yolu olarak kullanılamayacağı belirtilmiş olup, Özel Kalem Müdürlüğüne yapılan atamalarda bu hususlara riayet edilmesine dikkat edilmelidir.

52- Teftişe tabi dönemde, memurların ek mal bildirimlerinin usulüne uygun yapıldığı incelenmiştir.

F.Z., D.E. VE G.Ö. isimli personellerin ek mal bildirimleri örnektir.

3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nun 10. Maddesi gereğince işlem tesis edilmeye devam edilmelidir.

53- Teftişe tabi dönemde emekliye ayrılan personelin görevden ayrılması sonrasında yasal süresi içinde mal bildirimini beyanı vermediği incelenmiştir

16.01.2022 tarihinde emekli olan Nilgün KARDAŞ, 01.03.2023 tarihinde emekli olan Özkan SÖZKESEN, 14.03.2023 tarihinde emekli olan Hayrettin TATAR' ın dosyaları örnektir.

3628 sayılı Kanun'un "*Bildirim zamanı*" başlıklı 6. maddesinin (f) bendi; "*Görevin sona ermesi halinde, ayrılma tarihini izleyen bir ay içinde, Verilmesi zorunludur.*" hükmü doğrultusunda emekliye ayrılan personelden mal bildirimlerinin yasal süresi içinde alınması uygulaması sürdürülmelidir.

54-Teftişe tabi dönemde personelin özlük dosyasının incelenmesi neticesinde izin dönüşü işe başlama yazılarının yazılmadığı tespit edilmiştir.

Uygulama geneldir.

İzin bitimi göreve başlama yazılarının, personelin izninin ne zaman bittiği hususuna netlik kazandırmak amacıyla, personelin göreve başladığı gün yazılması sağlanarak düzenlenmesi sağlanmalıdır.

h

55- Teftişe tabi dönemdeki genel ve ek mal bildirimlerinin yapıldığı, mal bildirimleri karşılaştırma komisyonunun kurulduğu ancak yapılan mal bildirimlerinin Komisyon tarafından karşılaştırılmadığı incelenmiştir.

Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkındaki Yönetmeliğin Mal bildirimlerinin karşılaştırılması başlıklı 18. maddesi; *“Yeni ve ek bildirimler, 6’ncı maddede belirtilen yetkili merciler tarafından daha önceki bildirimler ile karşılaştırılır. Yapılan karşılaştırma sonucunda gerçeğe aykırı bildirimde buldukları veya haksız mal edindikleri, kaçırdıkları veya gizledikleri anlaşılabilirler hakkında yetkili mercilerce Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulur.”* hükmü uyarınca işlem yapılması sağlanmalıdır.

56- Teftişe tabi dönemde, aday memur ataması olmaması nedeniyle İlk Defa Atanan Aday Memurların Yetiştirilmelerine Dair Yönetmelik kapsamında bir çalışmanın yapılmadığı incelenmiştir.

Aday memur ataması olması halinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 55. maddesine dayanılarak çıkarılan Aday Memurların Yetiştirilmesine İlişkin Genel Yönetmelik ve belediye meclisi tarafından kabul edilen yönetmelik hükümleri doğrultusunda işlem yapılması sağlanmalıdır.

57- Belediye tarafından kısmi sözleşme ile çalıştırılan personel bulunmadığı ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 49. maddesinin dördüncü fıkrasında; *“...Avukat, mimar, mühendis (inşaat mühendisi ve harita mühendisi olmak kaydıyla) ve veteriner kadrosu bulunmayan veya işlerin azlığı nedeniyle bu unvanlarda kadrolu personel istihdamına ihtiyaç duyulmayan belediyelerde, bu hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, haftanın ya da ayın belirli gün veya saatlerinde kısmi zamanlı olarak sözleşme ile personel çalıştırılabilir. Kısmi zamanlı olarak çalıştırılacak personel sayısı yukarıda belirtilen her unvan için birden fazla olamaz ve bunlarla yapılacak sözleşme süresi takvim yılını aşamaz...”* hükmü doğrultusunda işlem yapılması ihmal edilmemelidir.

58- 30.04.2021 Tarih ve 31470 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliğine göre Belediye Disiplin Kurulunun Belediye Başkan Yardımcısı başkanlığında (4) üyeden oluşturulduğu incelenmiştir.

Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği 13. Maddesine göre işlem yapılmaya devam edilmeli, oluşturulan Disiplin Kurulu üyelerine ek olarak hakkında disiplin işlemi yapılan memurun üye olduğu sendika temsilcisinin de Kurula çağırılması sağlanmalıdır.

59- Memurlara ilişkin hastalık raporlarının Belediye Başkan Yardımcıları tarafından izne çevrildiği incelenmiştir.

Şef Mustafa BEYAZ ’ın özlük dosyalarında sağlık raporlarının usulüne uygun olarak hastalık iznine çevrilmesi örnektir.

Devlet Memurlarına Verilecek Hastalık Raporları ile Hastalık ve Refakat İznine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinde 2. bendinde *“Hastalık izni, memurun görev yaptığı kurum veya kuruluşun izin vermeye yetkili kıldığı birim amirlerince verilir.”* hükmü doğrultusunda işlem yapılması sürdürülmelidir.

60- Teftişe tabi dönemde; (5) adet disiplin soruşturması açıldığı bunlardan (4) adedinin sonuçlandırıldığı ancak (1) tanesinin soruşturmasının hala devam ettiği incelenmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 130. maddesi gereğince; Devlet memurunun savunması alınmadan disiplin cezasının verilemeyeceği, soruşturmayı yapanın veya disiplin kurulunun 7 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan bir memurun, savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı belirtilmiştir.

m

Gerekmesi durumunda, disiplin soruşturması için disiplin amirinden onay alınması, disiplin soruşturması yapılması, savunma alınmadan disiplin cezası verilmemesi, disiplin soruşturma dosyalarının düzgün bir şekilde tasnif edilmesi, disiplin amirlerine disiplin hukuku ile ilgili eğitim verilmesi sağlanarak, disiplinli bir çalışma anlayışının, belediye hizmetlerinde; hızı, kaliteyi, etkinliği ve verimliliği artıracak göz önünde bulundurularak ceza ve ödül mekanizmasının dengeli ve adaletli bir şekilde işletilmesi ihmal edilmemelidir.

61- Teftişe tabi dönemde; belediye personeli hakkında sadece (1) Uyarma cezası verildiği, daha önce verilen cezalardan Devlet Memurları Kanunu'nun 133. Maddesinde öngörülen özlük dosyasından silinmeye ilişkin süresini doldurduğu halde Başkanlık oluru ile silinen ceza bulunmadığı anlaşılmıştır.

Devlet Memurları Kanunu'nun 133. Maddesinde "Devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının özlük dosyasından silinmesini isteyebilir. Memurun, yukarıda yazılan süreler içerisindeki davranışları, bu isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek bu karar özlük dosyasına işlenir" hükmü yer almaktadır. Bu doğrultuda Belediyece düzenlenen hizmet içi eğitimlerde personelin bu konuda bilgilendirilmesi tavsiyeye değer görülmüştür.

62- Teftişe tabi dönemde; belediye personeli S.Y. hakkında uyuşturucu madde ticareti suçundan soruşturma yürütülmesi dolayısıyla şahsın Başkanlık Makamı Onayı ile 29.09.2022 tarihinde görevden uzaklaştırıldığı, hakkında açılan disiplin soruşturmasının sonucu düzenlenen 27.02.2023 tarihli Muhakkik Raporu ile "Devlet Memurluğundan Çıkarma" cezasının teklif edildiği ve savunması alınarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 126' ncı maddesi gereği İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kuruluna sunulmak üzere soruşturma dosyasının gönderildiği incelenmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun ilgili disiplin hükümleri çerçevesinde işlem yapılmasına devam edilmeli, benzer durumlarda adli süreçlerin tamamlanması beklenmeden idari soruşturmaların da başlatılması hususuna dikkat edilmelidir.

63- Teftişe tabi dönemde, borçlarını zamanında ödememe veya sair sebeplerle haklarında çeşitli İcra Müdürlükleri tarafından takibat başlatılan, 2022 yılında (6), 2023 yılında (9) memur bulunduğu, incelenmiş olup bu konuda hakkında disiplin soruşturması başlatılan personelin bulunmadığı anlaşılmıştır.

H. İ. S. ve Ö. Ö.' nün icralarının bulunduğu, her ay maaşlarından icra kesintisi yapılması ve haklarında disiplin soruşturması başlatılmaması örneklerdir.

657 sayılı kanunun 125. maddesinin (B) fıkrasının (k) bendinde; "Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak" kınama cezasını gerektiren fiiller arasında sayıldığından, borçlarını ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olan memurlar hakkında disiplin soruşturması yapılması, disiplin cezasının ise personelin kasten yaptığına kanaat getirilmesi halinde verilebileceği değerlendirilerek uygulamanın bu şekilde yapılmasına dikkat edilmesi sağlanmalı,

Disiplinli bir çalışma anlayışının, Bilecik Belediyesi hizmetlerinde; hızı, kaliteyi, etkinliği ve verimliliği arttıracak göz önünde bulundurularak ceza ve ödül mekanizmasının dengeli ve adaletli bir şekilde işletilmesi ihmal edilmemelidir.

64- Teftişe tabi döneme denk gelen 2023 yılında Encümen kararı ile memur kadrosunda istihdam edilenlerin bir kısmının (3) defa ikramiye ile ödüllendirildiği ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

h

16.02.2023 tarih ve 2023/59 sayılı Encümen Kararı, 06.04.2023 tarih ve 2023/132 sayılı Encümen Kararı ve 08.06.2023 tarih ve 2023/200 sayılı Encümen Kararı ile verilen ikramiyeler örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49. maddesinin son fıkrasının; "Sözleşmeli ve işçi statüsünde çalışanlar hariç belediye memurlarına, başarı durumlarına göre toplam memur sayısının yüzde onunu ve Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayının (20.000) gösterge rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere, hastalık ve yıllık izinleri dâhil olmak üzere, çalıştıkları sürelerle orantılı olarak encümen kararıyla yılda **en fazla iki kez** ikramiye ödenebilir." Hükmü ile,

25.08.2021 tarih ve 31579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6.Dönem Toplu Sözleşme'nin dördüncü bölümünde yer alan Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme'nin 3.maddesi gereğince, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49.maddesinin son fıkrasında yer alan "20.000" gösterge rakamının "25.000" olarak, yüzde onu ibaresinin yüzde on beş şeklinde uygulanacağı hükmü kapsamında işlem yapılması sağlanmalı, yılda iki defadan fazla ikramiye ödenmesinin hukuki ve mali sorumluluk doğuracağı unutulmamalıdır.

65- Teftişe tabi dönemde Bilecik Belediyesi görevde yükselme ve unvan değişikliği hareketleri ile görevde yükselme ve unvan değişikliği kapsamındaki personele ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Yıllar	Görevde Yükselme Sınavı			Unvan Değişikliği Sınavı		
	İlan Edilen Kadro Sayısı	Başvuru Sayısı	Başarılı Personel Sayısı	İlan Edilen Kadro Sayısı	Başvuru Sayısı	Başarılı Personel Sayısı
2022	5	4	3	1	2	-
2023	-	-	-	-	-	-

Tablodaki verilerden teftişe tabi dönemde ilan edilen (5) kadro için (1) adet görevde yükselme sınavı yapıldığı, sınava katılan (4) kişiden (3)'ünün başarılı olduğu; ilan edilen 1 kadro için de (2) başvurunun olduğu ancak başarılı olan kişi olmadığı incelenmiştir.

02.07.2020 tarihli ve 31173 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak konulan ve Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliği yürürlükten kaldıran Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 10. Maddesinde yer alan; "Görevde yükselme veya unvan değişikliği suretiyle atanacakların yazılı ve sözlü sınavda başarılı olmaları gerekir." ve "(1) Görevde yükselme veya unvan değişikliği suretiyle atama yapılacak boş kadroların sınıfı, unvanı, derecesi, hangi birimde bulunduğu ve aranacak şartlar, her yılın 15 Ocak tarihine kadar duyurulur. İlgililerin müracaatları 1 Şubat tarihine kadar alınır. Duyuruda yazılı sınava ilişkin olarak Bakanlıkça belirlenen konu başlıklarına yer verilir.

(2) İlan edilen boş kadrolar için belirlenen başvuru tarihinin son günü itibarıyla aranan nitelikleri taşıyan personel, başvuru şartlarını taşıdığı farklı unvanlı kadrolardan sadece biri için duyuruda belirtilen şekilde başvuruda bulunabilir. Başvurular, ilanda belirtilmesi şartıyla elektronik ortamda da yapılabilir.

(3) Aylıksız izinde bulunanlar dâhil olmak üzere, ilgili mevzuatı uyarınca verilen izinleri kullanmakta olanlar da başvuruda bulunarak sınava katılabilir.

(4) Aday memurlar ve görevden uzaklaştırılmış bulunan personel başvuruda bulunamaz.

h

(5) Bir yerel yönetimin kadroları için diğer yerel yönetimlerin veya başka kurumların personeli başvuruda bulunamaz.

(6) Yerel yönetimlerin personel işlerinden sorumlu birimlerine yapılan başvurular incelenerek, aranan şartları taşıyanlar kurumlarınca 15 Şubat tarihine kadar resmi internet sitelerinde ilan edilir. Görevde yükselme veya unvan değişikliği sınavına katılma şartlarını taşımayanlara durumu gerekçesi ile bildirilir. Söz konusu listeye ilişkin olarak ilan tarihinden itibaren beş iş günü içinde ilgili yerel yönetimin personel işlerinden sorumlu birimine itiraz edilebilir. İtirazlar beş iş günü içinde ilgili birimlerce sonuçlandırılır.

(7) Bu Yönetmelik kapsamında bulunan personelin görevde yükselme veya unvan değişikliği suretiyle atamalarının yapılması amacıyla, ilgili yerel yönetimler her yılın Şubat ayı sonuna kadar yazılı sınava tabi tutmak istedikleri personelin niteliklerini ve sayısını valiliklere bildirir. Valiliklere gelen listeler birleştirilerek tek liste halinde en geç 15 Mart tarihine kadar Bakanlığa gönderilir.

(8) Yazılı sınavlara katılacakların listesi Bakanlık tarafından sınavı yapacak kuruma bildirilir." hükümleri doğrultusunda Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen genel ve özel şartları taşıyanlar için liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde Kurum personeline kariyer imkânı sunması, performans ve motivasyonu artırması bakımından belli aralıklarla görevde yükselme sınavı açılmasına ve unvan değişikliği sınavı yapılmasına devam edilmelidir.

66- Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarının sonuçlarına göre yapılan atamaların, atamanın yapıldığı tarihten itibaren en geç bir ay içerisinde, bir liste halinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bildirildiğine dair evraka rastlanılmamıştır.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 18. Maddesi "Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarının sonuçlarına göre yapılan atamalar, atamanın yapıldığı tarihten itibaren bir ay içerisinde, bir liste halinde Bakanlığa gönderilir." Hükmü uyarınca işlem yapılması sağlanmalıdır.

67- Belediyede Özel Kalem Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü, İtfaiye Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Tesisler Müdürlüğü, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü ve Afet İşleri Müdürlüğünün asil müdürler tarafından yürütüldüğü; Fen İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Veteriner İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Mezarlıklar Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü görevinin vekâleten yürütüldüğü incelenmiştir.

Durumları uygun belediye personelinin, "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik" ve "Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik" gereğince görevde yükselmeleri konusunda daha fazla çalışma yürütülmesi, böylece boş olan müdürlük kadrolarının doldurulması sağlanmalıdır.

68- Teftişe tabi dönemde Bilecik Belediyesinde görev yapmakta olan memur, daimi işçi ve hizmet alım yoluyla çalışmakta olan personel giderlerinin, bütçe gelirleri içindeki oranlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

m

Yıl	Toplam Personel Sayısı (Hizmet alımı dahil)	En Son Yıl Gerçekleşen Bütçe Gelirleri Toplamı (TL)	Yeniden Değerleme Oranı	Yeniden Değerleme Sonucu Oluşan Gelir (TL)	Cari Yıl Bütçe Personel Giderleri Toplamı (Ekonomik Sınıflandırma 01-02)	Cari Yıl Bütçe Hizmet Alımı Personel Gideri Toplamı	Cari Yıl Toplam Personel Gideri	Toplam Personel Giderinin Bütçe Gelirine Oranı
2022	541	147.593.559,94	36,20	201.022.428,64	43.426.042,98	27.344.021,18	70.770.064,16	35
2023	609	241.527.916,85	122,93	538.438.185,04	60.024.394,38	36.433.718,23	96.458.112,61	18

Yapılan incelemede; personel giderlerine ilişkin söz konusu oranın yasal sınır olan %40'ın üzerinde gerçekleşmediği, özellikle 2023 yılında bu oranın %18'lere kadar düştüğü, Teftişe tabi dönem içerisinde Belediyenin kendi şirketi olan Kayı A.Ş.'ye (123) personel alımında bulunduğu anlaşılmıştır.

69- Bilecik Belediyesinde görevli her memur için özlük dosyası tutulduğu, dosyanın bölümlere ayrıldığı, memurun mesleki bilgileri, mal bildirimleri; varsa inceleme, soruşturma, denetim raporları, disiplin cezaları ile ödül ve başarı belgesi verilmesine ilişkin bilgi ve belgelerin konulduğu; memurların başarı, yeterlik ve ehliyetlerinin tespitinde, kademe ilerlemelerinde, derece yükselmelerinde, emekliye ayrılmalarında veya hizmetle ilişkilerinin kesilmesinde, hizmet gerekleri yanında özlük dosyalarının da göz önünde bulundurulduğu incelenmiştir.

Devlet Memurları Kanunu'nun 109. (Değişik madde: 13/02/2011-6111 S.K 109. mad.) maddesi "Memurlar, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası esas alınarak kurumlarınca tutulacak personel bilgi sistemine kaydolunurlar. Her memur için bir özlük dosyası tutulur. Özlük dosyasına, memurun mesleki bilgileri, mal bildirimleri; varsa inceleme, soruşturma, denetim raporları, disiplin cezaları ile ödül ve başarı belgesi verilmesine ilişkin bilgi ve belgeler konulur.

Memurların başarı, yeterlik ve ehliyetlerinin tespitinde, kademe ilerlemelerinde, derece yükselmelerinde, emekliye ayrılmalarında veya hizmetle ilişkilerinin kesilmesinde, hizmet gerekleri yanında özlük dosyaları göz önünde bulundurulur. Özlük dosyalarının tutulma esasları ile özlük dosyalarında yer alacak belgelere ilişkin usul ve esaslar Devlet Personel Başkanlığınca belirlenir." hükmü ve Devlet Personel Başkanlığının 15.04.2011 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan Genel Tebliği'ne uygun işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

70- İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü tarafından hizmet içi eğitim plan ve programı hazırlanmadığı ve hizmet içi eğitim uygulanmadığı ancak iş güvenliği ve sağlığı eğitimleri yapılmakla birlikte Kıyı Ege Belediyeler Birliğince yapılan online eğitimlere personellerin katılımlarının sağlandığı incelenmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve Yönetmelikleri-4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu" ile ilgili Mali Hizmetler Müdürlüğünde görevli Ekonomist Vahit ÖKMEN'in online eğitime katılmasına ilişkin tutanak örnektir.

Bilecik Belediyesi personeli hizmet içi eğitimlerinin, 657 sayılı Kanun'un değişik 214. maddesi gereğince yapılması, bu hususta Bakanlığımızın 21.02.2007 gün ve 2007/26 sayılı Genelgesinde belirtilen ve Devlet Personel Başkanlığının 26.11.2008 gün ve 27066 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2008/1 sayılı Kamu Personeli Uygulama Genelgesi'ndeki açıklamalarına uyulması, personelin mesleki bilgi ve becerilerini geliştirecek konulara ağırlık verilerek değişen yasal düzenlemeler ve uygulamalar konusunda her yıl düzenli olarak eğitim verilmesi titizlikle sağlanmalı, katılımcılara verilen katılım belgelerinin personelin özlük dosyasında bulundurulması ihmal edilmemelidir.

h

71- Teftiş tabi dönemde, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalıştırılacak personelin mesleki eğitimlerine yönelik olarak verilen eğitimler aşağıda tabloda gösterilmiştir.

Yıl	Tehlikeli/çok Tehlikeli İşlerde Çalışan İşçi + Memur Sayısı	Eğitim Alanların Sayısı	Eğitim Konuları	Eğitim Verenlerin Sayısı
2022	385 / 22	407	İSG Eğitimi	2
2023	481 / 2	463	İSG Eğitimi	2

Teftişe tabi dönemde tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalıştırılacak personelin mesleki eğitimlerine yönelik olarak toplamda 870 kişiye eğitim verildiği incelenmiştir.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu'nun 17. maddesi;

"(1) İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

(2) Çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

(3) Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığı belgeleyemeyenler çalıştırılmaz.

(4) İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe başlamadan önce, söz konusu kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir. Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

(5) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar işe başlatılamaz.

(6) Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı çalışana gerekli eğitimin verilmesini sağlar.

(7) Bu madde kapsamında verilecek eğitimin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır. Eğitim sürelerinin haftalık çalışma süresinin üzerinde olması hâlinde, bu süreler fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma olarak değerlendirilir." hükmü ve,

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin "Eğitimlerin Belgelendirilmesi" başlıklı 15. maddesi;

"(1) Düzenlenen eğitimler belgelendirilir ve bu belgeler çalışanların özlük dosyalarında saklanır. Eğitim sonrası düzenlenecek belgede, eğitime katılan kişinin adı, soyadı, görev unvanı, eğitimin konusu, süresi, eğitimi verenin adı, soyadı, görev unvanı, imzası ve eğitimin tarihi yer alır.

(2) Eğitimlerin işyeri dışındaki bir kurum tarafından verilmesi durumunda bu kurumun unvanı da düzenlenen sertifikada yer alır." hükmü ile

13.07.2013 tarihli ve 28706 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik'in ilgili hükümleri gereğince;

Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışanlardan İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi almayanlara gerekli eğitimin verilmesi sağlanmalıdır.

h

72- Bilecik Belediyesinde etik komisyonun oluşturulduğu, en son 28/11/2022 tarihinde etik komisyonu üyelerinin yenilendiği, etik komisyonu üyelerinin özgeçmiş ve iletişim bilgilerinin olduğu fakat komisyonun etik kültürünü yerleştirmek ve geliştirmek amacıyla çalışmalar yürütmediği incelenmiştir._

5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile bu Kanuna dayanılarak çıkarılan ve Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik doğrultusunda oluşturulan Etik Komisyonun Belediyede etik kültürünü yerleştirmek ve geliştirmek, personelin etik davranış ilkeleri konusunda karşılaştıkları sorunlarla ilgili olarak tavsiyelerde ve yönlendirmelerde bulunmak ve etik uygulamaları değerlendirmek konularında çalışmalar yapılmalıdır.

73- Teftişe tabi dönemde personele etik davranış ilkeleri konusunda eğitim verilmediği ifade edilmiştir ve anlaşılmıştır.

Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin "Personeli bilgilendirme" başlıklı 24. maddesi "...Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen her düzeyde ki personel, istihdama ilişkin koşulların bir parçası olarak etik davranış ilkeleri ve bu ilkelere ilişkin sorumlulukları hakkında bilgilendirilir..." hükmü ile "Etik kültürün yerleştirilmesi ve eğitimi" başlıklı 25.Maddesi "...Etik davranış ilkelerinin, kamu görevlilerine uygulanan temel, hazırlayıcı ve hizmetiçi eğitim programlarında yer alması, kurum ve kuruluş yöneticilerince sağlanır..." hükmü doğrultusunda işlem yapılması sağlanmalıdır.

74- Bilecik Belediyesinde; Belediye ile Türk Yerel Hizmet Sen Sendikası arasında 01.07.2021–30.06.2024 tarihleri arasını kapsayan Sosyal Denge Sözleşmesi yapıldığı, 06.05.2019 tarih ve 39 sayılı Meclis Kararı ile Belediyede görev yapan memur personele yapılacak sosyal yardımın miktarını belirlemek için yetkili memur sendikası ile toplu görüşme ve toplu sözleşme yapmak üzere Belediye Başkanlığına yetki verildiği, söz konusu Sosyal Denge Sözleşmesinin bu yetki ile imzalandığı incelenmiştir.

375 sayılı KHK'nin Ek 15. maddesinde; sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan Toplu Sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılabilecek sözleşmeyle belirleneceği belirtilmiştir. 4688 sayılı kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise; "Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine, 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'sidir. Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebilir." denilmektedir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, sosyal denge sözleşmesinde sadece; görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilecektir. Sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı dahi olsa, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin

h

hükümler konulmaması ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun işlem yapılmasına devam edilmelidir.

75- Teftişe tabi dönemde Bilecik Belediyesinin borç durumu ve personel gider oranı aşağıya çıkarılmıştır:

Yıllar	Gerçekleşen En Son Yıl Bütçe Geliri	Vadesi Geçmiş Vergi, Sosyal Güvenlik Primi Ve Hazine Müsteşarlığı Borç Toplamı	Personel Giderlerinin Bütçe Gelirine Oranı	
			ŞİRKET HARİÇ	ŞİRKET DAHİL
2022	147.593.559,94	8.596.708,97	19	33
2023	241.527.916,85	9.012.625,89	10,17	25,50

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 32.maddesinin son paragrafında; “.....İlgili mahalli idarenin; vadesi geçmiş vergi, sosyal güvenlik primi ile Hazine Müsteşarlığına olan borç toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşması, ödeme süresi geçtiği halde ödenmemiş aylık ve ücret borcu bulunması veya gerçekleşen en son yıla ilişkin toplam personel giderinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin belediyelerde yüzde otuzunu, il özel idaresinde yüzde yirmibeşini aşması hallerinde bu madde kapsamında sözleşme yapılamaz. Sözleşmenin yapılmasından sonra bu koşulların oluşması durumunda mevcut sözleşme kendiliğinden hükümsüz kalır.” Hükümü yer almaktadır.

Tablodan da anlaşılacağı üzere; Bilecik Belediyesinin vadesi geçmiş vergi, sosyal güvenlik primi ve Hazine Müsteşarlığı borçları toplamının, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin % 10 unu aşmadığı, gerçekleşen en son yıla ilişkin toplam personel giderinin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin % 30’ u geçmediği görülmekle birlikte bu koşulların tersinin oluşması durumunda sözleşmenin kendiliğinden hükümsüz kalacağı ve sosyal denge tazminatı ödemesinin yapılamayacağı unutulmamalıdır.

76- Teftişe tabi dönem içerisinde 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında çalışarak Bilecik Belediyesinden emekli olan işçilerin emekliliğe sevk ve kıdem tazminatı ödeme evrakları incelenmiş olup, bazı işçilerin yıllık izinlerinin tamamını kullanarak emekli oldukları bazı işçilerin emekliliğe sevk tarihi itibarıyla kalan izin haklarının paraya dönüştürüldüğü incelenmiştir.

14.03.2023 tarihi itibarıyla emekli olan İşçi Turan GÜMRAH’ a 159 gün kalan izin hakkı için 53.925,38 TL ödenmiş olması örnektir.

4857 sayılı Kanun’un 56’ncı maddesinde “(...) yıllık iznin 53’ üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu (...)” hükmü gereğince, işçilerin öncelikli olarak “yıllık izinlerinin” kullandırılması sağlanmalı,

Ayrıca 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2021/14 sayılı Tasarruf Tedbirleri Genelgesinin Personel Giderleri Başlıklı Maddesinde “4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içerisinde hak kazandıkları yıllık ücretli izin süreleri, ilgili yıl içerisinde kullanılacaktır. Ayrıca, ilgililerin önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık ücretli izin süreleri, yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullanılacaktır.” Hükümü bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuatta da belirtildiği üzere işçi ve işveren yıllık izin hakkını kullanmak/kullandırmak zorunda olduğu, yıllık izin haklarının işçi emekli olduğunda veya iş

h

sözleşmesi son bulduğunda yasa hükmü gereği ücrete dönüştüğü, ödemelerin son ücret üzerinden yapılmasından dolayı işçinin alacak miktarının yükseldiği, bu durumun bazı işçilerin izin kullanmaktan feragat etmelerine neden olduğu, bu sebeple açıklanan düzenlemeler dikkate alınarak işçilere yıllık izinlerinin mevzuatın öngördüğü şekil ve zamanında kullanılması gerektiği değerlendirildiğinden buna uygun hareket edilmeli, aksi durumun hukuki ve mali sorumluluğa sebebiyet verebileceği unutulmamalıdır.

EVLENDİRME İŞ VE İŞLEMLERİ:

77- Örnekleme yöntemi ile yapılan incelemede evlenen çiftlerin evlenme ehliyeti ve şartlarına sahip olduğu, evlenme engelleri bulunmadığı incelenmiştir.

2023/375 sıra numaralı 14.09.2023 nikah tarihli başvuru dosyası örnektir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun evlenme ehliyetinin şartlarına ilişkin 124-128. maddeleri ile Evlendirme Yönetmeliği'nin 14. maddesinde yer alan hükümlere riayet edilmesi ihmal edilmemeli, ayrıca 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun evlenme engellerine ilişkin 129-133. maddeleri ile Evlendirme Yönetmeliği'nin 15. maddesinde sayılan evlenmeyi engelleyen durumlarla karşılaşıldığında evlenme akdi gerçekleştirilmemelidir.

78- Örnekleme yöntemi ile yapılan incelemede Evlenme müracaatlarında 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu 134. maddesi ve Evlendirme Yönetmeliği'nin 16. maddesinde belirtildiği şekilde hareket edildiği ifade edilmiş ve incelenmiştir.

30.04.2023 tarih ve 2023/100 başvuru sıra nolu evlenme dosyası örnektir.

79- Evlenme müracaatının kadın ve erkek veya onların vekillerince Evlendirme Yönetmeliği'nin 18. maddesi çerçevesinde örneğine uygun olarak düzenlenmiş olduğu ve imza edilmiş olan "Evlenme Beyannamesi" ile yapıldığı, evlenme dosyalarında olması gereken belgelerin yer aldığı incelenmiştir.

Uygulama genel olmakla beraber 29.04.2023 tarih ve 2023/99 başvuru sıra nolu evlenme dosyası örnektir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 136. maddesi ile Evlendirme Yönetmeliği'nin 20. Maddesi uyarınca işlem yapılmaya devam edilmelidir.

80- Belediye evlendirme memurluğunca evlenme bildirimini (2) nüsha olarak düzenlendiği, (2) nüshanın memurlukta saklandığı; sistem üzerinden İlçe Nüfus Müdürlüğüne İçişleri Bakanlığının Canlı Belediye uygulamasından otomatik düştüğü ifade edilmiş ve evrak zimmet defterinde kayıtların tutulduğu incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 23. maddesi Nüfus Hizmetleri Uygulama Yönetmeliğinin 22. maddesi ile Evlendirme Yönetmeliğinin 32. maddesi gereğince; Yetki verilen evlendirme memurluklarınca evlenme bildirimini düzenlenmesine ilişkin bilgilerin evlenmenin yapıldığı tarihten itibaren on gün içerisinde elektronik ortamda merkezi veri tabanına gönderilmesi, elektronik ortamda gönderilememesi veya tescil edilememesi halinde on gün içinde o yerin nüfus müdürlüğüne, iki (2) örnek evlenme bildirimini içerecek şekilde gönderilmesine devam edilmelidir.

81- Evlenme memurluğunun teftiş dönemi içerisinde İl Nüfus Müdürlüğünden gelen 21.02.2022 tarih ve 7929 sayılı yazıya göre 2022 yıllarında denetlendiği ancak Belediye Başkanı tarafından denetlendiğine dair herhangi bir belge bulunmadığı incelenmiştir.

31.07.2019 tarih ve 4605 sayılı 'Evlendirme Memurluğu Denetim Raporu' konulu yazıda İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürü v. Kenan Yiğiter tarafından denetlenmesi önektir.

Evlendirme memurluğu iş ve işlemlerinin belediye başkanı adına yapılan bir işlem olduğu bilinerek, yapılan iş ve işlemlerin Evlendirme Yönetmeliği hükümlerine uygunluk

h

açısından yine aynı yönetmeliğin 53. Maddesi hükümlerine göre belirli aralıklarla denetlenmesi sağlanmalıdır.

82- Evlendirme memurluğunca evlenen her çifte bir uluslararası aile cüzdanı verildiği, uluslararası aile cüzdanının seri ve numarasının evlenme kütüğüne yazıldığı incelenmiştir.

Uygulama genel olup V01-052436 seri nolu uluslararası aile cüzdanı örnektir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 143'üncü, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 41'inci maddesi, Nüfus Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 144-147'nci, Evlendirme Yönetmeliği'nin 30.maddesi gereğince işlem yapılmaya devam edilmelidir.

83- Yapılan evlenme işlemlerinin evlendirme memurunca Evlenme Kütüğüne geçirilerek karı-koca, şahitler ve memur tarafından imza edildiği, Evlenme Kütüklerinde silinti ve kazıntı yapılmadığı, evlenme kütük kayıtlarının nüfus idaresince düzenlenip gönderilen evlenme ehliyet belgelerine uygun olarak tutulduğu, incelenmiştir.

Bundan sonra da Evlendirme Yönetmeliğinin 35. Maddesi uyarınca işlem yapılmaya devam edilmelidir.

84- Evlenme kütüklerinin sahife birleşim yerlerinin nüfus idarelerine ait mühürle mühürlendiği, ancak kaç sayfeden ibaret olduğunun sayfa sonuna değil de sayfa başına yazılarak tasdik edildiği incelenmiştir.

2023/4 sayılı Evlenme Kütüğü örnektir.

Evlendirme Yönetmeliği'nin 36.maddesinde yer alan *“Evlenme kütüklerinin sahife birleşimleri nüfus idarelerine ait mühürle mühürlenip, sonuna kaç sayfeden ibaret olduğu yazılıp tasdik edildikten ve cilt numarası verildikten sonra kullanılır.”* hükmü uyarınca işlem yapılması sağlanmalıdır.

85- Evlendirme memurlarının vali ve kaymakamlarca yapılacak programa uygun olarak eğitime tabi tutuldukları ifade edilmiştir.

31.03.2021 tarih ve 1977 sayılı ‘Evlendirme Memurlukları Eğitimi’ konulu yazı 06.04.2021 günü yapılan eğitime ilişkin örnektir.

Evlendirme Yönetmeliği'nin 44.maddesinde yer alan *“Evlendirme memurları ihtiyaca göre vali ve kaymakamlarca yapılacak programa uygun olarak eğitime tabi tutulurlar. Bu eğitime katılacakların kanuni yollukları ilgili kuruluşların bütçesinden karşılanır. Meslek içi eğitimlerde Türk Medeni Kanunu, nüfus ve vatandaşlık mevzuatı, Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve uluslararası sözleşmelerin evlenmeler ile ilgili hükümleri öğretilir.”* Hükmü yer almaktadır. Müdürlükte yeni göreve başlayan memurların da olması dolayısıyla yapacakları işlemlere ilişkin eğitimlerin bu hüküm kapsamında yapılması sağlanmalıdır.

86- Evlendirme memurlarının değişmesi ya da göreve yeni başlayan bir memurun olması halinde yeni imza örneklerinin en geç 3 gün içinde düzenlenerek İl Nüfus Müdürlüğüne gönderildiği ifade edilmiş olup, kayıtların İnsan Kaynakları Müdürlüğünde tutulduğu ifade edilmiştir.

Evlendirme Yönetmeliği'nin 44.maddesinde yer alan *“Evlendirme memurları, örneğine uygun olarak hazırlayacakları imza ve mühür örneklerini mahalli nüfus idarelerine göndermekle mükelleftirler. Evlendirme memurlarının değişmesi halinde, yeni örnekler en geç 3 gün içinde düzenlenerek gönderilir. Mahalli nüfus idarelerince bu imza örnekleri muntazam olarak dosyalanıp saklanır ve değişiklikler takip edilerek dosyaların güncel olması sağlanır.”* Hükmü uyarınca işlem yapmaya devam edilmeli bu hususta herhangi bir ihmale yol açılmamalıdır.

m

ZABITA HİZMETLERİ

87- Bilecik Belediyesi Zabıta Müdürlüğü, Belediyenin İstiklal Mahallesi Dr. Şerafettin Akbay Cd. No:8 Merkez/BİLECİK adresinde bulunan hizmet binasında (6) odada ve müdürlüğe tahsis edilen (4) araç ile hizmet verdiği, personel olarak Müdürlükte (1) Zabıta Müdürü, (1) Zabıta Amir Vekili, (2) Zabıta Komiseri, (9) Zabıta Memuru, (2) Bilgisayar İşletmeni ve (1) ölçü ayar birim memuru olmak üzere toplam (16) personel ve bu personellere ek olarak (10) şirket personeli ile beraber (26) kişinin zabıta personeli olarak çalıştırıldığı, ancak personel sayısının hizmetlerin etkin bir şekilde yürütülmesi bakımından yeterli olmadığı ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 14. maddesinde belediyenin görev ve yetkileri, 15. maddesinde belediyenin yetki ve imtiyazları açıklanmış olup, özellikle gayri sıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırılması ve denetlenmesinde hassasiyet gösterilmeli; 48. maddesi gereğince, Belediye Zabıta Birimi, belediye teşkilatı içinde yer alan ana hizmet birimlerinden bir tanesi olup, aynı Kanunun 51. maddesinde belirtildiği üzere, belediye zabıtası, beldede esenlik, huzur, sağlık ve düzenin sağlanmasıyla görevli olup bu amaçla, belediye meclisi tarafından alınan ve belediye zabıtası tarafından yerine getirilmesi gereken emir ve yasaklarla bunlara uymayanlar hakkında mevzuatta öngörülen ceza ve diğer yaptırımların uygulanması ve sorumluluk sahasında zabıta hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesi için personel takviyesi yapılması sağlanmalıdır.

88- Teftişe tabi dönem içinde Zabıta Müdürlüğünce Kabahatler Kanununa göre gerçekleştirilen işlemler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

KABAHAT	2022	2023	Toplam
Emre Aykırı Davranış	130	56	186
Dilencilik	7	4	11
İşgal	103	28	131
Çevreyi Kirletme	8	6	14
Afiş Asma	3	-	3
Gürültü	3	-	3
Rahatsız Etme	18	13	31
Sarhoşluk	-	-	-
Kumar	-	-	-
Tütün Mamulleri	-	-	-
Toplam	272	107	379

Teftişe tabi dönemde belediye sınırları içerisinde en fazla “Emre Aykırı Davranış” ve “İşgal” nedeniyle işlem yapıldığı, bunları Rahatsız etme ve Çevreyi kirletme eylemlerinin izlediği bu şekilde toplamda (379) adet işlem yapıldığı anlaşılmıştır.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 10. Maddesinin (a) bendinin 14. fıkrası ve 5326 Kabahatler Kanununun 38. Maddesi gereği haksız işgal yapanlar hakkında işlemlerin yapılmasına aksatılmadan devam edilmeli, yine Yönetmeliğin 10. maddesinin (a) bendinin 22. fıkrası ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununda, dilenenleri menetmek zabıtanın görevleri arasında sayıldığından, Zabıta ekiplerince dilencilerin men edilmesi ve bu men edilme işleminde kanunda ve yönetmelikte öngörülen yöntemler kullanılarak insan haklarına aykırı davranış ve görüntülere yer verilmemesi sağlanmalıdır.

89- Teftişe tabi dönemde Bilecik Belediyesi Zabıta Müdürlüğü tarafından yerine getirilen denetim faaliyetleri sayısal olarak aşağıya çıkartılmıştır.

Yapılan işin cinsi	2022	2023	Toplam
Denetlenen iş yeri sayısı	651	407	1058
Kesilen Para cezası miktarı (TL)	180.425	108.278	288.703
Kapatma cezası verilen iş yeri	-	-	-
İhtar edilen iş yeri sayısı	-	1	1
Tanzim edilen zabıt vakası	-	-	-
Encümene gönderilen zabıt	130	56	186
1608 s. Kanun kapsamında verilen ceza sayısı	130	56	186
Kabahatler Kanunu kapsamında verilen ceza sayısı	272	107	379

Tablonun incelenmesinden, Zabıta Müdürlüğünce teftişe tabi dönemde (1058) adet işyerinin denetlendiği, Encümene (186) adet zabıt gönderildiği ve toplamda 288.703 TL para cezası kesildiği anlaşılmaktadır. Zabıta teşkilatının asli görevlerinden olan denetleme görevinin 2023 Yılı Denetim Uygulamaları Çalışma Planı adlı çizelge kapsamında haftalık programlar doğrultusunda etkin bir şekilde yürütüldüğü incelenmiştir.

17.08.2023 tarihinde yapılan denetim sonucu tutulan tutanağın 22.08.2023 tarih ve 21220 sayılı yazı ile encümene sunulması ve 24/08/2023 tarih ve 2023/326 sayılı Encümen kararı ile denetim faaliyeti sonucuna ilişkin para cezası kesilmesi örnektir.

Denetim görevinin belirlenecek haftalık programlar doğrultusunda yürütülmesi ve denetim müessesesinin sadece şikâyet üzerine çalışan bir sistem olmaktan çıkartılması, idari para cezası verme işleminin caydırıcı ve amaca uygun şekilde yerine getirilmesine titizlikle devam edilmelidir.

90- Bilecik Zabıta Müdürlüğüne ait Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin 18.06.2019 tarihli ve 68 sayılı Belediye Meclis kararı ile hazırlandığı, Belediye zabıta personelinin (24) saat esasına göre çalışmadığı, her gün saat 17.30'a kadar çalışma yapıldığı, zabıta personeli için nöbet çizelgesinin hazırlandığı, günlük devam çizelgesi üzerinde kimin nöbetçi kalacağını belirtildiği incelenmiştir.

11.04.2007 tarihi ve 26490 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 9. maddesinin; "(1) Belediye zabıta hizmetleri resmi tatil günleri de dâhil olmak üzere, günün 24 saati aksatılmadan sürdürülür. Zabıta personelinin çalışma süresi ve saatleri 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde aynı Kanunun 101 inci maddesi gereğince Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü alındıktan sonra belediye zabıtasının en yüksek dereceli amirinin teklifi ve belediye başkanının onayı ile tespit olunur. Fazla çalışma ücretleri ile ilgili olarak 5393 sayılı Kanunda yer alan hükümler uygulanır.

(2) Zabıta personelinin çalışma saatleri vardiyalar halinde görevin gereğine göre 24 saat iş 48 saat istirahat veya 12 saat iş 24 saat istirahat şeklinde düzenlenebilir. Belediye zabıta memurlarının haftalık olağan çalışma saatleri 48 saati geçmeyecek şekilde düzenlenir. Ancak, personel sayısı az olan zabıtalarda 12 saat iş, 12 saat istirahat şeklinde düzenleme

m

yapılabilir. Bu uygulamadan dolayı hizmetin sürekliliğini aksatmamak kaydıyla ve bir sıra dâhilinde personele 657 sayılı Kanununun 99 uncu maddesi göz önünde bulundurularak ayrıca haftada bir gün ilave izin verilebilir.” hükmüne göre gerekmesi halinde resmi tatil günleri de dahil olmak üzere 24 saat esasına dayalı çalışma düzenine geçilmesi ve zabıta personelinin çalışma düzeni ve süresini belediye zabıtasının en yüksek dereceli amirinin teklifi ve belediye başkanının onayı alınarak tespit edilmesi sağlanmalıdır.

91- Teftiş dönemi içerisinde Belediye zabıta personelinin hizmet içi eğitime tabi tutulduğu incelenmiştir.

05.04.2023 tarih ve 16606 sayılı 'İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi' konulu yazı örnektir.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinin Eğitim başlıklı 28. maddesi;

“(1) İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü ve belediye idareleri tek başlarına, birkaçı bir araya gelerek veya birlikler vasıtasıyla zabıta amir ve memurlarının genel kültürlerini, meslek bilgilerini ve verimliliklerini arttırmak, hizmete yatkınlıklarını sağlamak, geliştirmek, gelişen şartların gerekli kıldığı alanlardaki görgülerini arttırmak ve daha üst kadrolara hazırlamak amacıyla eğitim programları düzenlerler.

(2) Ayrıca zabıta teşkilatlarının personelinin temel ve teknik eğitimleri, gerektiğinde eğitim merkezi bulunan kamu kurum ve kuruluşları, üniversitelerin ilgili bölümleri veya ilgili sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılarak gerçekleştirilir” hükmüne uygun olarak eğitim programları düzenlenmesine devam edilmelidir.

92- Belediye Zabıta Teşkilatının müdürlük dışında biriminin bulunmadığı incelenmiştir.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 5. maddesi;

“(3) Belediye zabıtası, hizmetin gereğine ve yoğunluğuna göre, imar, çevre, sağlık, trafik ve turizm gibi kısımlara ayrılabilir.

(4) Belediye zabıtası, hizmetin özelliğine göre sabit, gezici veya toplu olarak görev yapar.” hükmü gereğince personelin yeterli olması ve hizmet yoğunluğunun artması durumunda uzmanlaşma bakımından zabıta teşkilatının kısımlara ayrılabilmesi göz önünde bulundurulmalıdır.

93- Teftiş tabi dönem içerisinde Zabıta Müdürlüğü iş ve işlemlerinin Vali veya Belediye Başkanı ile bunların görevlendirdiği diğer personel tarafından denetlenmediği incelenmiştir.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 30. maddesi;

“(1) Belediye zabıta teşkilatı personelinin çalışmaları;

a) Bakanlık denetim elemanları,

b) Valiler, kaymakamlar ve belediye başkanları ile bunların görevlendireceği diğer personel tarafından denetlenir.” hükmüne uygun olarak zabıta müdürlüğü teşkilatının düzenli olarak Belediye Başkanı tarafından denetim altında bulundurulması ve denetim sonuçlarının yazılı hale getirilerek takibinin yapılması sağlanmalıdır.

94- Zabıta personelinin fiziki niteliklerini desteklemek amacıyla spor programlarının yapıldığı ve Bilecik Belediyesi ile İl Gençlik ve Spor Müdürlüğü'nün spor kompleksinin kullanıldığı ve buna ilişkin spor faaliyeti saat ve gün çizelgesinin tutulduğu incelenmiştir.

Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 29. maddesi; “(1) Zabıta personelinin fiziki nitelikleri, hazırlanan spor programları ile desteklenir. Personele; kültür-fizik çalışmaları, atletizm, aletli sporlar, mukavemet ve denge sporları ile uygun görülecek diğer mesleki spor faaliyetleri yaptırılarak iş verimlilikleri artırılır.

(2) Zabıta personelinin belirtilen sportif çalışmaları ve mesleki sporları yapabilmesi için gerekli alan düzenlemesi ile araç gereç ve özel spor kıyafetleri belediye tarafından temin edilir. Ayrıca bu konuda belediyenin spor ve sosyal tesislerinden yararlanılır. Zabıta

m

teşkilatına yurt içi ve yurt dışında düzenlenen spor etkinliklerine ve zabıta spor müsabakalarına katılma imkânı sağlanır.

(3) Gönüllü zabıta da bu hak ve imkânlardan istifade eder." hükmüne uygun olarak spor programları yapılmasına devam edilmelidir.

95- Belediye zabıta personelinin yazlık ve kışlık elbiselerinin her yıl Belediye Başkanlığı tarafından alındığı ve genellikle süresinde personele teslim edildiği, bununla beraber 2023 yılı yazlık kıyafetlerinin ihtiyaç olmadığı için alınmadığı ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

Bundan sonra da 11/04/2007 tarih ve 26490 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 32. maddesi ile Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliğinin 5. maddesine uygun olarak kışlık kıyafete ilişkin giyecek eşyalarının Eylül-Ekim aylarında, yazlık kıyafete ait giyecek eşyalarının ise Nisan-Mayıs aylarında verilmesi ihmal edilmemeli, Yönetmelikte öngörülen tören elbiselerinin alınarak personele teslim edilmesi ihmal edilmemelidir.

96- Zabıta personeline savunma amaçlı göz yaşartıcı sprey, kask, cop ve kalkan verildiği; Zabıta Müdürlüğü'nün bu teçhizatları 'Kapalı Sebze Pazarı' içindeki Zabıta Biriminde muhafaza ettikleri ifade edilmiş ve incelenmiştir.

11/04/2007 tarih ve 26490 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 45. maddesi; "Belediye zabıta personeline görevleri esnasında karşılaştıkları direniş ve fiili saldırı durumunda kullanılmak üzere göz yaşartıcı sprey, kask ve kalkan gibi savunma amaçlı teçhizat verilebilir." hükmü gereğince zabıta personeline diğer gerekli teçhizatların temin edilmesi ve olası fiili saldırılara karşın personelce taşınması sağlanmalıdır.

97- Gönüllü zabıta teşkilleri kurulması konusunda herhangi bir çalışma yapılmadığı ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

11/04/2007 tarih ve 26490 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 49. maddesinde; "Zabıta teşkilatı kurulmamış olan belediyelerde veya zabıta teşkilatı kurulmuş olmakla beraber zabıta hizmetlerinin desteklenmesine ihtiyaç duyulan yerlerde 9/10/2005 tarihli ve 25981 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İl Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği hükümlerine göre, gönüllü zabıta teşkilleri kurulması belediyelerce teşvik edilir." hükmü gereğince ve hizmetlerin yürütülmesinde zabıta hizmetlerini desteklemek üzere gönüllü zabıta teşkilleri konusunda çalışma yapılması tavsiyeye değer görülmüştür.

98- Zabıta Müdürlüğünde, gelen ihbarların elektronik ortamda tutulduğu, ihbar sonuçlarının tarih ve saati belirtilerek sisteme girildiği ve dökümünün alındığı, Zabıta Müdürlüğüne 2022 yılı içerisinde yapılan ihbar sayısının (544) olduğu, 2023 yılı içerisinde de yapılan ihbar sayısının (357) olduğu; bunların tamamının sonuçlandırıldığı ifade edilmiş ve incelenmiştir.

04.09.2023 tarihli günlük ihbar / şikayet dökümü örnektir.

Zabıta Müdürlüğüne yapılan ihbarlar ile ilgili olarak ihbar formunun düzenlenmesi ve konunun takibi yapılarak sonucundan ilgisine bilgi verilmesi işlemlerinin yapılmasına devam edilmelidir.

İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARI

99- Müfettişliğimce görevlendirilen teknik eleman yardımıyla teftiş tabi dönemde verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatları örnekleme yöntemi ile, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ve ilgili mevzuat çerçevesinde incelenmiş ve buna ilişkin yapılan tespitler aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

ly

100- Teftişe tabi dönem içerisinde Bilecik Belediyesi tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin sayılar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Yılı	Sthhi	2.Sınıf GSM	3. Sınıf GSM	Umuma Açık	Alınan Harç	Kesilen Ceza
2022	194	2	32	9	410.057,57 TL	25.133,00 TL
2023	183	2	27	11	618.025,00 TL	14.475,00 TL
Toplam	377	4	59	20	1.028.082,57 TL	39.608,00TL

Tablonun incelenmesinden 2022 yılında (237) ve 2023 yılında (223) olmak üzere teftiş tarihine kadar toplam (460) işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlendiği, düzenlenen bu ruhsatlardan (1.028.082,57 TL) harç alındığı, yapılan denetimlerde de (39.608,00TL) ceza kesildiği incelenmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin “İşyeri açılması” başlıklı 6. maddesinde; “(Değişik birinci fıkra: 19/3/2007 – 2007/11882 K.) Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” hükmüne göre işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmayan işyerlerinin tespit edilip, söz konusu işyerlerinin ruhsatlandırma işlemlerinin yapılması sağlanmalı, aksi bir durumun sorumlular hakkında hukuki ve cezai sorumluluk doğuracağı unutulmamalıdır.

101- Yapılan incelemede bütün işyeri ruhsatlarının, başvuru beyan formu ile alındığı ve başvuru beyan formu alındı belgesi düzenlenerek ruhsat verildiği tespit edilmiştir.

2022/56, 2022/58, 2022/98, ve 2022/100 nolu dosyalar örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmelikte yer alan “...yapılacak her türlü ruhsat başvurusunda, müracaat sahibine başvuruyu kabul eden görevlinin adı, soyadı ve unvanı ile başvurunun yapıldığı tarih ve saati gösteren Örnek 6’da yer alan alındı belgesi verilir. Ayrıca, başvuru ve beyan formu ile ekli evrakın verilmesi sırasında başvuruyu kabul eden görevli tarafından yapılacak ön incelemede tespit edilen noksanlıklar, müracaat sahibine verilen alındı belgesinde gösterilir. Bu Yönetmelikte belirtilen ruhsatlandırmaya ilişkin süreler eksik belgelerin yetkili idareye verilmesi ile başlar...” Hükümlere uyulmaya devam edilmeli, başvuru beyan formlarının eksik olmadan tam olarak doldurulmasına dikkat edilerek ruhsat sonrası olumsuz sonuçlar ve hukuki sorumluluk doğmaması için konuya hassasiyet gösterilmesi tavsiye değer görülmüştür.

102- Belediye sınırları içinde Belediye Meclis kararı ile İçkili Yer Bölgesi tespit edilmediği incelenmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmeliğin “İçkili yer bölgesinin tespiti” başlıklı 29. Maddesinde yer alan “İçkili yer bölgesi mülkî idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir. İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” Hükmü ve aynı yönetmeliğin 30. Ve 31. Maddesinde yer alan hususlar dikkate alınarak içkili yer bölgesinin belirlenmesi sağlanmalıdır.

h

103- Teftişe tabi dönemde verilen bütün sıhhi müesseselerin 3. sınıf olarak değerlendirildiği ve ruhsatlandırıldığı görülmüştür.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmeliğin Ek-1 kısmında yer alan özellikler ve belirlenen işyerleri sınıflarına göre işlem yapılması sağlanmalıdır.

104- Sıhhi müesseseler için düzenlenen ruhsat dosyalarında ustalık belgesi, sertifika ya da yetki belgesi aranan işyerlerinde bu belgelerin bulunmadığı incelenmiştir.

2022/54 sigorta acentası dosyasında segem belgesi, 2022/112 Tadımyaman çiköfte, 2022/146 Oses çiköfte, 2022/145 Ada çiköfte, 2023/1 Ziyafet çiköfte vb. İşyerlerinde bayilik sözleşmesi, ürün lisansı veya tescil belgelerinin bulunmaması ve et lokantalarından açıcılık veya et hazırlama ve pişirme belgesi talep edilmemesi örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmeliğinde yer alan “Mesleki eğitim ve yeterlilik” başlıklı Ek Madde 2’deki “*Bu Yönetmelik kapsamında iş yeri açılabilmesi için, iş yeri sahibinin veya iş yerinde her bir meslek dalında çalıştırdıkları en az birer çalışanın, 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında alınan ustalık belgesine ya da mesleki veya teknik ortaöğretim kurumlarının ilgili alanlarından mezun olduğunu gösterir diplomaya ya da üniversitelerin ilgili lisans ve ön lisans alan ve dalından mezun olduğunu gösterir diplomaya (transkript ile birlikte ibraz edilecek) ya da 1/1/2022 tarihi ve sonrasında Mesleki Yeterlilik Kurumunca mesleki yeterlilik belgesi verilen meslekler hariç olmak üzere 2/8/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa göre faaliyet gösteren kurumlardan alınan kurs bitirme belgesine sahip olması gerekir. Birinci cümledeki belgelerin kapsamına girmeyen faaliyet konuları için bu belgeler aranmaz. İlgili diploma ve belgelerin yurt dışından alınmış olması halinde bunların ilgili mevzuata göre denkliğinin kabul edilmiş olması şarttır. Milli Eğitim Bakanlığının tanıdığı ve önceden alınmış diğer diplomalar ve kurs bitirme belgeleri, müktesep hak kapsamında değerlendirilir.*” Hüküm ile aynı yönetmeliğin 30. Maddesi hükmü kapsamında işlem yapılması sağlanmalıdır.

105- İş Yeri Açma ve Çalıştırma Yönetmeliğinin Örnek 1 formunda yer alan ve una göre istenilen belgelerden olan tapu veya kira sözleşmesinin bulunduğu incelenmiştir.

18.09.2023 tarih ve 2023/187 ruhsat no’lu C.Ö. adına düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatı örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğinin 14. Maddesine uygun olarak, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamına giren gayrimenkullerin, tapu kütüğünde mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde sinema, tiyatro, kahvehane, gazino, pavyon, bar, kulüp, dans salonu ve benzeri eğlence ve toplantı yerleri; fırın, lokanta, pastane, süthane gibi gıda ve beslenme yerleri; imalathane, boyahane, basımevi, dükkan, galeri ve çarşı gibi işyerlerinin açılması hususunda kat maliklerinin oy birliği ile karar alması; Tapuda iş yeri olarak görünen yerlerde, umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması durumunda yönetim planında aksine bir hüküm yoksa, kat maliklerinin oy çokluğu ile aldığı kararın bulunması unutulmamalıdır.

106- İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhi müessese müracaatlarının alındıktan sonra yönetmelik ekinde bulunan “başvuru beyan formu belgesi” alındığı ve ruhsat verildikten sonra bir ay içerisinde tutanak tutulduğu ancak tutulan tutanak üzerinde tarih belirtilmediği incelenmiştir.

2. sınıf Gayrı Sıhhi tesis için düzenlenen 26.04.2023 tarih ve 2023/15 nolu ruhsat dosyasında yer alan tarihsiz inceleme kurulu tetkik raporu örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 17. maddesi; “*Gayrisihhi müessese açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler Örnek 2’de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye başvurur*” ve İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhi müesseseler başlıklı 23. Maddesinde; “*İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhi müessese açmak isteyen gerçek ve tüzel*

kişiler; işin özelliğine göre bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen kriterlere uygun olarak işyerini düzenledikten sonra bu Yönetmeliğin eki Örnek 2’de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye ibraz eder.

Başvuru formunun öngörülen kriterlere uygun olarak doldurulduğunun tespiti halinde, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı beş gün içinde düzenlenerek ilgiliye verilir. İlgili, bu belgeye dayanarak işyeri açabilir.

Beyana göre tanzim edilen ruhsat müktesep hak doğurmaz.

İkinci ve üçüncü sınıf işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idare tarafından bir ay içinde kontrol edilir. Bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde, ilgili, çalışma ruhsatı almış sayılır ve kontrol görevini süresinde yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında yetkili idareler tarafından yasal hükümler uygulanır.

Ruhsat verilmesini takiben yapılacak kontrol ve denetimlerde, ikinci fıkrada belirtilen kriterlere aykırı beyan ve durumun tespiti halinde, işyerine bir defaya mahsus olmak üzere on beş günlük süre verilir. Verilen süre içinde noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde verilmiş olan ruhsat, yetkili idare tarafından iptal edilerek işyeri kapatılır ve sorumlular hakkında ruhsat vermeye yetkili idareler tarafından ayrıca yasal işlem yapılır.” hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalı kontrol sürelerinin uygunluğunun tespiti açısından tutanaklarda yer alması gereken süreler açıkça yazılmalıdır.

107- Ruhsat başvurularında müracaat sahibine başvuru alındı belgesinin maddi ibare hataları dışında genel olarak yönetmelikte belirlenen hususlar dahilinde usulüne uygun olarak düzenlendiği incelenmiştir.

2022/99 nolu ruhsat örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6.maddesi: ‘ ‘İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.

Bu Yönetmeliğe göre yapılacak her türlü ruhsat başvurusunda, müracaat sahibine başvuruyu kabul eden görevlinin adı, soyadı ve unvanı ile başvurunun yapıldığı tarih ve saati gösteren Örnek 6’da yer alan alındı belgesi verilir. Ayrıca, başvuru ve beyan formu ile ekli evrakın verilmesi sırasında başvuruyu kabul eden görevli tarafından yapılacak ön incelemede tespit edilen noksanlıklar, müracaat sahibine verilen alındı belgesinde gösterilir. Bu Yönetmelikte belirtilen ruhsatlandırmaya ilişkin süreler eksik belgelerin yetkili idareye verilmesi ile başlar.” hükmü gereğince Yönetmelik ekinde bulunan başvuru beyan formu belgesi usulüne uygun yazılmalı ve beyan formu alınmadan ruhsat verilmemeli, başvuru beyan formu belgesinin (Örnek 1 ve 2) doldurularak verilmesine devam edilmelidir.

108- Sıhhi İşyerlerine bir gün içerisinde ruhsat düzenlendiği incelenmiştir.

B.A. adına Armess Çocuk Giyim unvanlı işyeri için düzenlenen 2022/99 no’lu ruhsat dosyaları örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 12. maddesi; “Sıhhi işyeri açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1’de yer alan başvuru ve beyan formuyla yetkili idareye müracaat eder. Başvurunun Yönetmelikte öngörülen kriterlere uygun olduğunun tespiti halinde başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenerek ilgiliye aynı gün içinde verilir” hükmüne uygun işlem yapılmasına devam edilmelidir.

109- Umuma açık istirahat ve eğlence yeri ruhsatı başvurularında kolluk görüşünün istenildiği incelenmiştir.

Umuma açık müessese olan M.A.’ya ait 2022/9 ruhsat no’lu dosyada ilgili kolluk kuvvetinin görüşünün alınmış olması örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 32. maddesinde; *“Belediyeler, umuma açık istirahat ve eğlence yeri ruhsatını vermeden önce kolluk kuvvetinin görüşünü alır,*

Yetkili kolluk kuvveti, açılacak yerin genel güvenlik ve asayişin korunması açısından kolaylıkla kontrol edilebilecek bir yerde ve konumda olup olmadığını dikkate alarak, işyeri hakkındaki görüşünü mülki idare amiri vasıtasıyla yedi gün içinde bildirir.” hükmüne göre işlem yapılması sağlanmalıdır.

110- Bilecik Belediyesince işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ait ruhsatlar düzenlenirken itfaiye raporunun alındığı incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5/h maddesinde; *“Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri; patlayıcı, parlayıcı ve yanıcı maddelerin üretildiği, satıldığı ve depolandığı işyerleri; otuz kişiden fazla çalışanın bulunduğu her türlü işyerleri, ana giriş kapıları dışında cadde ve sokağa doğrudan bağlantısı olmayan ve birden fazla işyerinin bir arada bulunduğu iş hanı, çarşı ve benzeri işyerlerinde yangına karşı gerekli önlemlerinin alındığını gösteren itfaiye raporunun alınması, diğer işyerlerinde ise yangına karşı gerekli tedbirlerin alınmış olması”* hükmüne göre işlem yapılmaya devam edilmelidir.

111- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ait ruhsatlar düzenlenirken okul, yurt, mabet bina ve tesislerine uzaklığının tespitinin yapıldığı ve bu tespiti ilişkin mesafe krokilerinin düzenlendiği, ayrıca uzaklık tespitinin yapıp mesafe krokilerinin çizildiği, mesafe ölçüm yazılarında uygundur veya uygun değildir şeklinde net ifadelerin kullanıldığı incelenmiştir.

19.07.2023 tarih ve 2023/11 nolu umuma açık eğlence ve istirahat yeri için düzenlenen ruhsat dosyası örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5/I maddesinde; *“Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden meyhane, bar, kahvehane, kiraathane, elektronik oyun merkezi ile açıkta alkollü içki satılan işyerlerinin okul, yurt, mabet bina ve tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması,”* 32. maddesinde; *“Meyhane, kahvehane, kiraathane, bar, elektronik oyun merkezleri, internet salonu gibi umuma açık yerler ile alkollü içkilerin açık olarak satışının yapıldığı yerlerin, örgün eğitim kurumları, özel öğretim kursları, yükseköğretim hariç öğrenci yurtları ile anaokullarından, kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları için bu zorunluluk aranmaz. Ancak söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki işyerlerinin aynı binada bulunamaz,”* ve 34. maddesinde; *“Meyhane, kahvehane, kiraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin açılmasına izin verilirken mesafe ölçümünde, bina ve tesislerin varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları; kapıların birden fazla olması durumunda en yakını esas alınır. Yüz metre uzaklığın ölçümünde, mevcut cadde ve sokaklar üzerinden yaya yolu kullanılarak, yaya kurallarına göre gidilebilecek en kısa mesafe dikkate alınır. Bu tür yerlerin açılmasına izin verilirken, o yerin en az yüz metre civarında okul bulunup bulunmadığının yanı sıra bu işyerlerinin özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ve okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları ile aynı binada olup olmadığı ve içkili yer bölgesinde bulunup bulunmadığı yetkili idarelerce tespit edilir.”* hükümleri gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

112-Teftişe tabi dönemde, Bilecik Belediyesi'nce sıhhi ve umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ait ruhsat örneklerinin aylık olarak sigorta il müdürlüğüne ve ilgili ticaret veya esnaf siciline gönderildiği incelenmiştir.

h

2023 Mart ayında düzenlenen ruhsatların 03.04.2023 tarih ve 16451 sayılı yazı ile Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığına, 03.04.2023 tarih ve 16452 sayılı yazı ile Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanlığına, 03.04.2023 tarih ve 16454 sayılı yazı ile de Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne gönderilmesi örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 7. maddesinde; “Yetkili idareler tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının örnekleri aylık olarak sigorta il müdürlüğüne ve ilgili ise ticaret siciline veya esnaf siciline gönderilir.” hükmü gereğince işlem yapılmasına devam edilmelidir.

113-Teftişe tabi dönemde, Bilecik Belediyesi’nce İl Emniyet Müdürlüğüne (7) gün içerisinde gönderilmesi gereken bildirimlerin her ay toplu olarak gönderildiği incelenmiştir.

Umuma açık müessese olan M.T. adına düzenlenen 06.04.2023 tarih ve 2023/5 nolu ruhsat örneğinin Bilecik İl Emniyet Müdürlüğüne 02.05.2023 tarihinde gönderilmesi örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 7. maddesinde; “Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bir örneği en geç yedi gün içinde yetkili idare tarafından kolluğa gönderilir.” hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

114- Engellilerle ilgili düzenlemeler esas alındığında engellilerin işyerlerine kolaylıkla girip çıkabilecekleri bir düzenlemenin işyeri sahiplerince alınması gerekli olup, işyeri dosyaları içerisinde bu tarz bir önlem alındığına dair ayrıntılı bir belge veya tespit raporu bulunmadığı, sadece denetim formunda tedbir alınıp alınmadığı ile alakalı evet/hayır şeklinde seçeneğin doldurulduğu incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5.maddesi k bendi; “Engellilerin işyerine giriş ve çıkışları için gereken kolaylaştırıcı tedbirlerin alınmış olması” hükmü gereğince işlem yapılmaya devam edilmekle beraber bu tedbirlerin alındığının görsel olarak da tespit edilerek dosyasında bulundurulması tavsiyeye değer görülmüştür.

115- Kolluk kuvvetlerinin umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde yaptıkları denetimlerde tespit etikleri mevzuata aykırılıkları Bilecik Belediyesine gereği için gönderdiği, Belediyenin de Encümen kararı ile gerekli cezai işlemleri uyguladıkları tespit edilmiştir.

04.05.2023 tarih ve 2023/162 sayılı Encümen Kararı ile verilen idari cezası örnektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin “Açılış Ve Kapanış Saatleri” başlıklı 37. maddesinde yer alan “Kolluk, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini genel güvenlik ve asayiş yönünden denetler. Denetimler sırasında tespit edilen mevzuata aykırı hususlar, yetkili idarelere gereği yapılmak üzere bildirilir” hükmü uyarınca uygulama yapılmaya devam edilmeli bu hususta Kolluk ile yürütülen iş birliği geliştirilmelidir.

İMAR İŞ VE İŞLEMLERİ

116- Müfettişliğimce teknik eleman yardımı ile teftişe tabi dönem için Yapı Ruhsatları, Yapı Kullanım İzin Belgeleri, Kaçak ve Ruhsata Aykırı Yapılar, İlave İmar Planı ve İmar Planı Tadilatları, İfraz ve Tevhit İşlemleri, 18’inci Madde Uygulamaları ile Kamulaştırma İşlem dosyaları örnekleme yöntemi ile, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 3194 sayılı İmar Kanunu, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği ve ilgili mevzuat kapsamında incelenmiş ve buna ilişkin bulunan tespitler aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

Yapı Ruhsatları ve Yapı Kullanma İzin Belgeleri

117- Teftişe tabi dönemde yapı ruhsatı ve kullanma izin belgeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

h

Yıllar	Yapı Ruhsatı	Yapı Kullanma İzin Belgesi
2022	76	92
2023	102	72
TOPLAM	178	164

Tablonun incelenmesinden Bilecik Belediyesi tarafından tarafımıza sunulan teftişe tabi dönemde yapılan işlemlere ait onaylı çizelgeye göre; 2022 yılında (76), 2023 yılında da (102) olmak üzere toplam (178) adet yapı ruhsatı; 2022 yılında (92), 2023 yılında (72) olmak üzere toplam (164) adet yapı kullanma izin belgesi verildiği görülmüştür.

Teftişe tabi dönemde, örnekleme yöntemiyle incelenen (36) yeni yapı ruhsat düzenlenmesi ve yapı kullanma izin belgesi dosyasında aşağıda yer alan tespitler yapılmıştır.

118- Yapı kullanma izin belgesi dosyalarında yapı sahibi başvurusu ile yapı kullanma izin belgesi düzenlenmesi arasında, mevzuattaki sürelerin aşıldığı tespit edilmiştir.

113 Ada/2 parsel 4577 numaralı ruhsat dosyası, 823 Ada/23 Parsel 4578 numaralı ruhsat dosyası ve 701 Ada/11 Parsel 4593 numaralı ruhsat dosyası örnektir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin Yapı Kullanma İzni Başlıklı 64'üncü Maddesinin 4'üncü fıkrasında yer alan "*Yapının mevzuata uygun bulunması halinde, 30 gün içinde yapı kullanma izin belgesi düzenlenir. Aksi halde, eksikliklerinin tamamlanarak yapının mevzuata uygun hale getirilmesi istenir. Eksikliklerin tamamlanmasından sonra, aynı süreç izlenerek yapı kullanma izin belgesi düzenlenip, yapı kullanma izni verilir. Yapı kullanma izin belgesinin birer örneği, mal sahibi ve/veya sahiplerine, yapının müteahhidine ve fenni mesullere verilir.*" hükmü doğrultusunda işlem yapılması sağlanmalıdır.

119- Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde düzenlenen, proje müelliflerinin büro tescil belgelerinin bazı meslek grupları açısından dosyasında yer almadığı tespit edilmiştir.

113 ada, 2 parsel için düzenlenen 4577 sayılı yeni yapı ruhsatı dosyasında büro tescil belgelerinde eksiklikler olması örnektir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin Yapı projeleri başlıklı 57. maddesinin 18. Fıkrasında yer alan "*Proje müellifliği ve yapım işlerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırmaları gerekir.*" hükmü doğrultusunda işlem yapılması sağlanmalıdır.

120- Ruhsat eklerinde yer alması gereken Enerji kimlik belgesinin her ne kadar yapı kullanma ruhsatında kimlik numarası bulunsa da dosyasında enerji kimlik belgesinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

823 Ada/23 Parsel 4578 ruhsat numaralı dosya örnektir.

627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununun 7. Maddesinde yer alan "*d) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak yönetmeliğe göre hazırlanan yapı projeleri kapsamında enerji kimlik belgesi düzenlenir. Enerji kimlik belgesinde binanın enerji ihtiyacı, yalıtım özellikleri, ısıtma ve/veya soğutma sistemlerinin verimi ve binanın enerji tüketim sınıflandırması ile ilgili bilgiler asgarî olarak bulundurulur. Belgede bulundurulması gereken diğer bilgiler ile belgenin yenilenmesine ve mevcut binalar da dâhil olmak üzere uygulamaya ilişkin usûl ve esaslar, Bakanlık ile müştereken hazırlanarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir. Mücavir alan dışında kalan ve toplam inşaat alanı bin metrekareden az olan binalar için enerji kimlik belgesi düzenlenmesi zorunlu değildir.*" hükmü doğrultusunda işlem yapılması sağlanmalıdır.

h

121- İncelenen dosyaların genelinde, 1A grubu yapı sınıfına giren istinat duvarları için yapı ruhsatının düzenlenmediği tespit edilmiştir.

823 Ada/ 23 Parsel 4578 numaralı ruhsat dosyası örnektir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin Yapı projeleri başlıklı 60. maddesinin 1. Fıkrasında yer alan "*Parsel içinde istinat duvarı yapılması gereken hallerde, belediyenin ilgili biriminden istinat duvarı için, yanal yüzey alanı üzerinden ruhsat alınması mecburidir. Bu tür parsellerde yapılacak binalara istinat duvarı tamamlanmadan önce hiçbir şekilde yapı kullanma izni verilmez.*" hükmü doğrultuda işlem yapılması sağlanmalıdır.

122- İncelenen Yapı ruhsatlarının tamamının dosyasında yapıya ilişkin fotoğrafların yer almadığı incelenmiştir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin Yapı projeleri başlıklı 64. maddesinin 1. Fıkrasında yer alan "*Yapı tamamlandığında tamamının veya kısmen kullanılması mümkün kısımları tamamlandığında bu kısımlarının kullanılabilmesi için, mal sahibinin müracaatı üzerine yapı ruhsatını veren ilgili idareden izin alınması zorunludur. Bu iznin alınması için ilgili idareye yapılan başvuru dilekçesi ekinde, fenni mesullerin veya yapı denetim kuruluşlarının yapının ruhsat eki projelerine, fen ve sağlık kurallarına uygun olarak yapılıp yapılmadığını, mevzuata uygun malzeme kullanılıp kullanılmadığını belirten raporları, yetki belgesini haiz mimar, mühendis veya kuruluşlarca tanzim edilen enerji kimlik belgesi ile yapıya ilişkin fotoğrafları yer alır.*" Hükmü uyarınca işlem yapılması tesis edilmelidir.

123- Harita mühendisleri tarafından onaylanan yapı Aplikasyon Projesinin, Yapı denetim kuruluşu veya ilgili kurum tarafından onaylarının incelenen dosyaların genelinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

1035 Ada/115 Parsel 4581 numaralı Ruhsat dosyası örnektir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin Yapı projeleri başlıklı 57. maddesinin 4. Fıkrası "*Yapı aplikasyon projesi; parsele ait aplikasyon krokisine dayanılarak ve vaziyet planına göre yapının araziye aplikasyonunu sağlamak üzere, yürürlükteki imar planında gösterilen ya da planda belirtilmemiş ise bu Yönetmelikte belirlenen yapı yaklaşma mesafeleri, yapı projelerine göre köşe koordinatları ve röper noktaları ülke koordinat sistemine işlenmek üzere harita mühendislerince hazırlanıp imzalanan projeyi ifade eder.*" Hükmünde geçen aplikasyon projesinin dosyasında bulundurulması temin edilmelidir.

124- İncelenen ruhsat dosyalarında mimari projelerde, açık veya kapalı yapı çıkmalarının düzenlenmiş saha kotuna olan mesafesinin, 2.40 metreden daha az olduğu tespit edilmiştir.

55 Ada 91 Parsel 4624 Ruhsat numaralı dosya, 670 Ada 13 Parselde bulunan 4585 Ruhsat numaralı dosya ve 560 Ada 2 Parsel 4591 Ruhsat numaralı dosya örnektir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 41.madde 2.fıkrasında belirtilen "*Açık ve kapalı çıkmaların tabii zeminden veya tesviye edilmiş zeminden çıkma altına kadar en yakın şakûli mesafesi en az 2.40 metre olmak zorundadır. Ön bahçe mesafesi 3 metre ve daha az olan parsellerde; ön bahçeye yapılacak çıkmalarda, yol kotu ile çıkma altı arasındaki düşey mesafe hiçbir yerde 2.40 metreden az olamaz*" Hükmü gereğince işlem yapılması ve mimari projelerde düzenlenmiş zemin kotu veya otopark kotunun 2.40 metre mesafenin altında olmaması sağlanmalıdır.

125- İncelenen ruhsat dosyalarında yer alan bazı mimari uygulama projesinde, asansör olduğu belirtilmesine rağmen asansör projesi hazırlanmadığı görülmüştür.

113 Ada 2 Parselde bulunan 4577 Ruhsat numaralı dosya örnektir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 5.maddesinin 27.fıkrasında "*Tek bağımsız bölümlü konutlar hariç kat adedi 3 olan binalarda asansör yeri bırakılması, 4 ve daha fazla olan*

m

binalarda ise asansör tesisi zorunludur.” hükmü belirtildiğinden madde hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalı, 3 katlı yapılarda asansör yapılması zorunlu olmadığından “asansör boşluğu” ifadesi kullanılmalı ya da asansör yapılacaksa projesinin hazırlanması temin edilmelidir.

126- Mimari uygulama projelerinde, projeler incelendiğinde bina girişinin engelli ulaşımına uygunluğunun açık bir şekilde ifade edilmediği tespit edilmiştir.

841 Ada 6 Parselde bulunan 4611 Ruhsat numaralı dosya ve 109 Ada 8 Parselde bulunan 4673 Ruhsat numaralı dosya örnektir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 30.maddesinin 9.fikrasında yer alan “*Binalarda ve girişlerinde engellilerin erişimine yönelik TS 9111 Standardına uyulması zorunludur.*” Hükmü gereğince yapılarda bina ve bahçe girişlerinde (giriş katı planı ve vaziyet planı) engelli erişiminin yönetmeliğe uygun olarak nasıl sağlanacağı belirtilmelidir.

127- Mimari projelerde otopark hesabı yapılırken bağımsız bölüm metrekaresine göre hesaplamaların yapıldığı ancak otopark hesap tablosunda ayrıntılı bir şekilde belirtilmediği ve proje kapağında ayrıntılı olarak gösterilmediği incelenmiştir.

573 Ada 6 Parselde bulunan 4626 numaralı Ruhsat dosyası örnektir.

Otopark yönetmeliğinin 8. maddesi hükmü gereğince Ek-1’de yer alan miktarlara göre yapılan hesaplamaların projede ayrıntılı olarak gösterilmesi sağlanmalıdır.

128- İncelenen ruhsat dosyalarının genelinde şantiye şeflerinin diploması veya mezuniyet belgelerinin bir ya da birkaçının bulunmadığı görülmüştür.

689 Ada/13 Parsel 4653 numaralı ruhsat dosyası ve 720 Ada/10 Parsel 4619 Ruhsat numaralı ruhsat dosyası örnektir.

Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik Madde-6 2.Fikrasında yer alan; “(2) *Şantiye şefinin;*

a) *Mimar, inşaat mühendisi, makine mühendisi veya elektrik mühendisi,*

b) *Yükseköğrenim kurumunca elektrik mühendisliğine eşdeğerliği bulunduğu kabul edilen elektrik-elektronik mühendisi,*

c) *(a) ve (b) bentlerinde belirtilen mesleklere ilişkin inşaat, makine, elektrik, yapı denetim teknikeri veya bunlara ilişkin teknik öğretmen, olması şarttır.*” Hükmü ile,

Ayrıca Yapı Denetim Uygulama yönetmeliği Madde-2 (i) fıkrası da “i) *(Değişik: RG-29/12/2018-30640) (4) Şantiye şefi: Komusuna ve niteliğine göre yapım işlerini yapı müteahhidi adına yöneterek uygulayan, mühendis, mimar, teknik öğretmen veya tekniker diplomasına sahip teknik personeli,*” Hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

129- Örneklemeye Yöntemi ile incelenen dosyaların genelinde proje kontrol formunun bulunmadığı tespit edilmiştir.

1080 Ada/254 Parsel 4662 Numaralı dosya örnektir.

Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği 5.Madde 3.Fikrasında yer alan “*Yapı denetim kuruluşu yapı ruhsatı alınması safhasında;*

a) *Denetimini üstleneceği yapı ile alakalı bilgileri ek-4’te gösterilen form-2’ye uygun şekilde düzenleyip Bakanlığa bildirir.*

b) *(Değişik: RG-5/2/2013-28550) Yapıya ilişkin bilgi formunu, yapının denetimini üstlendiği konusunda ek-5’te gösterilen form-3’e uygun taahhütnameyi, yapı denetim kuruluşunun yapı sahibi ile imzaladığı ek-6’da gösterilen form-4’e uygun sözleşmeyi ve projelerdeki eksikliklerin giderildiğini gösterir proje kontrol formunu ilgili idareye verir. Bu belgelerde noter tasdiki aranmaz.*” Hükmü uyarınca işlem yapılması temin edilmelidir.

h

130- İncelenen mimari projelerde, inşaat emsal alan hesaplamalarının yapıldığı ancak ayrıntılı olarak emsale dahil edilen veya edilmeyen alan hesaplarının, belirli bir standart doğrultusunda belirtilmediği tespit edilmiştir.

Her katın emsale dahil olmayan alanlarının, şematik planda taralı alan şeklinde ayrıntılı olarak gösterilmesi, Ayrıca TAKS hesaplamaları içinde aynı yöntem ile taban alanı hesaplamasına girmeyen alanların şematik planda, alan isim ve metrekaresiyle birlikte taralı bir şekilde gösterilmesi, böylelikle emsal alan hesaplamalarının ayrıntılı bir şekilde yapılması sonucunda kurumsal bir standart oluşturulmuş olacağı tavsiyeye değer görülmüştür.

131- Yapı denetim firmalarına ait hakediş dosyalarının bazılarının kapağında KDV tevkifat uygulaması yapıldığı görülmekle beraber ödeme emrinde tevkifat uygulamasının yapılmadığı tespit edilmiştir.

4648 ruhsat numaralı dosya örnektir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği Sıra No:18 C bölümünde belirtilenler dışında vergi mükellefi olmayan arsa sahiplerinden KDV tevkifat uygulaması yapılmaz hükmü uyarınca işlem yapılması sağlanmalı tevkifat hesaplamalarında karışıklığa meydan verilmemelidir.

132- Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliği'nde düzenlenen Yapı ruhsatlarının vize kısımlarının boş bırakıldığı incelenmiştir.

Osmangazi Mah., 1241 ada, 2 parsel için düzenlenen 12.09.2022 tarih ve 4604 sayılı yeni yapı ruhsatı (henüz yapı kullanma izin belgesi almamış) dosyası örnektir.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği 4/4 maddesi "*Yapı ruhsatının vizeler bölümüne yapı denetim kuruluşunun denetçilerinin imzaları alındıktan sonra ilgili bölüm idarece incelenir. İnceleme neticesinde eksik vize işlemi var ise bunlar yapı denetim kuruluşuna tamamlattırılır. ...*" hükmü doğrultuda işlem yapılması sağlanmalıdır.

133- Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde düzenlenen Yapı Ruhsatına esas uygulama projelerinin ilgili idare tarafından onaylandığı incelenmiştir.

Cumhuriyet Mah., 560 ada, 4 parsel için düzenlenen 15.09.2023 tarih ve 4709 sayılı yeni yapı ruhsatı dosyası örnektir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 57. maddesinin 22. fıkrasında "*Etüt ve projeler ilgili idarelerce ruhsat eki olduğuna dair kayıtla mühürlenir ve onaylanır.*" hükmü doğrultusunda işlem yapılmasına devam edilmelidir.

Kaçak ve Ruhsata Aykırı Yapılar

134- Teftiş dönemi içinde 3194 sayılı Kanununun 32 ve 42.maddeleri uyarınca kaçak veya ruhsata aykırı yapılaşmalar ile ilgili yapılan işlemlerin icmalı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	2022	2023	TOPLAM
Yıkım Cezası Verilen Yapı Sayısı	0	0	0
Yıkılan veya Uygun Hale Getirilen Yapı Sayısı	5	1	6
Para Cezası Verilen Yapı Sayısı	6	1	7
Toplam Ceza Miktarı	390.820,46	91.898,42	482.718,88
Süreci Devam Eden	0	0	0

Teftişe tabi dönemde kaçak veya ruhsata aykırı yapılarla ilgili olarak; toplam (7) yapıya aykırılık dolayısıyla (482.718,88) TL para cezası verildiği, bu yapılardan yıkılan veya uygun hale getirilen yapı sayısının (6) olduğu, yıkım cezası verilen yapı bulunmadığı incelenmiştir.

135- Kaçak olarak yapıldığı tespit edilen yapılar hakkında yapı tatil zaptı düzenlenerek yapının mühürlendiği, encümen kararı ile para cezalarının kesildiği süresi içinde kaçak yapının maliki tarafından uygun hale getirilerek ruhsatlandırıldığı incelenmiştir.

Bilecik İli Merkez Gülümbe Köyü 219 Ada, 60 Parsel sayılı tapuya kayıtlı, H. G.'ye ait olan büyük ve küçük baş hayvan ağılı hakkında 24/02/2022 tarih ve 2022/82 sayılı encümen kararı ile uygulanan 31.269,12 TL para cezası işlemi örnektir.

İmar Kanunu'nun 32. maddesinde bulunan "*Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir. Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafi yapı sahibinden tahsil edilir. Yapı tatil tutanağının düzenlendiği tarihten itibaren bir ay içinde yapı sahibi tarafından yapının ruhsata uygun hale getirilmediğinin veya ruhsat alınmadığının ilgili idaresince tespit edilmesine rağmen iki ay içinde hakkında yıkım kararı alınmayan yapılar ile hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen altı ay içinde ilgili idaresince yıkılmayan yapılar, yıkım maliyetleri döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya yıktırılabilir. Yıkım maliyetleri %100 fazlası ile ilgili idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgili idarenin 5779 sayılı Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek tahsil olunur. Tahsil olunan tutarlar, Bakanlığın döner sermaye işletmesi hesabına gelir olarak kaydedilir.*" hükmü doğrultusunda işlem yapılmaya devam edilmeli, ruhsat ve eki mimari projeye aykırı veya kaçak yapı sahibi tarafından ruhsata uygunluk sağlanmaması durumunda ruhsata aykırı ya da kaçak yapıların ve imalatların yıkılması sağlanmalı, aksi uygulamaların sorumlular açısından cezai sorumluluk doğurabileceği bilinmelidir.

136- Örnekleme yöntemi ile seçilen yanan ve yıkılan yapılara ilişkin dosyalarda görüldüğü kadarı ile işlemlerin uygun şekilde tesis edildiği incelenmiştir.

Binaların yıkılması Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca işlem yapılmasına devam edilmelidir.

137- 3194 sayılı İmar Kanunu'nda düzenlenen Yapının imar mevzuatına aykırı olduğuna dair tutulan Yapı Tatil Zaptının, Tapu Müdürlüğüne ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirildiği incelenmiştir.

Pelitözü Mah., 220 ada 53 parselde yapılan ruhsatsız imalat hakkında yapılan işlemlerin 10.05.2023 tarih ve 17680 ve 17681 sayılı yazıların sırasıyla Tapu Müdürlüğüne ve Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğüne gönderilmesi örnektir.

İmar Kanunu'nun 32 maddesinde "... (Ek cümleler:14/2/2020-7221/10 md.) Yapının imar mevzuatına aykırı olduğuna dair bilgi, tapu kayıtlarının beyanlar hanesine kaydedilmek üzere ilgili idaresince tapu dairesine en geç yedi gün içinde yazılı olarak bildirilir. Aykırılığın giderildiğine dair ilgili idaresince tapu dairesine bildirim yapılmadan beyanlar hanesindeki kayıt kaldırılmaz. Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. (Değişik cümle:14/2/2020-7221/10 md.) Bu tebligatın bir nüshası muhtara bırakılır, bir nüshası da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gönderilir..." hükmü doğrultuda işlem yapılmasına devam edilmelidir.

138- Bilecik Belediyesince teftişe tabi dönem içerisinde; 2022 yılında (11), 2023 yılında (1) olmak üzere toplamda (12) imar planı çalışması yapıldığı, bu planlardan (11) tanesinin Belediye Meclisince onaylandığı, (1) tanesinin ise reddedildiği,

Onaylanan (11) adet ilave imar planı veya plan değişikliği dosyalarının; (2) tanesinin plan notu değişikliği, (1) tanesinin birden fazla parseli kapsayan ilave imar planı, (1) tanesinin tek ada tek parseli kapsayan imar planı değişikliği, (1) tanesinin de tescil harici alanı kapsayan imar planı değişikliği, geri kalan (6) tanesinin ise birden fazla parseli ve imar adasını oluşturan plan değişiklikleri olduğu incelenmiştir.

Bunlar arasından Müfettişliğimce görevlendirilmiş teknik personel tarafından örnekleme yöntemi ile seçilen planlama dosyaları mevzuata ve planlama ilke ve esaslarına göre incelenmiş, tespit edilen hususlar aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

139- İncelenen plan değişikliklerinde onay makamına ait imzanın bulunmadığı ve plan değişiklikleri için plan işlem numarasının alınmadığı görülmüştür.

Bilecik Belediye Meclisi'nin 7.7.2022 tarih ve 100 sayılı kararı ile onaylanan plan değişikliği örnektir.

3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 8. Maddesinde yer alan “b) İmar Planları; Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planından meydana gelir. Mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlanarak, belediye sınırları içinde kalan yerlerin nazım ve uygulama imar planları ilgili belediyelerce yapılır veya yaptırılır. (Ek cümle:14/2/2020-7221/6 md.) Planlar, plan değişiklikleri ve plan revizyonları; kayıt altına alınmak ve arşivlenmek üzere Bakanlıkça oluşturulan elektronik ortama yüklenmek ve aynı sistem üzerinden Plan İşlem Numarası almak zorundadır. Planlar, belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. (Yeniden düzenleme dördüncü cümle: 12/7/2013-6495/73 md.)”, hükmü ile Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği Planların onaylanması ve yürürlüğe girmesi başlıklı 32. madde 2. Bendinde yer alan “Mekânsal planlar ile bu planlara ilişkin revizyon, ilave ve değişiklikleri ilgili mevzuatı doğrultusunda karar almaya yetkili mercilerce onaylanmadan önce Bakanlık sistemi üzerinden Plan İşlem Numarası alınması zorunludur...’ (6) Kesinleşen planların her bir paftasının önyüzüne Plan İşlem Numarası ile onay tarih ve sayısının yazılarak mühürlenmesi zorunludur.’ Hükmü yer aldığından imar planı paftalarında onay makamına ait imzanın ve mührün bulunması ayrıca plan işlem numarasının alınması sağlanmalıdır.

140- İncelenen plan değişikliğinde park alanının bir kısmının trafo alanı olarak planlandığı ancak sonrasında azalan park alanı için eşdeğer alan ayrılmadığı incelenmiştir.

Bilecik Belediye Meclisi'nin 10.3.2022 tarih ve 40 sayılı kararı ile onaylanan 1372 ada 9 parselin kuzeyinde yer alan park alanının bir kısmının trafo alanı olarak ayrılmasına ilişkin imar plan tadilatı ile, yürürlükteki imar planında park alanı olarak belirlenmiş planlı alanda OEDAŞ'ın talebi üzerine trafo alanı planlanması örnektir.

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinin İmar Planı Değişiklikleri başlıklı 26. Maddesinde “b) İmar planında yer alan yol hariç sosyal ve teknik altyapı alanlarının ve kamuya ait sosyal ve kültürel tesis alanlarının kaldırılabilmesi veya küçültülmesi ancak bu tesislerin hitap ettiği hizmet etki alanı içinde eşdeğer yeni bir alanın ayrılması suretiyle yapılabilir.” Hükmü yer aldığından, İmar planı değişiklikleri ile plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü, sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak nitelikte düzenleme yapılması esas alınmalı, eş değer alan bırakılmamasının hukuki sorumluluk doğuracağı unutulmamalıdır.

141- İncelenen plan değişikliğinde belirlenen eğitim tesis alanının (ilkokul alanı) Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği Ek-2 tabloda belirtilen asgari alan standardını sağlamadığı görülmüştür.

Bilecik Belediye Meclisi tarafından 10.3.2023 tarih ve 41 nolu meclis kararı ile onaylanan Merkez İsmetpaşa Mahallesi 666 ada 1 parsel ve 667 ada 1 parsel ile ilişkin imar planı tadilatı ile; yürürlükteki imar planında orta yoğunluklu konut alanında kalan hazine adına kayıtlı 666 ada 1 parsel (anaokulu alanı) ve 667 ada 1 parselin (ilkokul alanı), eğitim tesis alanı olarak belirlenmesi, eğitim tesis alanlarında asgari alan büyüklüğü anaokulu için 1500-3000m², ilkokul alanı için 5000-8000m² olması gerekirken önerilen anaokulu alanının 2320,90m², ilkokul alanının ise 2505m² olarak belirlenmesi örnektir.

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği'nde yer alan "MADDE 11 – (1) İmar planlarının yapımı ve değişikliklerinde planlanan alanın veya bölgenin şartları ile gelecekteki gereksinimleri göz önünde tutularak kentsel, sosyal ve teknik altyapı alanlarında bu Yönetmeliğin EK-2 Tablosunda belirtilen asgari standartlara ve alan büyüklüklerine uyulur..." hükmü gereğince, onaylanan plan değişikliklerinde asgari alan büyüklüklerinin sağlanması esas alınmalıdır.

142- İlave imar planına konu alanda onaylı halihazır paftaların düzenlendiği ve ilave imar planına esas jeolojik-jeoteknik etüd raporunun bulunduğu ve kurum görüşlerinin alındığı görülmüştür.

Bilecik Belediye Meclisi'nin 8.12.2022 tarih ve 153 sayılı kararı ile onaylanan Gülümbe Mahallesi 120 ada 16,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28 parseller ve 290 ada 1,2 parsellere ilişkin ilave imar planı örnektir.

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliğinin imar planı ilkeleri başlıklı 21. Maddesinde yer alan "MADDE 21 (1) İmar planları, varsa kadastral durum işlenmiş, en son onaylı halihazır haritalar üzerine çizilir.. (2) Nazım ve uygulama imar planları gerekli görülmesi halinde eş zamanlı olarak hazırlanabilir. Nazım imar planı kesinleşmeden uygulama imar planı onaylanamaz. Ancak, onay yetkisinin aynı idarede bulunması halinde nazım ve uygulama imar planları eş zamanlı olarak onaylanabilir. (3) İmar planları, planlama alanına ilişkin inceleme, araştırma, etüt ve eşik analizi çalışmalarının değerlendirilmesinden elde edilen senteze dayalı olarak hazırlanır. (4) İmar planlarının, yeterliliği haiz müellifler tarafından kanun ve yönetmelik hükümlerine göre gerekli teknik araştırmalar yapılarak hazırlanması zorunludur. Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırlanan planlar ve bu planlara ilişkin revizyon, ilave ve değişiklik teklifleri yetkili idarelere karar alınması için sunulur. (5) İmar planlarında, planlama alanının niteliğine göre mevzuatta öngörülen sağlık koruma bantları, güvenlik bölgesi ve benzeri koruma kuşakları gösterilir. İmar planları, varsa stratejik gürlütü haritaları ve eylem planları dikkate alınarak hazırlanır ve planlarda bu konuda gerekli tedbirler alınır. (6) Onaylı jeolojik-jeoteknik veya mikro bölgeleme etüt raporu bulunmayan alanlarda imar planları hazırlanamaz." Hükmü uyarınca işlem yapılmaya devam edilmelidir.

143- 22.03.2022 tarih ve İ.Ö.Ö. 157/7, N.O.S. 82/12 sayılı Özel Teftiş Raporunun 62. Maddesinde tespiti yapılan "7.12.2020 tarih ve 114 sayılı belediye meclis kararı ile onaylanan imar planı değişikliği ile yürürlükteki imar planında sağlık alanında kalan parseller ilkokul alanına dönüştürüldüğü ve sağlık tesisi için eşdeğer alan ayrılmadığı" ile alakalı aykırılığın, Bilecik Belediye Meclisi'nin 7.11.2022 tarih ve 137 nolu meclis kararı ile iptal edilerek mevzuata uygun hale getirildiği incelenmiştir.

Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği İmar Planı Değişiklikleri başlıklı 26. maddeye uygun işlem yapılmaya devam edilmeli İmar planı değişiklikleri ile plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü, sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak nitelikte düzenleme yapılması esas alınmalıdır.

h

144- Örneklemeye yöntemi ile seçilen plan değişikliği dosyalarında, ilave imar planı ve plan değişikliklerine ilişkin hazırlanan plan açıklama raporu ve kentsel teknik altyapı etki değerlendirmesi raporu bulunduğu incelenmiştir,

Uygulama geneldir.

Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği'nin 26. maddesi 7. fıkrası; *"Yoğunluk artıran veya kentsel ulaşım sistemini etkileyen imar plan değişikliklerinde, kentsel teknik altyapıya yönelik etkilerin belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla ayrıca kentsel teknik altyapı etki değerlendirmesi raporu, analizi hazırlanır veya hazırlatılır."* hükmüne uygun işlem yapılmaya devam edilmelidir.

145- Meclis kararı ile onaylanan ilave imar ya da plan değişikliği dosyalarında, planlara esas imar komisyonu kararına yer verildiği incelenmiştir.

Cumhuriyet Mahallesi 590 ada 1 parselde yapılan ilave imar planı değişikliği dosyası örnektir.

Belediye Kanunu 12. maddesine uygun işlem yapılmasına devam edilmelidir.

146- Bilecik Belediyesince onaylanan ilave ve plan değişikliklerinin ilave plan veya plan değişikliğine konu alanda görülebilir bir şekilde en az 2 adet tabela ile 30 gün süreyle bilgilendirme yapılmadığı incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

14/02/2020 tarihinden sonra yapılan imar plan ve değişikliklerinde 3194 sayılı İmar Kanunu'nun Planların hazırlanması ve yürürlüğe konulması başlıklı 8. madde de Ek paragraf:14/2/2020-7221/6 md.); *"İmar planları ve bu planlardaki değişikliklerin nerede askıya çıktığına dair bilgilendirme ilanı, askı süresi ile eş zamanlı olarak ilgili muhtarlıkların panosunda duyurulur. Ayrıca plan değişikliği hakkında, değişikliğe konu alanda görülebilir bir şekilde en az 2 adet tabela ile 30 gün süreyle bilgilendirme yapılır."* hükmü çerçevesinde zorunlu bilgilendirmelerin yapılması sağlanmalıdır.

İfraz, Tevhid ve Yola Terk İşlemleri

147- Teftişe tabi dönemde, Bilecik Belediyesince 2022 yılında (26), 2023 yılında da (19) olmak üzere toplamda (45) adet ifraz, tevhid ve yola terk işlemi yapıldığı, örneklemeye yöntemi ile incelenen dosyalarda; Bilecik Belediyesine yapılan müracaatların belediye tarafından kayda alındığı ve başvuruya yönelik encümen kararlarının alındığı ancak belediye encümen karar tarihi dikkate alındığında bazı dosyalarda belediye kayıt tarihi ile encümen karar tarihi arasında 30 günlük yasal süreden fazla zaman geçtiği incelenmiştir.

24.06.2021 tarih ve 2021/301 sayılı encümen kararına göre yapılan Cumhuriyet Mahallesi 1353 ada 37 parselin Yola ve Parka Terk işlemi, 02.12.2021 tarih ve 2021/521 sayılı Encümen kararına göre yapılan İsmetpaşa Mahallesi 751 ada 4 nolu parselin ihdas işlemi, 13.04.2023 tarih ve 2023/143 sayılı başvuruya ait Bedelsiz Yola Terk ve İfraz işlemi, 19.04.2023 tarih ve 2023/152 sayılı Encümen kararına göre yapılan Pelitözü Mahallesi 141 ada 2 parselin ifraz işlemi, 16.03.2023 tarih ve 2023/108 sayılı Encümen kararına göre yapılan İstiklal Mahallesi 636 ada 1 ve 2 nolu parsellerin tevhit işlemi örnektir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 16. Maddesinin 2. Paragrafında yer alan *"Onaylama işlemi, müracaatın belediyelere veya valiliklere intikalinden itibaren en geç 30 gün içinde sonuçlandırılır ve tescil veya terkini için 15 gün içinde tapuya bildirilir"* hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

148- Örneklemeye suretiyle yapılan incelemede Bilecik Belediyesince encümen kararı alınarak Kadastro Müdürlüklerine gönderilmesi gereken bazı ifraz, tevhid, yola terk ve irtifak hakkı dosyalarının Belediye arşivinde kalan nüshalarında, ilgili evrakların Kadastro Müdürlüğüne gönderildiğine dair üst yazıların bulunmadığı incelenmiştir.

17.08.2023 tarih ve 2023/310 sayılı Encümen kararına göre yapılan İstiklal Mahallesi 332 ada 41 ve 147 nolu parsellerin tevhid ve yola terk işlemi, 03.08.2023 tarih ve 2023/296 sayılı Encümen kararına göre yapılan İsmetpaşa Mahallesi 841 ada 27 ve 28 nolu parselin tevhid işlemi, 22.06.2023 tarih ve 2023/245 sayılı Encümen kararına göre yapılan İsmetpaşa Mahallesi 1065 ada 149 ve 148 nolu parsellerin tevhid işlemi, 01.06.2023 tarih ve 2023/196 sayılı Encümen kararına göre yapılan Cumhuriyet Mahallesi 1488 ada 1 ve 2 nolu parsellerin tevhidten yola terk işlemi, 16.03.2023 tarih ve 2023/10 sayılı Encümen kararına göre yapılan İstiklal Mahallesi 676 ada 5 parsel numaralı parselin Bedelsiz Yola Terk işlemi dosyaları örnektir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 16. maddesinde; "Belediye ve mücavir alan hudutları içindeki gayrimenkullerin re'sen veya müracaat üzerine tevhit veya ifrazı, bunlar üzerinde irtifak hakkı tesisi veya bu hakların terkini, bu Kanun ve yönetmelik hükümlerine uygunluğu belediye encümenleri veya il idare kurullarınca onaylanır. Onaylama işlemi, müracaatın belediyelere veya valiliklere intikalinden itibaren en geç 30 gün içinde sonuçlandırılır ve tescil veya terkini için 15 gün içinde tapuya bildirilir." Hükmü gereği tesis edilen ifraz, tevhit, yola terk ve irtifak hakkı işlemlerinin süresi içinde Kadastro Müdürlüğüne bildirilmesi sağlanmalıdır.

149- Örnekleme usulü ile yapılan incelemede; tevhit, ifraz, ihdas ve yola terk dosyalarında Arazi ve Arsa Düzenlemeleri Hakkında Yönetmelik'in 8. Maddesinde istenilen evrakların bir kısmının bazı dosyalarda olmadığı görülmüştür.

03.08.2023 tarih ve 2023/296 sayılı Encümen kararına göre yapılan İsmetpaşa Mahallesi 841 ada 27 ve 28 nolu parselin tevhid işlemi, 22.06.2023 tarih ve 2023/245 sayılı Encümen kararına göre yapılan İsmetpaşa Mahallesi 1065 ada 149 ve 148 nolu parsellerin tevhid işlemi, 01.06.2023 tarih ve 2023/196 sayılı Encümen kararına göre yapılan Cumhuriyet Mahallesi 1488 ada 1 ve 2 nolu parsellerin tevhidten yola terk işlemi, 16.03.2023 tarih ve 2023/10 sayılı Encümen kararına göre yapılan İstiklal Mahallesi 676 ada 5 parsel numaralı parselin Bedelsiz Yola Terk işlemi dosyaları örnektir.

3194 sayılı İmar Kanunu'na göre yapılacak Arazi Ve Arsa Düzenlemeleri Hakkında Yönetmelik'in 8. Maddesinde;

"İfraz ve tevhit işleminde istenilen bilgi ve belgeler

(1) İfraz ve tevhit için;

a) Değişiklik haritaları yapım ve kontrol bilgileri formu,

b) 1/1000 ölçekli aslı gibidir onaylı uygulama imar planı ve sayısal verileri,

c) Son 6 ay içinde alınmış takyidatlı tapu kayıtları,

ç) İlgili kadastro müdürlüğünden 11 inci maddeye göre alınan onaylı mülkiyet raporu ve ekleri,

d) Uygulamanın talep üzerine yapılması durumunda;

1) Özel ve tüzel hukuk kişileri tarafından talep ediliyorsa, taşınmaz sahipleri tarafından uygulamayı yapan harita mühendisine verilmiş vekâletname/sözleşme,

2) Kamu kurumları tarafından yüklenici firmalara yaptırılıyorsa, yüklenici yetkilendirme yazısı veya aralarındaki sözleşme,

e) Alan hesapları ve dengelemeleri,

f) Ölçü krokisi ve koordinatları,

g) Durum haritası,

ğ) İmar planında hüküm bulunması veya sit alanları, orman, mera, su koruma havzaları ve benzeri özel kanunlarla korunacak alanların bulunması durumunda, ilgili kurum/kurulun uygunluk görüşü,

h) Tapu ve kadastro mevzuatı uyarınca istenen diğer belgeler istenir.

h

(2) İfraz ve tevhit işlemini onaylamaya yetkili idare, yukarıda belirtilen dokümanlar dışında başka açıklayıcı bilgi ve belge isteyebilir.” hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

150- Örneklemeye usulü ile yapılan tetkikte; parsel cephe ve genişlik ölçülerinin mevzuatta belirtilen asgari büyüklüklere göre oluşturulduğu, ayrıca tevhit, ifraz dosyalarının genel olarak 3194 sayılı İmar Kanunu, Planlı ve Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği, ilgili yönetmelikler ve uygulama imar plan notlarına istinaden yeni oluşan imar parsellerinin cephe, derinlik vs. şartlarını sağladığı incelenmiştir.

Bilecik Belediyesi, 24.11.2022 tarih ve 2022/478 sayılı Encümen kararına göre yapılan Pelitözü Mahallesi 195 ada 1 ve 2 nolu parselin tevhit işlemi ile 30.06.2022 tarih ve 2022/256 sayılı Encümen kararına göre yapılan Pelitözü Mahallesi 176 ada 2 nolu parsellerin ifraz dosyaları örnektir.

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin Parsel Büyüklükleri başlıklı 6. Maddesinde “(1) İmar planında gösterilen çeşitli bölgelerde imar planı ile getirilmiş farklı hükümler yoksa yapılacak ifrazlarda, elde edilecek yeni parsellerin asgari ölçüleri; arazi meyili, yol durumu, mevcut yapılar ve benzeri gibi mevkiin özellikleri ile bu parsellerde yapılması mümkün olan yapıların ölçüleri ve yöresel ihtiyaçları da göz önünde tutularak tespit olunur. Bu tespit sırasında ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen şartlar ihlâl edilemez.” Hükmü gereğince işlem yapılmasına devam edilmelidir.

18’inci Madde Uygulamaları

151- Yapılan incelemelerde Bilecik Belediyesince 3194 Sayılı İmar Kanunu’nun 18. maddesi uygulamasının son olarak 10.04.2019 tarihinde gerçekleştirildiği Teftişe tabi dönemde, Bilecik Belediyesince yetki sınırları dahilinde 3194 Sayılı İmar Kanunu’nun 18. maddesi uygulamasının gerçekleştirilmediği anlaşılmıştır.

Kamulaştırma İşlemleri

152- Teftişe tabi dönem içerisinde, İmar Planı sınırları içerisinde kamulaştırılması gereken taşınmazlar ile ilgili herhangi bir işlem tesis edilmediği ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

MALİ HİZMETLER İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER

153- Belediyenin teftişe tabi döneme ait bütçe tahminleri ile gelir ve giderlerinin gerçekleşme oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Yıllar	Tahmini Gelir	Gerçekleşen Gelir	Oran %	Tahmini Gider	Gerçekleşen Gider	Oran %
2022	257.000.000	241.527.916,85	93	257.000.000	242.923.883,01	94,50
2023	554.000.000	256.817.129,14	46	554.000.000	268.707.210,66	48,50

Teftişe tabi dönemdeki cari harcamalar, yatırım harcamaları ve transfer harcamaları:

Yıllar	Cari Harcamalar (TL)	Oran %	Yatırım Harcamaları (TL)	Oran	Transferler (TL)	Oran %
2022	174.617.047,38	72	59.706.397,37	24,5	8.600.438,26	3,5
2023	220.516.672,50	82	38.978.256,30	14,5	9.212.281,86	3,5

Teftişe tabi dönemde tahmini gelir-gider rakamları ile gerçekleşen gelir-gider rakamları karşılaştırıldığında bütçenin gerçekçi hazırlandığı, kesinleşen rakamlara göre gelir ve giderler açısından gerçekleşme oranlarının yüksek olduğu,

Bütçenin önemli bölümünü cari harcamaların oluşturduğu, yatırım harcamalarının ve transfer harcamalarının ise düşük olduğu anlaşılmaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 61. maddesinde, "belediyenin stratejik plânına ve performans programına uygun olarak hazırlanan bütçe, belediyenin mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin verir. Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir. Bütçe yılı Devlet mali yılı ile aynıdır. Bütçe dışı harcama yapılamaz. Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevliler, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumludur" hükümleri dikkate alınarak bütçelerin, belediyenin kalkınma plan ve programlarının gerekleri ile fayda ve maliyet unsurları göz önünde tutulmak suretiyle verimlilik ve tasarruf ilkelerine göre gerçekçi hazırlanarak uygulanması ve özellikle mahalli müşterek ihtiyaçları karşılamak üzere yatırım harcamalarına ağırlık verilmesi sağlanmalıdır.

154- Teftişe tabi dönemdeki personel giderinin bütçeye oranı aşağıdaki gibidir:

Yıllar	Tahmini Gider	Tahmin Edilen Personel Gideri	Tahmin Edilen Giderin Bütçeye Oranı	Gerçekleşen Gelir	Gerçekleşen Personel Gideri	Gerçekleşen Personel Giderinin Gerçekleşen Gelire Oranı
2022	257.000.000	39.678.585,16	15,50	241.527.916,85	38.050.467,36	16
2023	554.000.000	88.652.203,00	16	256.817.129,14	54.743.237,10	21

Yıllık toplam personel giderlerinin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin belirlenen yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu geçmediği incelenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 49. maddesi "Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda belirlenen yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz... Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamaz. Yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararı, zararın olduğu tarihten itibaren hesaplanacak kanuni faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edilir." hükmü gereğince işlem tesisine devam edilmeli, belirtilen temel ilkeler göz önünde bulundurularak personel istihdamı konusunda gereği için gayret gösterilmeli, aksi uygulamaların sorumlular hakkında mali, hukuki ve cezai sorumluluk doğurabileceği unutulmamalıdır.

155- Belediyenin öz gelirlerinin tahakkuk ve tahsilât oranlarına ilişkin detayları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Yıllar	Tahakkuk (yılı tahakkuk)	Tahsilat (yılı tahsilat)	%
2022	278.336.158,20	241.527.916,85	87

2023	305.269.273,71	256.817.129,14	84
------	----------------	----------------	----

Teftişe tabi dönem içerisinde öz gelirlerin tahsilat oranlarının yükseltilerek, tahakkukun tamamının tahsil edilmesi için azami seviyede gayret gösterilmesi sağlanmalıdır.

156- Teftiş tarihinde Bilecik Belediyesinin teftişe tabi döneme denk gelen tarihler arası Takipli alacakları aşağıda tabloda gösterilmiştir.

SIRA	ALACAĞIN TÜRÜ	ALACAK TUTARI	TAHSİLAT	BAKİYE	ORAN
1	BİNA VERGİSİ	10.160.128,46	7.250.132,06	2.909.996,40	71
2	ARSA VERGİSİ	6.892.830,16	4.454.648,56	2.438.181,60	64
3	ARAZİ VERGİSİ	12.126,39	7.027,68	5.098,71	58
4	ÇEVRE TEMİZLİK VERGİSİ	3.342.445,20	2.143.316,87	1.199.128,33	64
5	HABERLEŞME VERGİSİ	90.653,00	90.653,00	-	100
6	ELEKTRİK VE HAVAGAZI	10.577.435,12	10.577.435,12	-	100
7	EĞLENCE VERGİSİ	9.861,78	-	9.861,78	0
8	İLAN VE REKLAM VERGİSİ	966.283,54	462.560,05	503.723,49	48
9	BİNA İNŞAAT HARCİ	4.767.859,88	4.483.490,91	284.368,97	92
10	HAYVAN KESİMİ MUAYENE VE	1.031,47	192,50	838,97	19
11	İŞGAL HARCİ	983.854,85	450.348,44	533.506,41	46
12	ÖLÇÜ VE TARTI ALETLERİ	32.127,46	32.010,00	117,46	100
13	TATİL GÜNLERİNDE ÇALIŞMA	800,00	800,00	-	100
14	TELLALLIK HARCİ	208.257,55	208.928,55	- 671,00	100
15	YAPI KULLANMA İZİNİ HARCİ	4.218.422,86	3.613.370,92	605.051,94	86
17	DİĞER HARÇLAR	1.084.775,35	1.050.808,43	33.966,92	96
18	LOJMAN SATIŞLARI	-	-	-	-
20	KURS, TOPLANTI, SEMİNER,	-	-	-	-
21	DİĞER HİZMET GELİRLERİ	3.055.315,41	2.844.603,55	210.711,86	93
22	DİĞER TAŞINMAZ KİRA	5.625.800,84	3.419.312,94	2.206.487,90	61
23	TAŞINIR KİRA GELİRLERİ	6.300,00	-	6.300,00	0
25	VERGİ, RESİM VE HARÇ	5.920,68	4.827,69	1.092,99	82
26	DİĞER FAİZLER	-	-	-	-
27	YOL HARCAMALARINA	802,46	204,06	598,40	25

28	DİĞER PAYLAR	423.725,57	112.918,35	310.807,22	26
29	DİĞER İDARİ PARA CEZALARI	1.035.051,69	261.530,96	773.520,73	25
30	DİĞER VERGİ CEZALARI	2.057.667,74	1.836.089,53	221.578,21	89
31	KİŞİLERDEN ALACAKLAR	42.651,38	39.792,16	2.859,22	93
32	YUKARIDA TANIMLANMAYAN	5.349.896,92	4.253.074,31	1.096.822,61	79
33	DİĞER BİNA SATIŞ GELİRLERİ	-	-	-	-
34	DİĞER GELİRLER	44.648.828,61	34.926.763,68	9.722.064,93	
	GENEL TOPLAM	105.600.854,37	82.524.840,32	23.076.014,05	

Tablo incelendiğinde, takipli alacakların bir kısmının tahsil edilemediği anlaşılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 38. maddesi ile 5393 sayılı Belediye Kanununun 38/f maddesi gereğince, Belediyenin uğradığı gelir kaybını önleyici girişimlerde bulunulmalı ve tahsilatın hızlandırılması için belediye başkanlığınca gerekli tedbirlerin ivedilikle alınması sağlanmalıdır.

2886 SAYILI DEVLET İHALE KANUNU'NA GÖRE YAPILAN İHALELER

157- Müfettişliğimce teknik eleman yardımı ile teftişe tabi dönem için belediye gayrimenkul envanteri çıkarılmış ve örnekleme yöntemi ile emlak iş ve işlemleri, taşınmaz satış ve kiralama işlemleri, tahsis işlemleri ve ecrimisil işlemleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında incelenmiş, buna ilişkin yapılan tespitler aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

Emlak İş ve İşlemleri

158- Bilecik Belediye Başkanlığı mülkiyetindeki taşınmazların sayısı ve cinsi aşağıda belirtilmiştir.

Taşınmazların İmar Durumu	Taşınmaz Adedi	Toplam Alanı (m²)
Arsa (Konut Alanı-Ticaret Alanı)	492	175.583,22
Yeşil Alan (Meydan-Yaya-Park-Refüj)	106	152.600,60
Okul Alanı (İlköğretim Tesis Alanı)	7	4274,69
Sağlık Alanı ve Hastane	9	3280,40
Sosyal Tesisler	3	20,43
Resmi Alan	3	7785,99
Trafo Alanı	5	11.062,73
İmar Dışı Alanlar (Tarla, çayır, vb)	145	557.876,60
Cami Alanı (Dini Tesis Alanı)	5	9886,36
Pazar Yeri	3	3824,17
Akaryakıt Alanı	1	5100,50
Kültürel Tesis Alanı	0	0
Otopark Alanı	2	282,05
Sanayi Depolama Alanı	0	0

Semt ve Spor Alanı	16	14369,38
Terminal Alanı	2	26586,22
Yönetim Merkezi	3	7785,99
Belediye Hizmet Alanı	30	12.793,52
Yol	162	208.818,80
Diğer	160	29.519,63
Toplam	1154	1.231.451,28

Belediye gayri menkullerinin takip işinin Emlak İstimlak Müdürlüğü tarafından yapıldığı, teftişe tabi dönemde satış ihalesi gerçekleştirilmediği, (7) adet kiralama ihalesi yapıldığı aktif olarak (142) kiralama işleminin bulunduğu ve sözleşmelerin devam ettiği, (179) adet tahsis işleminin gerçekleştirildiği ifade edilmiş ve anlaşılmıştır.

Taşınmaz Satış İhaleleri

159-Bilecik Belediye Başkanlığı tarafından teftişe tabi dönem içerisinde yapılan taşınmaz satış ihalesi bulunmadığı ifade edilmiş ve incelenmiştir.

Taşınmaz satış işleminin ortaya çıkması durumunda 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre işlem yapılması sağlanmalıdır.

Taşınmaz Kiralama İhaleleri

160-Teftişe tabi dönemde (01.01.2022-07.09.2023) Bilecik Belediyesi mülkiyetinde/tasarrufunda bulunan 115 adet taşınmazın kiralamasının yapıldığı, bu taşınmazlardan (109) tanesinin 2886 sayılı Kanun'un 45. maddesi uyarınca Açık Teklif Usulü, (6) tanesinin ise Pazarlık Usulü yapılan ihaleler ile kiraya verildiği anlaşılmış olup örnekleme yöntemiyle seçilen taşınmaz kiralama iş ve işlemlerinin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na uygunluğu incelenerek yapılan tespitler aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

161-Kiralama ihaleleri yapılan taşınmazların dosyalarının tamamında; ihalelerden önce düzenlenmesi gereken kira şartnamesi haricindeki bilgi ve belgelerin bulunmadığı, bulunan evrakların ise plastik poşet dosya içine konulduğu, periyodik sıralamalarının olmadığı ve düzensiz bir şekilde tutulduğu anlaşılmıştır.

Uygulama geneldir.

2886 sayılı kanunun 15. Maddesinde yer alan "İhale suretiyle yapılacak işler için bir işlem dosyası düzenlenir. Bu dosyada onay belgesi, varsa tahmin edilen bedele ilişkin hesap tutanağı, şartname ve ekleri, gerekli projeler, ilana ilişkin belge ve gazete nüshaları, sözleşme tasarısı ile saklanması yarar görülen diğer belgeler bulunur" hükmü uyarınca işlem yapılmalı, taşınmaz dosyalarının düzenli tutulması ve ihale işlem dosyasının eksiksiz olarak hazırlanarak ihale onay aşamasından tahsilat ve kiralama süresi sonuna kadar yapılan işlemlere ait gerekli tüm belgelerin bir düzen içinde sıralanarak dosyalanması sağlanmalıdır.

162- Belediye encümeni tarafından kiralama ihaleleri yapılan taşınmazlardan 24 tanesinin kiralama süresinin 3 yıldan fazla olduğu ancak kiralama dosyalarında bu konuda Belediye meclisince alınmış kiralama kararının olmadığı anlaşılmıştır.

202, 2067, 1038 ve 2069 nolu dosyalar örnektir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 34. Maddesi ile belediye encümeninin 3 yıla kadar kiralama yetkisinin bulunduğu, 3 yıldan fazla kiralama yetkisinin ise aynı Kanunun 18. Maddesinde belediye meclisine ait olduğu hükmü bulunduğundan Belediye Başkanlığı tarafından 3 yıldan fazla yapılacak olan kiralamalarda Belediye Meclisinin

h

yetkili olduğu ve bu yetkinin kanunun münhasıran belediye meclisine verdiği devredilemez bir yetki olduğu ve aksi uygulamaların şekil yönünden hatalı işlem oluşturacağı unutulmamalıdır.

163- Kiralama dosyalarında kira bedellerinin tahsil edildiğine dair belgelerin olmaması nedeniyle kira bedellerinin ödenip ödenmediği belirlenememiştir.

Uygulama geneldir.

2886 sayılı Kanunun 57. Maddesinde yer alan “Sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşteri 31 inci maddeye göre onaylanan ihale kararının veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi, idareye vermek zorundadır.

Satışlara ilişkin ihalelerde müşterinin aynı süre içinde ihale bedelini ve müşteriye ait bulunan vergi, resim ve harçları yatırmayı, diğer giderleri ödemesi gerekir.

Bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale bozulur ve varsa geçici teminat gelir kaydedilir.” Hükümü uyarınca kira bedellerinin ödenip ödenmediğinin takibi sağlanmalı, tahsil edildiğine dair ödeme belgeleri dosyalarına takılmalı, ödenmeyen kira bedellerinin tahsili için ise 2004 sayılı Kanun uyarınca yasal işlemler başlatılması temin edilmelidir.

164- İhale komisyonu tarafından düzenlenerek imzalanan bazı ihale kararlarında tarihlerin yazılmadığı anlaşılmıştır.

277 nolu dosya örnektir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 31. Maddesinde yer alan “İhale komisyonları tarafından alınan ihale kararları, ita amirlerince karar tarihinden itibaren en geç 15 işgünü içinde onaylanır veya iptal edilir.” hükmü kapsamında ihale komisyonlarınca düzenlenen ihale kararlarının tarihine göre ita amirinin azami onay süresi belirlendiğinden bu sürelerin tespitine dayanak teşkil edecek tarihlerin açıkça yazılmasına dikkat edilmelidir.

165- Genel olarak kiraya verilen taşınmazlar için düzenlenen standart kira sözleşmelerinin ikinci sayfalarında aylık olan kira bedellerinin yıllık kira bedeli olarak yazılarak bu şekilde imzalandığı anlaşılmıştır.

277 ve 300 nolu dosyalar örnektir.

Kiracı ile hukuki sorun yaşamamak için ihalede belirlen aylık ya da yıllık kira bedellerinin sözleşmeye doğru ve eksiksiz aktarılması ve belgelerde tutarsızlığa ve maddi hatalara ver verilmemesi sağlanmalı aksi taktirde hukuki uyuşmazlıkların vuku bulması halinde kamu zararına sebebiyet verilmesi ihtimalinin doğacağı unutulmamalıdır.

166- Belediyeye ait işyerlerinin kiralanmasına ilişkin dosyalarda bulunan kira sözleşmesinin kiracısı tarafından imzalanmadığı incelenmiştir.

18 ve 211 nolu dosyalar örnektir.

2886 sayılı kanunun 57. Maddesinde yer alan “Sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşteri 31 inci maddeye göre onaylanan ihale kararının veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi, idareye vermek zorundadır.” Hükümü uyarınca kira sözleşmelerinin düzenlenmesi, taraflarca imzalanması ve Kanunun öngördüğü sürede idareye teslim edilmesi sağlanmalıdır.

h

167- Kiraya verilen bazı iş yerlerine ait kira sözleşmelerinin bedel ve kira sürelerini içeren kısımlarının doldurulmadığı, bu alanların boş bırakılarak imzalandığı ancak kira kontratosu olarak düzenlenen ön sayfada bu bilgilere yer verildiği anlaşılmıştır.

19 nolu dosya örnektir.

Kiralamalarda kira bedelleri ve kira sürelerinin esas olması nedeniyle düzenlenen sözleşmelerde kira bedelleri ve sürelerle mutlaka yer verilmeli, Belediyeğe ait bir kiralama işleminin asli unsurlarından olan sözleşmelerin eksiksiz düzenlenmesi sağlanmalıdır.

168- 2886 sayılı Kanununun 45. Maddesi uyarınca Açık Teklif Usulü kiralama ilanına çıkılan toplam 6 adet muhtelif işyerinin ihalelerine katılan olmaması gerekçesi ile 2886 sayılı Kanununun 51. Maddesi uyarınca bu işyerlerinin ihaleleri Pazarlık Usulü ile yapılmıştır.

176, 55, 2060, 2034, 57 ve 2072 nolu dosyalar örnektir.

2886 sayılı Devlet İhale kanununun 51. Maddesinin g fıkrasında yer alan "Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisinde Pazarlık Usulünün kullanılabilmesi" hükmü bulunduğu ancak Danıştay 13. Dairesinin 21.10.2008 tarih ve 2007/4476 Esas, 2008/6874 Karar sayılı ile 15.10.2014 tarih ve 2007/4476 Esas, 2008/6874 Karar sayılı kararı ile "Belediyelerin mülkiyetinde bulunan taşınmazların, "Devletin özel mülkiyetindeki taşınmaz mal" ya da " Devletin hüküm ve tasarrufu altında yer" olarak nitelendirilmesi hukuken mümkün olmadığından, bu yerler için 2886 sayılı Kanununun 51'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca işlem tesis edilmesinin de mümkün olmadığı" karara bağlandığından ilgili mevzuat hükümleri ve mahkeme kararı dikkate alınarak işlem yapılması sağlanmalıdır.

169- Belediyeğe ait yazıhanenin kiralama ihalesine S.S.5 Nolu Öz Bilecik Seyahat Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifini temsilen Adem ERTUĞRUL'un katıldığı ve temsil yetkisinin olduğuna dair (Noterden) belgesinin bulunduğu ancak kiralama sözleşmesini dosyasında kooperatif adına yetkili olduğuna dair her hangi bir belge bulunmayan İrfan YILDIZ'ın (Koop. Müdürü diye) imzaladığı anlaşılmıştır.

İhale işlemleri öncesi ve sonrası düzenlenen ve imza gerektiren tüm bilgi ve belgelerin ilgilisi veya yasal temsilcisi tarafından imzalanmasına sağlanmalı aksi uygulamaların hukuki sorumluluk doğuracağı unutulmamalıdır.

170- Belediyeğe ait işyeri kiralama ihalesi için istenilen geçici teminatın Rifat TOPAL adına yatırıldığı ancak ihaleye Özcan TOPAL'ın katılarak kiralama işlemlerini kendi adına tamamladığı incelenmiştir.

327 ve 2043 nolu dosyalar örnektir.

İhale işlemleri öncesi ve sonrası düzenlenen tüm bilgi ve belgelerin ilgilisi veya yetkili olan yasal temsilcisi adına düzenlenip düzenlenmediği kontrol edilmelidir.

171- 283 Nolu Dosya kapsamında Belediyeğe ait işyerinin kiralanması sonucu düzenlenen kira kontratosuna 24 ay olan kira süresinin 25 ay olarak yazıldığı anlaşılmıştır.

Kiralamalarda; sözleşmede belirtilen süre ile yapılan ihalede belirlenen sürelerin uyumlu olması sağlanmalıdır.

h

172- Üçüncü kişiye devredilen kiralama sözleşmelerinde devir ile ilgili herhangi bir belgenin dosyasında bulunmadığı incelenmiştir.

2062 nolu dosya örnektir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 66. Maddesinde yer alan "Sözleşme, ita amirinin yazılı izni ile başkasına devredilebilir. Ancak, devir alacaklarda ilk ihaledeki şartlar aranır. İzinsiz devir yapılması halinde, sözleşme bozulur ve müteahhit veya müşteri hakkında 62'nci madde hükümleri uygulanır." Hükümü uyarınca işlem yapılması sağlanmalıdır.

173- Belediyece kiraya verilen birçok işyerinin tapu bilgilerinin olmaması nedeniyle bu yerlerin açık adresleri ile kiraya verilecek miktarlarının (yüzölçümleri vs) ilan ve şartnamede belirtilmediği ve sınırlandırma krokilerinin dosyalarında olmadığı anlaşılmıştır.

Simit arabaları yeri ihale ilanı 54'den 64'e kadar olan sıra numarasındaki yerler örnektir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 7. Maddesinde yer alan "İhale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten şartname ve varsa ekleri idarelerce hazırlanır. Bu şartnamelerde işin mahiyetine göre konulacak özel ve teknik şartlardan başka genel olarak aşağıdaki hususların da gösterilmesi zorunludur: a) İşin niteliği, nevi ve miktarı, b) Taşınmaz malların satışı, kiraya verilmesi, trampa edilmesi ve üzerlerinde mülkiyetin gayri ayni hak tesisinde tapu kayıtlarına göre yeri, sınırı, yüzölçümü, varsa pafta, ada ve parsel numarası ve durumu." Hükümü ile aynı kanunun 18. Maddesinde yer alan "İlanlarda aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur. a) İhale konusu olan işin niteliği, yeri ve miktarı, b) Şartname ve eklerinin nereden ve hangi şartlarla alınacağı, c) İhalenin nerede, hangi tarih ve saatte ve hangi usulle yapılacağı, d) Varsa tahmin edilen bedel ve geçici teminat miktarı, e) İsteklilerden aranılan belgelerin neler olduğu, f) Kapalı teklif usulüyle yapılacak ihalelerde, tekliflerin hangi tarih ve saatte kadar nereye verileceği" hükümü uyarınca kiralanan yerlerin sınırlarının ve alanlarının net belirlenmemesi nedeniyle ortaya çıkabilecek olumsuzluklara meydan verilmemesi açısından bu tür yerlerin bir krokiye bağlanması ve mahallinde ona göre yer teslimlerinin yapılması sağlanmalıdır.

174- İhale ilanında ve kira şartnamesinde ayrı ayrı yapılacağı belirtilen iş yeri kiralama ihalelerinin tek oturumda yapılarak tek ihale kararı ve onayı ile kiraya verildiği ve tek kira sözleşmesi düzenlendiği ayrıca hazırlanan teknik şartnamelerin imzalanmadan ihalelerin sonuçlandırıldığı anlaşılmıştır.

Simit arabaları yeri ihale ilanı 54'den 64'e kadar olan sıra numarasındaki yerler örnektir.

İdare tarafından düzenlenen ihale ilanı ve şartname hükümlerine uyulması gerektiği ve ayrı ayrı ilan ve ihalesi yapılacağı belirtilen yerlerin ihale süreci ve bu süreç sonrası yapılacak diğer işlemlere ait belgelerin ayrı dosyalarda tutulması ve ayrı sözleşmeler düzenlenmesi gerektiği unutulmamalı aksi uygulamaların hukuki, mali ve cezai sonuçlar doğuracağı bilinmelidir.

175- Belediyece yapılan bazı kiralama ihalelerinde ihale üstüne kalan kişiye ihale sonu tebligat yazısı gönderilmediği ve ihaleyi alan kişi tarafından kira sözleşmesinin imzalamadığı anlaşılmıştır.

Devlet İhale Kanunu'nun 32.maddesinde yer alan "İta amirince onaylanan ihale kararları, onaylandığı günden itibaren en geç 5 işgünü içinde, üzerine ihale yapılan veya vekiline, imzası alınmak suretiyle bildirilir veya iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine postalanır." Hükümü uyarınca işlem yapılması sağlanmalıdır.

ly

176- Belediyeye ait işyerinin üzerinde bir önceki dönem kiracısının bina inşa ettiği, kira süresinin sona ermesi nedeniyle yeniden ihaleye çıkıldığı, kira şartnamesinde bu yerin ihalesine girecek olanlardan arsa üzerinde önceden yapılmış olan yapının bedelinin ödeneceğine dair taahhütname istendiği, buna rağmen taahhütname ve bina bedelini belirten belgelerin dosyasına konulmadığı ve bu işyerinin yeniden eski kiracısı tarafından kiralandığı anlaşılmıştır.

2012 nolu dosya örnektir.

Devlet İhale Kanunu'nun 2.maddesinde yer alan *"Bu Kanunun yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanması esastır"* hükmü uyarınca kiralama ihalelerinde rekabeti engelleyecek her türlü tedbir alınmalı, kira süresi sona eren ve Belediyeye teslim edilen taşınmazların yeni kiralama sürecinde rekabet koşullarını etkileyecek bir vaziyette bırakılmaması temin edilmelidir.

177- Belediyeye ait bazı işyerlerinin kiralanmasında pazarlık usulü yapılan ihalelerinin artırma tutanağına açık teklif usulü yazıldığı komisyon üyelerinden bazılarının imzalarının bulunmadığı ayrıca kararın ita amirince geç onaylandığı incelenmiştir.

2034 ve 57 nolu dosyalar örnektir.

Devlet İhale Kanunu'nun 14. maddesinde yer alan *"İhale komisyonları eksiksiz olarak toplanır. Komisyon kararları çoğunlukla alınır. Oyların eşit olması halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta kabul edilir. Kararlarda çekimser kalınmaz. Muhalif kalan üye karşı oy gerekçesine kararın altına yazarak imzalamak zorundadır. Komisyon başkan ve üyeleri, oy ve kararlarından sorumludurlar."* Hükmü ile aynı kanunun 31. maddesinde yer alan *"İhale komisyonları tarafından alınan ihale kararları, ita amirlerince karar tarihinden itibaren en geç 15 işgünü içinde onaylanır veya iptal edilir."* Hükmü gereğince belirtilen süreler göz önünde bulundurularak gerekli işlemler tesis edilmeli ve düzenlenen belgelerde yapılan maddi hatalar hususunda azami dikkat gösterilmelidir.

178- İhalelere katılanların ihalelerden yasaklı olup olmadığının sorgulanmadığı, dosyalarında sorgulama belgelerinin bulunmadığı anlaşılmıştır.

Uygulama geneldir.

Bundan böyle yapılacak ihalelerde Devlet İhale Kanunu'nun 6. Ve 84. Maddesi uyarınca işlem yapılmalı ve katılımcıların ihaleden yasaklılık durumlarının sorgulanması sağlanmalıdır.

179- Kiralaması yapılan tüm ihale dosyalarında yer teslim tutanakları ile kira süresi sona erenler için düzenlenmesi gereken geri alma tutanaklarının olmadığı anlaşılmıştır.

Uygulama geneldir.

Devlet İhale Kanunu'nun 60. maddesinde yer alan *"İdare 57 nci maddede yazılı süre içinde sözleşme yapılması hususunda kendisine düşen görevleri yapmak ve taşınmaz malların satımında, ferağa ait işlemleri tamamlamak, şartnamede belirtilen sınır ve evsafa göre satılan malları müşteriye teslim etmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi halinde, müteahhit veya müşteri, sürenin bitmesinden itibaren en çok 15 gün içinde, 10 gün müddetli bir noter ihbarnamesi ile bildirmek şartıyla, taahhüdünden vazgeçebilir. Bu takdirde teminat geri verilir. Müteahhit veya müşteri, ihaleye girmek ve teminat vermek için yaptığı masrafları istemeye hak kazanır."* Hükmü çerçevesinde taşınmaz kiralamalarında kira başlangıç tarihi yer teslim tutanağına göre belirlendiğinden yer teslim ve kira süresi sonunda geri alma tutanaklarının mutlaka düzenlenmesi sağlanmalıdır.

180- Kiraya verilen tüm yerler için düzenlenen kira sözleşmelerinin notere tasdik (onay) ettirilmediği anlaşılmıştır

h

Uygulama geneldir.

Devlet İhale Kanunu'nun 57. maddesinde yer alan *Sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşteri 31 inci maddeye göre onaylanan ihale kararının veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi, idareye vermek zorundadır. Satışlara ilişkin ihalelerde müşterinin aynı süre içinde ihale bedelini ve müşteriye ait bulunan vergi, resim ve harçları yatırmayı, diğer giderleri ödemesi gerekir. Bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale bozulur ve varsa geçici teminat gelir kaydedilir.* hükümleri doğrultusunda kira sözleşmelerinin noter tarafından tescil edilmesi sağlanmalıdır.

181- 17.11.2022 tarihinde 60 ay süreliğine 3 kişinin katıldığı Açık İhale Usulü ile kiralama ihalesi yapılan işyeri (Eski otogar çay bahçesi ve cafeterya) kiracısının bir ay içinde işyerini devretmiş olduğu, yeni kiracısının ise rızaen devraldığı işyerinin kira bedelini yüksek bulduğu, yakınlarındaki lokanta kirasının emsal alınması gerektiği hususlarındaki talebine binaen 15.06.2023 tarih ve 2023/220 sayılı Encümen kararı ile 24.100,00 TL olan aylık kira bedelinin 15.000,00 TL ye düşürüldüğü ancak bu rakam üzerinden düzenlenen yeni kira sözleşmesinin de imzalanmadığı anlaşılmıştır.

Belediye Başkanlığı tarafından belirlenen 12.500,00 TL muhammen bedel üzerinden yapılan kiralama ihalesine 3 kişinin rekabet ortamında açık teklif ile katıldığı yapılan artırmalar sonucunda 24.100,00 TL en yüksek bedeli teklif edene ihalesinin yapıldığı, 1 ay sonra yeni kiracısının kendi rızası ile dilekçe verip devir talebinde bulunduğu ve 15.06.2023 tarih ve 2023/220 sayılı encümen kararı ile de sadece yakınındaki lokantanın kira bedeli emsal alındığından bahisle devir talebinin uygun görüldüğü, ancak kira indirim bedeline esas 15.06.2023 tarih ve 220 sayılı encümen kararının görevli teknik personele ve tarafıma sunulan 21.09.2023 tarih ve 2023/365 sayılı Encümen Kararı ile iptal edilerek yapılan hatalı işlemin düzeltilmediği incelenmiştir.

2886 sayılı Kanun Madde 57'de: *"Sözleşme yapılması gerekli olan hallerde müteahhit veya müşteri 31 inci maddeye göre onaylanan ihale kararının veya Maliye Bakanlığının vizesi gereken hallerde bu vizenin yapıldığının bildirilmesini izleyen günden itibaren 15 gün içinde geçici teminatı kesin teminata çevirerek noterlikçe tescil edilmiş sözleşmeyi, idareye vermek zorundadır."* Hükmü bulunmaktadır. Ayrıca Açık ihale usulü ile yapılmış olan bir kiralama işinde daha sonradan yapılacak bir kira bedeli indiriminin mümkün olamayacağı, bu durumun ihalelerde rekabet ilkesine aykırı olduğu ve diğer taraftan kamu zararı oluşmasına sebebiyet verebileceği bunun da ilgili kamu görevlileri açısından hukuki, mali ve cezai sorumluluk doğurabileceği unutulmamalıdır.

182- Kiralama işlemi gerçekleştirilen taşınmazların kira bedellerinin ödenip ödenmediğinin Mali Hizmetler Müdürlüğü ile koordineli şekilde kontrol edilmesi ve yapılan kira taksit ödemelerine ait birer makbuzun kiralama dosyalarında muhafaza edilmesi sağlanmalıdır.

Tahsis İşlemleri

183- Bilecik Belediye Başkanlığı tarafından teftişe tabi dönemde mülkiyeti Bilecik Belediye Başkanlığına ait 2 adet taşınmazın diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis işleminin Belediye Meclis kararı ile yapıldığı ancak tahsisleri yapılan bu taşınmazların tahsis dosyalarında; meclis kararları harici bilgi ve belgelerin (talep, tespit, yer teslim tutanağı vs) bulunmadığı, üzerlerindeki tüm yapıların belirtildiği bir tutanak ile tahsis edilen kuruma teslim edilmediği, tahsis sonrası amacıyla kullanılıp kullanılmadığına yönelik kontrol ve tespitlerin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Bilecik Merkez İsmetpaşa Mahallesi (Beşiktaş) bulunan 751 ada, 6 parsel nolu 1.617,07 m2 yüzölçümlü taşınmazın, Beşiktaş Mahallesi Aile Sağlık Merkezi ve 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu olarak kullanılmak üzere Sağlık Bakanlığına 24 (yirmi dört) yıllığına bedelsiz olarak 07.04.2022 tarih ve 54 sayılı Belediye Meclis Kararı ile tahsis edilmesi ile,

Bilecik Merkez İstasyon Mahallesi Nazan Sokak No:2/1 adresinde yer alan taşınmazın (dükkan), İstasyon Mahallesiindeki vatandaşların PTT hizmetlerinden yararlanabilmeleri amacıyla Posta Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi Bilecik PTT Müdürlüğüne 10 (on) yıllığına bedelsiz olarak 02.01.2023 tarih ve 8 sayılı Belediye Meclis Kararı ile tahsis edilmesi örnektir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmeliğin 24. Maddesinde yer alan “(1) Tahsisi yapılan taşınmaz, maliki kamu idaresi tarafından tahsis işleminden sonra adına tahsis yapılan kamu idaresine, devredilen taşınmaz ise, maliki kamu idaresi tarafından tapudaki devir işleminden sonra devralan kamu idaresine, bir tutanak düzenlenmek suretiyle teslim edilir. Tutanakta; teslim tarihi, taşınmazın durumu, varsa üzerindeki bina ve tesisler, özelliklerinin neler olduğu ayrıntılı biçimde belirtilir. (2) Tahsisi kaldırılan taşınmaz, maliki kamu idaresi tarafından tahsisin kaldırılması işleminden sonra, geri alınan taşınmaz ise, maliki kamu idaresi tarafından tapudaki geri alma işleminden sonra, bir tutanak düzenlenmek suretiyle teslim alınır. Tutanakta, teslim alınma tarihi ile teslim tarihindeki durumuna göre, noksanlıklar ve fazlalıklar ayrıntılı biçimde belirtilir.” Hükmü gereğince işlem tesis edilmeli, teslim tutanakları düzenlenmeli, sonrasında tahsis amacıyla kullanılıp kullanılmadığına yönelik periyodik olarak gerekli tespit ve kontroller yapılmalıdır.

Trampa İşlemleri

184- Bilecik Belediyesi Mali Hizmetler Müdürü Mehmet SARI ile yapılan görüşmede; teftişe tabi dönemde Belediyeye ait taşınmaz trampa yapılmadığı ifade edildiğinden trampa dosyası incelenememiştir.

Ecrimisil İşlemleri

185- Bilecik Belediyesi mülkiyetinde/tasarrufunda bulunan ve kiralama ihaleleri yapılan ancak ihaleye katılan olmadığından kiraya verilemeyen 44 adet, ihaleye çıkılmayan da 2 adet işyerinin olduğu, kiraya verilmeyen toplam 46 adet işyerinden 6 tanesinin (2037, 134, 70, 176, 55 ve 2007 nolu dosyalar);

-Tahliye edilmediği ve ecrimisil alınarak kullandırıldığı, diğerlerinin (40 adet) ise boş olduğu, Ecrimisil bedellerinin yetkili personelin ifadesine göre yıllık kira bedelleri göz önünde bulundurularak ecrimisil tahakkuk ettirildiği ve yıllık enflasyon oranlarında artırıldığı, Ecrimisil bedellerinin genellikle süresinde tahsil edildiği, dosyalarında; tahliye konusunda alınmış bir karar ve resmi bilgi/belgelerin olmadığı anlaşılmıştır.

2886 sayılı Kanun Madde 75’de “Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları, özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz.

Ecrimisile itiraz edilmemesi halinde yüzde yirmi, peşin ödenmesi halinde ise ayrıca yüzde onbeş indirim uygulanır. Ecrimisil fuzuli şagil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

h

Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır.

İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.” Hükümü bulunmaktadır.

Kira süreleri sona eren iş yerlerinin yeniden kiralama ihalesine konu edilmesi halinde öncelikle haksız rekabeti önlemek için boş olarak ihaleye çıkarılması, yapılan ihale sonucunda kiraya verilememesi halinde ise 2886 sayılı Kanununun 75. maddesi uyarınca işlem yapılması sağlanmalıdır.

186- Alınacak ecrimisil bedelinin tespiti için, ilgili yerlerden bilgi, belge ve görüş talep edildiğine dair bilgi bulunmadığı ya da tahmin edilen bedelin dayanağının kıymet takdiri formlarında yazılmadığı incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

2886 sayılı kanununun 9. maddesinde " Tahmin edilen bedel, idarelerce tespit edilir veya ettirilir. İşin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatlar belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulur. Tahmin edilen bedel, bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterilir ve asıl evrak arasında saklanır. Bu bedel gerektiğinde ihale komisyonlarınca tahkik ettirilir..." hükmüne uygun işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU'NA GÖRE YAPILAN İHALELER

187-Bilecik Belediyesince teftişe tabi dönemde yapılan ihalelerin toplam sayısı aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Yıllar	MAL ALIMI	HİZMET ALIMI	YAPIM İŞİ	DOĞRUDAN TEMİN	TOPLAM
2022	16	3	4	849	872
2023	7	1	2	625	635

Teftişe tabi dönem içinde mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinde;

2022 yılında (849) adet doğrudan temin usulü (22/d), (18) adet (19 Md.) açık ihale usulü, (4) adet (21/f) pazarlık usulü (1) adet (21/b) pazarlık usulü kullanıldığı,

2023 yılında (625) adet doğrudan temin usulü (22/d), (8) adet (19 Md.) açık ihale usulü, (2) adet (21/f) pazarlık usulü kullanıldığı,

188- Müfettişliğimce teknik eleman yardımı ile teftişe tabi dönem için örnekleme yöntemi ile Belediyenin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki iş ve işlemlerinden;

Yapım, mal alımı, hizmet alımı olarak ihalesi yapılan (33) adet ihalenin (açık ihale, belli istekliler arasında yapılan ihale ve pazarlık usulü) tamamı ile, (1474) adet doğrudan teminden (190) adedi örnekleme yoluyla seçilerek, sözleşmenin imzalanmasına kadar geçen süreçte yapılan iş ve işlemler incelenmiş ve yapılan tespitler aşağıda maddeler halinde açıklanmıştır.

189- İncelenen ihale işlem dosyalarında evrak düzeni ve dizilişini gösterir dizi pusulasının bulunmadığı, ihale dokümanlarının düzensiz dosyalandığı, ihale işlem sırasına uyulmadığı incelenmiştir.

Uygulama genel olmakla beraber; Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nün 2022/1331187 İKN'Lİ Çocuk Oyun Alanlarının Yapımında Kullanılmak Üzere Malzeme Alımı İşİ ile 2023/349661 İKN'Lİ Bilecik Belediyesi Merkez Muhtelif Cadde ve Sokaklarda Prefabrik Beton Parke ve Bordür Taşı Döşenmesi Yapım İşİ ihale dosyaları örnektir.

m

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İhale İşlem Dosyası" başlıklı 7. Maddesinde belirtilen; "İhalesi yapılacak her iş için bir işlem dosyası düzenlenir. Bu dosyada ihale yetkilisinden alınan onay belgesi ve eki yaklaşık maliyete ilişkin hesap cetveli, ihale dokümanı, ilân metinleri, adaylar veya istekliler tarafından sunulan başvurular veya teklifler ve diğer belgeler, ihale komisyonu tutanak ve kararları gibi ihale süreci ile ilgili bütün belgeler bulunur." hükmü ile Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 18. Maddesi, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 21. Maddesi ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 20. Maddesi uyarınca işlem yapılmalı ihale dosyalarının mevzuat hükümleri çerçevesinde tertipli ve düzenli olmasına özen gösterilmelidir.

190- İncelenen bazı ihale dosyalarında ihale komisyonunun oluşturulmadığı, bazılarında ihale komisyonu onay belgelerinin dosyasında olmadığı ve oluşturulan komisyonların bir kısmında tarih ve sayı bilgisinin eksik olduğu incelenmiştir.

Fen İşleri Müdürlüğüne ait "2023/349661 Bilecik Belediyesi Merkez Muhtelif Cadde ve Sokaklarda Prefabrik Beton Parke Ve Bordür Taşı Döşenmesi Yapım İşi" dosyasında İhale komisyonu oluşturulmaması,

Park ve Bahçeler Müdürlüğüne ait "2022/405581 Park ve Bahçe Malzemeleri Mal Alımı" işinde komisyon onayında tarih ve sayı bilgisinin bulunmaması,

Fen İşleri Müdürlüğüne ait "2023/346794 Bilecik Belediyesi Merkez Muhtelif Cadde ve Sokaklarında Yolların Bsk Asfalt Betonu Hazırlanarak Asfalt Yol Yapımı Ve Bakım Aracı İle Asfalt Yama Yapımı İşi" dosyasında ihale komisyon olurunun bulunmaması örnektir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 6. Maddesinde yer alan "İhale yetkilisi, biri başkan olmak üzere, ikisinin ihale konusu işin uzmanı olması şartıyla, ilgili idare personelinin en az dört kişinin ve muhasebe veya malî işlerden sorumlu bir personelin katılımıyla kurulacak en az beş ve tek sayıda kişiden oluşan ihale komisyonunu, yedek üyeler de dahil olmak üzere görevlendirir." hükmü gereğince ihale komisyonlarının oluşturulması ve buna ilişkin belgelerin dosyasında bulundurulması sağlanmalıdır.

191- Bazı ihalelerde komisyonda görevlendirilen personelin işin niteliğine uygun teknik personellerden seçilmediği incelenmiştir.

Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü'nün "2022/105046 İKN'li Bilecik Belediyesi Hizmet Sınırları İçerisinde Yaşayan İhtiyaç Sahibi Vatandaşlara Dağıtılmak Üzere Gıda Koli Mal Alım İşi" komisyonlarında sosyolog ve psikolog görevlendirilmesi örnektir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 6. Maddesi hükmü gereğince komisyonlarda ihale konusu işin uzmanı kişilerin görevlendirilmesi sağlanmalıdır.

192- İncelenen bazı ihale dosyalarında yer alan yaklaşık maliyete ilişkin hesap cetvellerinde imza ve tarih bilgisinin bulunmadığı görülmüştür.

Fen İşleri Müdürlüğüne ait 2022/563195 İhale Kayıt Numaralı "Bilecik Belediyesi Uğur Mumcu Parkı Yapısal Peyzaj Yapım İşi" ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü "2022/33149 İhale Kayıt Numaralı Akaryakıt Alım İşi" dosyalarında yaklaşık maliyete ilişkin hesap cetvellerinde tarih bilgisi olmaması,

Fen İşleri Müdürlüğüne ait 2023/349661 ihale kayıt numaralı "Bilecik Belediyesi Merkez muhtelif Cadde ve Sokaklarda Prefabrik Beton Parke ve Bordür Taşı Döşenmesi Yapım İşi" ne ilişkin yaklaşık maliyet hesabının imzasız olması, örnektir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 9. Maddesinde yer alan; "Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz." hükmü doğrultusunda işlem yapılması ve yaklaşık maliyete ilişkin hesap cetvellerinin

4

hazırlayanlarca imzalanması aksi taktirde sorumluluk açısından boşluk doğacağı unutulmamalıdır.

193- 4734 sayılı kanun hükümlerince yapılan bazı ihalelerin ihale komisyon kararlarının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı ancak onay tarih bilgisinin olmadığı görülmüştür.

Park ve Bahçeler Müdürlüğü 2022/963828 ihale kayıt numaralı "Park ve Bahçeler Müdürlüğü Çalışmalarında Kullanılmak Üzere Sulama Malzemeleri Mal Alım İşi",

Veteriner İşleri Müdürlüğü 2023/130655 İhale Kayıt Numaralı "13 Kalem Vektörlerle Mücadele Amaçlı Hizmet Alım İşi",

Destek Hizmetleri Müdürlüğü 2022/1270013 ihale kayıt numaralı "20 kw Kesintisiz Güç Kaynağı (UPS) Alım İşi" ihaleleri örnektir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İhale Komisyonu" başlıklı 6.maddesindeki; "İhale yetkilisi, biri başkan olmak üzere, ikisinin ihale konusu işin uzmanı olması şartıyla, ilgili idare personelinden en az dört kişinin ve muhasebe veya malî işlerden sorumlu bir personelin katılımıyla kurulacak en az beş ve tek sayıda kişiden oluşan ihale komisyonunu, yedek üyeler de dahil olmak üzere görevlendirir. (1) (Değişik ikinci fıkra: 30/7/2003-4964/5 md.) İhaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde, bu Kanun kapsamındaki idarelerden komisyona üye alınabilir. Gerekli incelemeyi yapmalarını sağlamak amacıyla ihale işlem dosyasının birer örneği, ilân veya daveti izleyen üç gün içinde ihale komisyonu üyelerine verilir. İhale komisyonu eksiksiz olarak toplanır. Komisyon kararları çoğunlukla alınır. Kararlarda çekimser kalinamaz. Komisyon başkanı ve üyeleri oy ve kararlarından sorumludur. Karşı oy kullanan komisyon üyeleri, gerekçesini komisyon kararına yazmak ve imzalamak zorundadır. İhale komisyonunca alınan kararlar ve düzenlenen tutanaklar, komisyon başkan ve üyelerinin adları, soyadları ve görev unvanları belirtilerek imzalanır." Hükümü ile 4734 sayılı kamu ihale kanununun 40. Maddesinin 6. Fıkrası "İhale Yetkilisi, karar tarihini izleyen en geç 5 (beş) iş günü içinde ihale kararını onaylar veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal eder." hükmüne uygun olarak işlem yapılması sağlanmalı onay tarihinin kanuni süreler bakımından önem arz ettiği unutulmamalıdır.

194- İncelenen bazı ihalelerde İhale Onay Belgesinin düzenlenmediği, düzenlenen İhale Onay Belgelerinin bazılarında da imza ve tarih bilgisinin bulunmadığı görülmüştür.

Veteriner İşleri Müdürlüğü 2023/ 130655 İhale Kayıt Numaralı "13 Kalem Vektörlerle Mücadele Amaçlı Hizmet Alım İşinde İhale Onay Belgesinin düzenlenmemesi,

Fen İşleri Müdürlüğü 2023/349661 ihale kayıt numaralı "Bilecik Belediyesi Merkez muhtelif Cadde ve Sokaklarda Prefabrik Beton Parke ve Bordür Taşı Döşenmesi Yapım İşinde İhale Onay Belgesinde imzanın eksik olması,

Destek Hizmetleri Müdürlüğü 2022/19232 "Temizlik Malzemeleri Mal Alım İşinde tarih bilgisinin bulunmaması örnektir.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 18. Maddesi, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 21. Maddesi ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 20. Maddesi uyarınca;

(1) İdare, ihalesi yapılacak her iş için bir ihale işlem dosyası düzenler. (Değişik:16/03/2011-27876 R.G./7 md.) Bu dosyada ihale sürecinin bulunduğu aşamaya göre EKAP üzerinden hazırlanarak çıktısı alınanlar dahil aşağıdaki belgeler yer alır:

a) İhale onay belgesi ve eki yaklaşık maliyet hesap cetveli,

b) Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyatla birlikte fiyat dışı unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde; fiyat dışı unsurlara, bu unsurların parasal değerlerine veya nispi ağırlıklarına ve hesaplama yöntemine yönelik düzenlemenin gerekçelerinin yer aldığı açıklama belgesi,

h

c) İhale ve/veya ön yeterlik dokümanı ile düzenlenmiş ise zeyilname ve yapılmış ise açıklamalar,

ç) (Mülga:16.03.2019-30716 R.G/4.md.; yürürlük:01.06.2019)

d) İlan ve/veya davet metinleri,

e) Şikayet başvuruları ile bu başvurular üzerine idare tarafından alınan kararlar ve bunların bildirimine ilişkin belgeler,

f) İtirazen şikayet başvurusunda bulunulmuş ise başvuruya ilişkin olarak idare ile Kurum arasındaki tüm yazışmalar ve Kurumun verdiği kararların onaylı örnekleri,

g) Aday veya istekliler tarafından sunulan başvurular veya teklifler,

ğ) İhale komisyonu tutanak ve kararları,

h) Sözleşme bedelinin Kanununun 53'üncü maddesinin (j) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen miktarı aşması durumunda bu bedel üzerinden hesaplanacak tutarın Kurumun banka hesabına yatırıldığına ilişkin makbuzun aslı,

ı) İhale süreci ile ilgili diğer belgeler.

(2) İhale işlem dosyasının birer örneği, ilan veya daveti izleyen üç gün içinde idare tarafından ihale komisyonu üyelerine verilir.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 16. Maddesi, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 19. Maddesi ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 18. Maddesi uyarınca “(1) İhale konusu işe ilişkin Yaklaşık Maliyet Hesap Cetveli, Şartnameler, Sözleşme Tasarısı ve diğer doküman İhale Onay Belgesine eklenir ve bu belge ihale yetkilisinin onayına sunulur. (2) Ön ilan yapılması durumunda, bu ilandan önce ihale onay belgesi ihale yetkilisinin onayına sunulur. Bu belgeye sadece yaklaşık maliyet hesap cetvelinin eklenmesi yeterlidir. İhale veya ön yeterlilik ilanı yayınlanmadan önce, yeniden ihale onay belgesi hazırlanarak ihale yetkilisinin onayına sunulur.” Hükmü doğrultusunda işlem yapılması sağlanmalı, düzenlenen onay belgelerinde imza ve tarih bilgisinin yazılması unutulmamalıdır.

195- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan bazı mal ve malzeme alımlarında taşınır işlem fişi düzenlenmediği, eksik ve/veya yanlış düzenlendiği görülmüştür.

Destek Hizmetleri Müdürlüğü'nün 2023/149071 Masa, Sandalye ve Çadır Mal alımı ihalesi Taşınır İşlem Fişi eksik düzenlenmesine,

Fen İşleri Müdürlüğü'nün 2023/16429 “16 Kalem Koruge ve Ek Parçaları Alım İşİ” ile Park ve Bahçeler Müdürlüğü 2022/13311878 İhale Kayıt Numaralı Çocuk Oyun Alanlarının Yapımında Kullanılmak Üzere Malzeme Alımı Mal Alım İşİ” ihale dosyalarında Taşınır İşlem Fişi bulunmamasına,

Park ve Bahçeler Müdürlüğü 2022/963828 İkn'li Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Çalışmalarında Kullanılmak Üzere Sulama Malzemeleri Mal Alım İşİ” ihale dosyasında bulunan 30/11/2022 tarihli 10307 Yevmiye numaralı ödeme emri belgesinde satın alınan ürünlerin ambara kaydı “150.01.03. Kağıt Ürünler” olarak kaydedilmesi ve sonrasında Şubeden yapılan sorgulama neticesinde, aynı 30/11/2022 tarihli 10307 Yevmiye numaralı ödeme emri belgesinde satın alınan ürünlerin ambara kaydının alım işine uygun kodlara getirilmesi yanlış düzenlenmeye örnektir.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 38. Maddesinde yer alan “Her türlü tüketim mal ve malzemeleri ile demirbaş, makine, teçhizat ve taşıt alımlarına ilişkin giderlerin ödenmesinde; a) Taahhüt dosyası, b) Fatura, c) Muayene ve kabul komisyonu tutanağı, ç) Taşınır işlem fişi ödeme belgesine eklenir.” Hükmü gereğince işlem yapılması temin edilmelidir.

196- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan bazı ihale dosyalarında “Geçici Kabul ve Kesin Kabul Komisyonlarının kurulmadığı görülmüştür.

h

Fen İşleri Müdürlüğü “2022/387426 Bilecik Merkez Muhtelif Cadde Ve Sokaklarda Sıcak Asfalt Kaplama , Aşınma , Binder İle Kaplanması Ve Yolların Asfalt Betonu Hazırlanarak Asfalt Tamir Ve Bakım Aracı Finişer İle Asfalt Yama Yapılması Yapım İşi” nde Geçici kabul Komisyonunun kurulmaması örnektir.

Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliği'nin 3. Maddesinde yer alan “(1) Geçici veya kesin kabul komisyonları, yetkili makam tarafından, biri başkan olmak üzere en az üç kişiden oluşturulur. İşin önemi ve özelliği dikkate alınarak komisyonun üye sayısı, toplam sayı tek olmak üzere yeteri kadar arttırılabilir.

(2) Bu komisyonlarda görevlendirilecek olanların tamamının teknik eleman olması zorunludur. Ancak, ilgili idarede yeterli sayıda veya işin özelliğine uygun nitelikte teknik eleman bulunmaması durumunda, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarından teknik eleman görevlendirilebilir.

(3) İşin denetiminde bulunan yapı denetim görevlisi muayene ve kabul komisyonlarında görev alamaz. Ancak, bu görevlilerin kabul çalışmaları sırasında işyerinde hazır bulunması zorunludur.” Hükmü;

4. Maddesinde yer alan “Geçici kabul komisyonu, kurulmasından itibaren en geç on gün içinde işyerine giderek yüklenici tarafından gerçekleştirilen işleri Yapım İşleri Genel Şartnamesininin 41 inci maddesine göre inceler, muayene eder ve gerekli gördüğü kısımların işletme ve çalışma deneylerini yapar. Geçici kabule engel bir durum bulunmadığı takdirde, işin geçici kabulünü yapar.” Hükmü ve

7. Maddesinde yer alan “Geçici kabul komisyonu işyerine giderek yüklenici tarafından yapılan işleri aşağıda belirtilen esaslara göre muayene eder ve inceler:

a) Komisyon, yapmış olduğu inceleme ve muayene sonucunda işi geçici kabule hazır bulduğu takdirde, işin genel durumuna ilişkin görüşleri ile uygun göreceği diğer kayıt ve şartları belirten (Ek-2)'de yer alan “Geçici Kabul Tutanağı”nı düzenler. Bu tutanak komisyon üyeleri ve yüklenici tarafından imzalanır. Kabulün imzalandığı tarih geçici kabul tarihi olarak kabul edilir.

b) Komisyon, kabule engel nitelikte olmamakla birlikte yapılan işte kusur ve noksanlıklar tespit ederse;

1) Bu eksiklikleri bir tutanakta belirtir ve görülen kusur ve noksanlıkların giderilerek tamamlanması için işin özelliğine göre yeterli süreyi belirler. Bu hususa ilişkin tanzim edilen tutanaktan birer nüsha yapı denetim görevlisine ve yükleniciye verilir,

2) Tespit edilen noksan ve kusurlar tamamlandığında, yapı denetim görevlisi ile yüklenici tarafından durum, bir tutanağa bağlanarak yetkili makama gönderilir,

3) Söz konusu noksan ve kusurlar komisyonca belirlenen süre içinde tamamlanmadığı takdirde, yapı denetim görevlisi tarafından Yapım İşleri Genel Şartnamesininin 41 inci maddesi hükümleri uygulanır.

c) Komisyon, yapmış olduğu inceleme ve muayene sonucunda işi geçici kabule hazır bulmadığı takdirde, durumu bir tutanakla tespit eder ve idareye bildirir. Bu durumda geçici kabul yapılmamış sayılır.” Hükmü çerçevesinde işlem tesis edilmeli aksi uygulamaların hukuki, idari ve mali sorumluluk doğuracağı unutulmamalıdır.

197- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan bazı ihale dosyalarında Muayene Kabul Komisyonlarının kurulmadığı ve evraklarının düzenlenmediği görülmüştür.

Destek Hizmetleri Müdürlüğü “2022/591255 Damacana Pet Şişe Su Ve Maden Suyu Mal Alım İşi” ve Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü “2022/549780 Duyuru Tanıtım İle Belediyenin Her Türü Basılı Görsel Materyalleri Hizmet Alım İşi” ihale dosyalarında Muayene Kabul Komisyonu kurulmaması ve Muayene Kabul Tutanağının düzenlenmemesi,

Park ve Bahçeler Müdürlüğü 2022/1331187 “Çocuk Oyun Alanlarının Yapımında Kullanılmak Üzere Malzeme Alımı Mal Alımı İşi ihale dosyasında Muayene Kabul Tutanağının düzenlenmemesi örnektir.

h

4735 sayılı Kamu İhaleleri Sözleşmeler Kanununun 11. Maddesinde yer alan “*Teslim edilen mal, hizmet, yapım veya yapılan işin muayene ve kabul işlemleri, idarelerce kurulacak en az üç kişilik muayene ve kabul komisyonları tarafından yapılır. Mal veya yapılan iş yüklenici tarafından idareye teslim edilmedikçe muayene ve kabul işlemleri yapılamaz. Ancak sözleşmesinde hüküm bulunması halinde; imalat veya üretim süreci gerektiren işler, muayene ve kabul komisyonlarının yetki ve sorumluluğunu kaldırmaması şartıyla, ihale dokümanında belirtilen kalite ve özelliklere göre yapılıp yapılmadığı hususunda, ilgili idare tarafından belirli aşamalarda ve aralıklarla denetlenebilir. Taahhüdün tamamlanan ve müstakil kullanıma elverişli bölümleri için kısmî kabul yapılabilir.*” Hükmü,

Mal Alımları Denetim Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmeliğin 6. Maddesinde yer alan “*(Değişik birinci fıkra:RG-22/06/2005-25853) Yetkili makam tarafından biri başkan, biri işin uzmanı olmak üzere en az üç veya daha fazla tek sayıda kişi ile yedek üyelerden oluşan muayene ve kabul komisyonları kurulur. Ancak, ilgili idarede yeterli sayıda veya işin özelliğine uygun nitelikte uzman personel bulunmaması durumunda, 4734 sayılı Kanuna tabi idarelerden uzman personel görevlendirilebilir. (Değişik ikinci fıkra:RG - 22/06/2005-25853) Ara denetimi gerçekleştiren personel muayene kabul komisyonlarında görevlendirilebilir. Ancak, muayene ve kabul komisyonlarında görevlendirilen personelin tamamı ara denetimi gerçekleştiren personelden oluşturulamaz. (Mülga üçüncü fıkra:RG-22/06/2005-25853) Özellikleri dolayısıyla kısa sürede nitelikleri değişebilen veya günlük teslim konuları olan malların muayene ve kabul işlemlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için idareler, muayene ve kabul komisyonunu öncelikle bu malı kullanacak birimlerde çalışan görevlilerden kurarlar.*” Hükmü ile aynı yönetmeliğin 20. maddesinde yer alan “*Muayene raporlarına, ihale dokümanında yazılı niteliklerle, muayenede bulunan nitelikler ayrı ayrı yazılır. Bunlar karşılaştırılır ve sonuç “niteliklerine uygundur” veya “niteliklerine uygun değildir” şeklinde kesin olarak belirtilir ve komisyon üyeleri tarafından imza edilir.*” Hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

198- Örneklemeye yöntemi ile seçilen bazı dosyalarda, ihalesi yapılan yapım, hizmet ve mal alımı işlerinde ihaleye ait gazete ilanının dosyada bulunması gerekirken, gazete ilanı bulunmadığı ve ilanı bulunup ödemesi bulunmayan dosyalara rastlandığı incelenmiştir.

Fen İşleri Müdürlüğüne ait “2022/563195 Bilecik Belediyesi Uğur Mumcu Parkı Yapısal Peyzaj Yapım İş” ve Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü “2022/247204 Sıcak Yemek Hizmet Alımı” işi ihale dosyasında gazete ilanı görülmemesi,

Park ve Bahçeler Müdürlüğü “2022/1331187 Çocuk Oyun Alanlarının Yapımında Kullanılmak Üzere Malzeme Alımı Mal Alımı İş” ihale dosyasında, gazete ilanı bulunmakla beraber ödeme ile ilgili evrakın görülmemesi örnektir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 7. Maddesinde yer alan “*İhalesi yapılacak her iş için bir işlem dosyası düzenlenir. Bu dosyada ihale yetkilisinden alınan onay belgesi ve eki yaklaşık maliyete ilişkin hesap cetveli, ihale dokümanı, ilân metinleri, adaylar veya istekliler tarafından sunulan başvurular veya teklifler ve diğer belgeler, ihale komisyonu tutanak ve kararları gibi ihale süreci ile ilgili bütün belgeler bulunur.*” Hükmü gereğince ihaleye ilişkin ilan metinlerinin ihale dosyasında bulundurulması sağlanmalıdır.

199- Bazı ihalelerde kesinleşen ihale kararı tebliğinin ardından beş ve on günlük itiraz süreleri dikkate alınmadan sözleşmeye davet yapıldığı, bazı dosyalarda ise sözleşmeye davet evrakının bulunmadığı incelenmiştir.

Destek Hizmetleri Müdürlüğüne ait “2022/682820 Sandalye Mal Alım İşinde Kesinleşen İhale karar Tebliğinin 06/07/2022 tarihinde, Sözleşmeye Davetin de 07/07/2022 tarihinde yapılması,

Fen İşleri Müdürlüğüne ait “2022/563195 Bilecik Belediyesi Uğur Mumcu Parkı Yapısal Peyzaj Yapım İşinde İhale Karar Tebliğinin 23/06/2022 tarihinde, Sözleşmeye

davetin de 27/06/2022 tarihinde yapılması,

Destek Hizmetleri Müdürlüğüne ait "2022/809443 Kafeterya Masa Sandalye Ve Endüstriyel Mutfak Malzemeleri Mal Alımı İşi" sözleşmeye davet evrağının dosyasında görülmemesi örnektir.

4734 Sayılı Kamu İhale kanununun 41. Maddesinde yer alan "(Değişik: 20/11/2008-5812/14 md.) İhale sonucu, ihale kararının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dahil olmak üzere, ihaleye teklif veren bütün isteklilere bildirilir. İhale sonucunun bildiriminde, tekliflerin değerlendirmeye alınmama veya uygun bulunmama gerekçelerine de yer verilir. İhale kararının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da isteklilere gerekçeleri belirtilmek suretiyle bildirim yapılır. İhale sonucunun bütün isteklilere bildiriminden itibaren; 21 inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün geçmedikçe sözleşme imzalanamaz." Hükmü,

Aynı kanunun 42. Maddesinde yer alan "(Değişik birinci fıkra: 20/11/2008-5812/15 md.) 41 inci maddede belirtilen sürelerin bitimini, ön mali kontrol yapılması gereken hallerde ise bu kontrolün tamamlandığı tarihi izleyen gündün itibaren üç gün içinde ihale üzerinde bırakılan istekliye, tebliğ tarihini izleyen on gün içinde kesin teminatı vermek suretiyle sözleşmeyi imzalaması hususu bildirilir.

Yabancı istekliler için bu süreye oniki gün ilave edilir. Sözleşmenin imzalanacağı tarihte, ihale sonuç bilgileri Kuruma gönderilmek suretiyle ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit edilmesi zorunludur. 43'üncü madde hükmü gereğince sözleşmeden önce kesin teminat alınmayan danışmanlık hizmet ihalelerinde sözleşmeye davet ise, kesin teminat istenilmeksizin birinci fıkra hükümlerine göre yapılır." Hükmü,

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 67. Maddesi, 3. fıkrasında; Hizmet Alım İşleri Uygulama Yönetmeliği'nin 66. Maddesinin 3. Fıkrasında, Mal Alım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin 65. Maddesinin 3. Fıkrasında "İhale sonucunun bütün isteklilere, beş gün, diğer hallerde ise on gün geçmedikçe sözleşme imzalanamaz." hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

200- Teftişe tabi dönem içerisinde yapılan bazı ihalelerde, ihaleyi alan yüklenici ve tebligat adresi, sözleşmenin imzalanmasını müteakip (15) gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüğü'ne bildirilmediği incelenmiştir.

Fen İşleri Müdürlüğüne ait "2022/387426 Bilecik Merkez Muhtelif Cadde ve Sokaklarda Sıcak Asfalt Kaplama, Aşınma, Binder ile Kaplanması ve Yolların Asfalt Betonu Hazırlanarak Asfalt Tamir ve Bakım Aracı Finişer ile Asfalt Yama Yapılması Yapım İşi" örnektir.

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 90. Maddesinde yer alan "Kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar ve bankalar, ihale yolu ile yaptırılan her türlü işleri üzerine alanları ve bunların adreslerini onbeş gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür." Hükmü ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 90. Madde hükmüne dayanılarak çıkartılan ve 29/09/2008 tarih ve 27012 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kurumu prim ve idari para cezası borçlarının hakkeşlerden mahsubu, ödenmesi ve ilişiksiz belgesinin aranması hakkında yönetmeliğin "İhalelerin Bildirilmesi" başlıklı 5. Maddesi hükmü doğrultusunda işlem yapılması sağlanmalıdır.

201- Yapılan bazı ihalelerde, sözleşmeye ait damga vergisi ve karar pulu bedellerinin yatırılmadığı ve hakediş ödemelerinden kesilmediği, ancak; iş artışlarında sözleşmeye ilişkin damga vergisinin genel olarak tahsil edildiği görülmüştür.

h

Destek Hizmetleri Müdürlüğü "2022/19232 Temizlik Malzemeleri Mal Alımı İşi"nde İş artışına ait damga vergisi ve karar pullarının kesilmesi, ancak ilk sözleşmeye ait olan damga vergisi ve karar pulları kesilmesi örnektir.

488 Sayılı Kanun'a ekli (1) sayılı tablonun "I. Akitlerle ilgili kağıtlar" başlıklı bölümünün A/1. Fıkrasında, "*belli parayı ihtiva eden mukavelenamelerin binde 9,48 nispetinde* "II. Kararlar ve Mazbatalar" başlıklı bölümünün 2. Fıkrasında da, *ihale kanunlarına tabi olan veya olmayan daire ve kurumların yetkili organlarıncaya verilen her türlü ihale kararlarının binde 5,69 nispetinde damga vergisine tabi tutulacağı*; hükmüne göre uygulama yapılması sağlanmalıdır.

202- Teftişe tabi dönem içerisinde gerçekleştirilen ihalelerde, ihalelerdeki "Teklif Zarflarının İhale Komisyonunca Teslim Alındığına Dair Tutanak" , "Zarf Açma ve Belge Kontrol Tutanağı" ve İsteklilerce Teklif Edilen Fiyatlar Tutanağının komisyon üyeleri tarafından imzalandığı, ancak bazı dosyalarda imza eksiklerinin bulunduğu gözlemlenmiştir.

Fen İşleri Müdürlüğüne ait "2023/346794 Bilecik Belediyesi Merkez Muhtelif Cadde Ve Sokaklarında Yolların Bsk Asfalt Betonunu Hazırlanarak Asfalt Yol Yapımı Ve Bakım Aracı İle Asfalt Yama Yapımı İşi" Ve 2022/1060191 Bilecik Merkez Milli Egemenlik Caddesi A.Refik Öztürk Cad. Ve Aşağı Çarşı Sokağında İmar Planına Uygun Olarak Yol Ve Kaldırım Düzenlemesi Yapım İşi" ihalelerindeki E-Teklif Açma ve Belge Kontrol Tutanağında imzaların eksik olması,

Park ve Bahçeler Müdürlüğüne ait "2022/405581 Park Ve Bahçe Malzemeleri Mal Alımı" işi ihalesinde İsteklilerce Teklif Edilen Fiyatlar Tutanağında isteklilerce teklif edilen fiyatlardan birisi yazılmaması ve aynı ihalede teklif zarflarının İhale Komisyonunca teslim alındığına dair tutanak düzenlenmemesi örnektir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 36. Maddesinde yer alan "*Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verilir. İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. 30 uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır. İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarı açıklanır. Bu işlemlere ilişkin hazırlanan tutanak ihale komisyonunca imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır.*" Hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalı ilgili evrakların yetkililerce imzalanması ihmal edilmemelidir.

203- Teftişe tabi dönem içerisinde gerçekleştirilen ihalelerde, sözleşme imzalandıktan sonra düzenlenen İhale Sonuç Formu dosyasında görülemediği.

Uygulama geneldir.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 70. maddesi (1) "İhale sonucu, sözleşmenin imzalanmasından sonra Kamu İhale Bülteninde yayımlanır. (2) İdare, ihale konusu işin önem ve özelliğine göre ihale sonucunu, yurt içinde ve yurt dışında çıkan gazetelerde veya yayın araçları, bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme yolu ile de ayrıca ilan edebilir." Hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

204- 21-f pazarlık usulü ile ilan yapılmadan gerçekleştirilen ihalelerde, en az 3 (üç) isteklinin teklif vermeye davet edildiği görülmüştür.

Uygulama geneldir.

h

4734 Sayılı Kamu İhale kanununun "Pazarlık usulü Madde 21- Aşağıda belirtilen hallerde pazarlık usulü ile ihale yapılabilir:

f) (Ek: 30/7/2003-4964/14 md.) İdarelerin yaklaşık maliyeti ellimilyar Türk Lirasına kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları.29 (Değişik ikinci fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.) (b), (c) ve (f) bentlerinde belirtilen hallerde ilan yapılması zorunlu değildir. İlan yapılmayan hallerde en az üç istekli davet edilerek, yeterlik belgelerini ve fiyat tekliflerini birlikte vermeleri istenir." Hükmü gereğince işlem yapılmaya devam edilmelidir.

205- İncelenen bazı ihalelerde, yasal sınırlar içerisinde iş artışı düzenlendiği, ancak iş artış tutarının onay belgesinde belirtilmediği ayrıca iş artışı için %20 onay alınmasına rağmen %20 iş artışının altında ödeme yapıldığı görülmüştür.

Destek Hizmetleri Müdürlüğüne ait "2022/19232 Temizlik Malzemeleri Mal Alımı İşi" ile,

Fen İşleri Müdürlüğüne ait "2022/1060191 Bilecik Merkez Milli Egemenlik Caddesi A.Refik Öztürk Cad. Ve Aşağı Çarşı Sokağında İmar Planına Uygun Olarak Yol Ve Kaldırım Düzenlemesi Yapım İşinde Sözleşme rakamı 2.576.350,00-TL iken yapılması öngörülen %20'lik İş Artışına tekabül eden 515.350,00-TL'ye karşılık Hakedişte ödemesi yapılan iş artışı bedelinin 195.921,62-TL olması örnektir.

4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmesi Kanununun 24. Maddesi ve Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 21. Maddesi gereğince işlem yapılması ve İş Artış Onay Belgelerinde iş artış tutarının rakamsal değerinin belirtilmesi sağlanmalıdır.

206- Teftişe tabi dönem içerisinde gerçekleştirilen ihale ödemelerinin çoğunluğunda SGK ve Vergi Borcu Sorgulaması evraklarına rastlanmadığı ayrıca SGK ve/veya Vergi Borcu Sorgulaması yapılan ödemelerin bazılarında ise görülen borcun hak edişten kesildiğine ilişkin ödeme emirlerinin ihale dosyasından bulunmadığı, bunun sebebinin de kesinti belgelerinin ihale dosyasından ayrı olarak ödeme dosyalarında tutulması olduğu ifade edilmiştir.

Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğüne ait "2022/549780 Duyuru Tanıtım İle Belediyenin Her Türlü Basılı Görsel Materyalleri Hizmet Alım İşi" ile Destek Hizmetleri Müdürlüğüne ait "2022/591255 Damacana Pet Şişe Su Ve Maden Suyu Alımı İşi" örnektir.

Sağlıklı bir dosyalama sistemi ve etkin denetim sağlanabilmesi açısından ihale dosyalarında, ihale süreçleri tamamen sonlanana kadar geçen sürede düzenlenen evrakların tamamının bulunması temin edilmelidir.

207- Gerçekleştirilen bazı ihalelerde, yer tesliminden sonra İdareye sunulması gereken Teknik Personel Taahhünamesinin sunulduğu ancak bazılarında süreye riayet edilmediği gözlemlenmiştir.

Fen İşleri Müdürlüğü "2022/387426 Bilecik Merkez Muhtelif Cadde ve Sokaklarda Sıcak Asfalt Kaplama, Aşınma, Binder ile Kaplanması ve Yolların Asfalt Betonu Hazırlanarak Asfalt Tamir ve Bakım Aracı Finişer ile Asfalt Yama Yapılması Yapım İşi" örnektir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 19. Maddesinde yer alan "Yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren on gün içerisinde İdareye sunmak zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır. Teknik personele ait bilgi ve belgelerden herhangi birinin idareye süresinde sunulmaması halinde, söz konusu personelin iş başında bulundurulmadığı kabul edilerek, verilen sürenin bitiminden sonra başlamak üzere usulüne uygun olarak bildirilmeyen her bir

teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.” Hükmü gereğince yer tesliminden sonra İdareye sunulması gereken Teknik Personel Taahhünamesinin süresi içinde alınması sağlanmalıdır.

208- Gerçekleştirilen bazı yapım işi ihaleleri dosyasında sözleşme hükümlerine uyarınca yapılması gereken iş programının bulunmadığı, bazılarında ise iş programının idarece onaylanmadığı görülmüştür.

Fen İşleri Müdürlüğüne ait “2022/563195 Bilecik Belediyesi Uğur Mumcu Parkı Yapısal Peyzaj Yapım İşİ” ile Fen İşleri Müdürlüğüne ait “2023/349661 Bilecik Belediyesi Merkez Muhtelif Cadde Ve Sokaklarda Prefabrik Beton Parke Ve Bordür Taşı Döşenmesi Yapım İşİ” örnektir.

İşe ait sözleşmenin 12. Maddesinde “Yüklenici, İş Programına yer tesliminin yapıldığı tarihten 15 gün içinde, sözleşme bedeli üzerinden imalatların niteliği, teknik özelliği ve yapım süreleri de göz önünde bulundurulmak suretiyle, gün bazında yapılması gereken iş tutarlarını hesaplayarak, ödeneklerin yıllara göre dağılım esasları ile varsa işin kısımları ile bitirme tarihlerini de dikkate alarak İdarece verilen örneklere uygun olarak hazırlar. Bu programda ayrıca; İş kalemleri, aylık imalat ve iş miktarları, (ihzarat ödemesi ön görülen işlerde ihzaratı) yıllık ödenek dilimleri ve bunların aylara dağılımı gösterilir ve iş programı en az 4 nüsha hazırlanarak onaylanmak üzere idareye teslim edilir.

İdare iş programını girildiği tarihten başlamak üzere 10 gün içinde onaylar.” Hükmünün bulunduğu göz önüne alındığında, mevzuat gereği düzenlenen ve taraflarca imzalanan sözleşme hükümlerine uygun işlem tesis edilmesi sağlanmalı aksi uygulamaların sorumluluk doğuracağı unutulmamalıdır.

209- Teftişe tabi dönem içerisinde gerçekleştirilen ihalelerde, hazırlanan bazı hak ediş evraklarında tarih bilgisine rastlanmamıştır.

Fen İşleri Müdürlüğüne ait “2022/995513 Bilecik Merkez 800 Lük Atık Su Arıtma Hattının Temizliği Görüntülenmesi Kazısız Yöntem İle Noktasal Rehabilitasyon Ve Baca İçi Yalıtım İşİ Hizmet Alımı İşİ” ile Fen İşleri Müdürlüğü “2022/563195 Bilecik Belediyesi Uğur Mumcu Parkı Yapısal Peyzaj Yapım İşİ” ihaleleri örnektir.

Yasal sürelerin tespiti ve uyumsuzluk durumunda başvurulacak verilerin kesinliği açısından ihale evraklarında tarihlerin eksiksiz olarak yazılması gerektiği unutulmamalıdır.

210- Teftişe tabi dönem içerisinde gerçekleştirilen yapım işi ihalelerinde İdare tarafından Yapı Denetim Görevlilerinin yazılı olarak oluşturulmadığı görülmüştür.

Fen İşleri Müdürlüğüne ait “2023/349661 Bilecik Belediyesi Merkez Muhtelif Cadde Ve Sokaklarda Prefabrik Beton Parke Ve Bordür Taşı Döşenmesi Yapım İşİ” ve Fen İşleri Müdürlüğüne ait “2022/387426 Bilecik Merkez Muhtelif Cadde Ve Sokaklarda Sıcak Asfalt Kaplama, Aşınma, Binder İle Kaplanması Ve Yolların Asfalt Betonu Hazırlanarak Asfalt Tamir Ve Bakım Aracı Finişer İle Asfalt Yama Yapılması Yapım İşİ” ihaleleri örnektir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 14. Maddesinde yer alan “(1) Sözleşmeye bağlanan her türlü yapım işleri, idare tarafından görevlendirilen yapı denetim görevlisinin denetimi altında, yüklenici tarafından yönetilir ve gerçekleştirilir.” Hükmü gereği Yapı Denetim Elemanı görevlendirilmesinin yapılması sağlanmalıdır.

211- Teftişe tabi dönemde gerçekleştirilen 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 22’nci maddesinin (b ve d) bentlerine göre yapılan alımlarda Piyasa Fiyat Araştırması için ve Muayene Kabul Komisyonu için personel görevlendirildiğine dair evrakların dosyasında yer almadığı incelenmiştir.

Uygulama geneldir.

h

Destek Hizmetleri Müdürlüğüne ait 2022 / 1752 Yevmiye Nolu Elektrik Malzemesi Alımı ile Veteriner İşleri Müdürlüğüne ait 2022 / 4861 Yevmiye Nolu Kedi Köpek Kumu Alımı örnektir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 22/d Bendinin son paragrafına göre, " Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterli kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir." Hükmüne uygun işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

212- Teftişe tabi dönemde gerçekleştirilen 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan bazı alımlarda yaklaşık maliyetin birim fiyat üzerinden oluşturulduğu ancak yapılan alımın toplam bedelinin doğrudan temin alım limiti olan (143.845,00-TL)'nin üzerine çıktığı, ayrıca bazı ihalelerde ise 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 22-d maddesine göre yapılan alımlarda her ne kadar ödenen bedelin doğrudan temin limitinin altında kalsa da düzenlenen İhale Onay Belgesinde yazılı olan Yaklaşık Maliyetin Doğrudan Temin Limitinin üzerinde olduğu incelenmiştir.

Destek Hizmetleri Müdürlüğüne ait 2023/1697 Yevmiye Numaralı Tabldot Yemek Alımı işi ile Park ve Bahçeler Müdürlüğüne ait 2023 / 6671 Yevmiye Numaralı "Aydınlatma Direklerine Dekoratif Saksı Alımı İşi örnektir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 22. Maddesinde yer alan "*d) Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar (431.810-TL), diğer idarelerin (143.845-TL) beş milyar Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar*" hükmü ile yasal sınırlama belirlenmiş olup, gerekli özenin gösterilmesi sağlanmalı eşik değerlerin altında kalmaya yönelik usulsüz olduğu değerlendirilebilecek uygulamalardan kaçınılmalıdır.

213- Yapılan inceleme sonucu, Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesinde düzenlenen doğrudan temin yoluyla yapılan bazı benzer ve bütünlük arz eden işlerin bölündüğü incelenmiştir.

Destek Hizmetleri Müdürlüğüne ait "2022/4763 Yevmiye No'lu İçecek Alımı İş, (maden suyu vb.) ve 2022/1562 Yevmiye No'lu İçecek Alımı İş (su, maden suyu vb.) ile İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü "2022/7536 Yevmiye No'lu "İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmeti (Temmuz) Alımı ve 2022/7537 Yevmiye No'lu "İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmeti (Ağustos) Alımı" işleri örnektir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun Doğrudan Temin başlıklı 22. maddesinin d bendinde yer alan "*Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 2022 yılı için 218.395,00TL, diğer idarelerin 72.752,00TL- aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar.*" hükmü ve yine aynı kanunun Temel İlkeler başlıklı 5 maddesinde yer alan "*...Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez...*" hükümleri çerçevesinde işlem yapılması sağlanmalı, aynı yıl içinde alınacak olan aynı türden alımların kısımlara bölünmeden ihalelerinin yapılması temin edilmeli aksi uygulamaların hukuki ve cezai sorumluluk doğuracağı unutulmamalıdır.

214- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan hizmet alımı ve yapım işlerinde, Hakediş Raporunun düzenlenmediği görülmüştür.

Uygulama geneldir.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 6. Maddesinde yer alan "*(1) İhale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak yapım işleri ile hizmet alımlarında, sözleşme ve/veya şartname hükümlerine göre yerine getirilen taahhütlerin bedellerinin ödenmesinde aşağıda belirtilen hakediş raporları düzenlenir.*"

m

a) *Yapım İşleri Hakediş Raporu (Örnek: 4): Bu rapor, yapım işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Yapım türüne göre ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve yapı denetim elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır.*

b) *Hizmet İşleri Hakediş Raporu (Örnek: 5): Bu rapor, hizmet işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Hizmet türüne ve işin özelliğine göre yalnızca ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve kontrol elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır.”* Hükmü gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

215- Teftişe tabi dönemde gerçekleştirilen 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımı, hizmet alımı ve yapım işlerinde, genel olarak 3 adet teklif alındığı gözlemlenmiştir. Ancak bazı alımlarda dosyasında teklif mektubu görülemediği görülmüştür.

Mali Hizmetler Müdürlüğüne ait 2023/6996 Yevmiye No'lu Smart Kart Alımı işi ile Fen İşleri Müdürlüğüne ait 2023/3964 Yevmiye No'lu 11 BB 172 Plakalı Aracın Periyodik Bakımlarının Servisince Yaptırılması işi örnektir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 22/d Bendinin son paragrafında yer alan, “*Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.*” Hükmüne uygun işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

216- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan bazı mal alımı işlerinde, Taşınır İşlem Fişi'nin düzenlenmediği, bazılarında eksik düzenlendiği görülmüştür.

Özel Kalem Müdürlüğüne ait “2023/6997 yevmiye No'lu Hediye Granit Atatürk Portresi Alımı” işi TİF düzenlenmemesine, Destek Hizmetleri Müdürlüğüne ait “2023/6497 Yevmiye No'lu Bilgisayar Malzemeleri Alımı” işi ise TİF'in eksik düzenlenmesine örnektir.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 52. Maddesi uyarınca işlem yapılması sağlanmalı ve taşınır işlem fişlerinin usulünce düzenlenmesi temin edilmelidir.

217- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (b ve d) bendlerine göre yapılan hizmet alımı ve yapım işlerinin ödemelerinde KDV Tevkifat kesintisinin uygulanmadığı görülmüştür.

Özel Kalem Müdürlüğüne ait “2022/6329 Yevmiye Numaralı Servisli Yemek Organizasyonu Hizmeti Alımı İşisi”,

Fen İşleri Müdürlüğüne ait “2022/9130 Yevmiye Numaralı Yol ve Kaldırımların Tamirinin Yaptırılması İşisi” ile

Fen İşleri Müdürlüğü “2023/3964 Yevmiye Numaralı 11 BB 172 Plakalı Aracın Periyodik Bakımlarının Servisince Yaptırılması” işleri örnektir.

3.2.1. Yapım İşleri İle Bu İşlerle Birlikte İfa Edilen Mühendislik-Mimarlık Ve Etüt-Proje Hizmetleri “3.2.1.1. Tevkifat Uygulayacak Alıcılar Ve Tevkifat Oranı Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinde yer alan “*Tebliğ'in (3.1.2/b) ayırımında sayılanlara karşı ifa edilen yapım işleri ile bu işlerle birlikte ifa edilen mühendislik-mimarlık ve etüt-proje hizmetlerinde alıcılar tarafından (2/10) oranında KDV tevkifatı uygulanacaktır...*”

3.2.3. **MAKİNE, TEÇHİZAT, DEMİRBAŞ VE TAŞITLARA AİT TADİL, BAKIM VE ONARIM HİZMETLERİ**

3.2.3.1. *Tevkifat Uygulayacak Alıcılar ve Tevkifat Oranı*

h

Tebliğ'in (3.1.2/b) ayırımında sayılanlara karşı ifa edilen makine, teçhizat, demirbaş ve taşıtlara ait tadil, bakım ve onarım hizmetlerinde alıcılar tarafından (5/10) oranında KDV tevkifatı uygulanacaktır....

3.2.4. YEMEK SERVİS VE ORGANİZASYON HİZMETLERİ

3.2.4.1. Tevkifat Uygulayacak Alıcılar ve Tevkifat Oranı

Tebliğ'in (3.1.2/b) ayırımında sayılanlara karşı ifa edilen her türlü yemek servis ve organizasyon hizmetlerinde alıcılar tarafından (5/10) oranında KDV tevkifatı uygulanacaktır..... "hükümlerince işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır.

218- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (b) bendine göre yapılan bazı alımlarda, Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal/Hizmetlere İlişkin Formun imzalanmadığı görülmüştür.

Mali Hizmetler Müdürlüğü "2022/7321 Yevmiye No'lu Yazılım Yapım Hizmeti Alımı İşi" örnektir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında bulunan idarelerin Kanunun Doğrudan Temin başlıklı 22'nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında gerçek veya tüzel tek kişiden yapacakları mal/hizmet alımlarına ilişkin olarak;

Mal Alımı İhale Uygulama Yönetmeliği Eki standart Formlar "Standart Form KİK 022.0/M 4734 Sayılı Kanun'un 22'nci Maddesinin (a), (b), (c) Bendleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara İlişkin Form",

Hizmet Alımı İhale Uygulama Yönetmeliği Eki standart Formlar "Standart Form KİK 021.0/H 4734 Sayılı Kanun'un 22'nci Maddesinin (a), (b), (c) Bendleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara İlişkin Form" kullanılacaktır. "Hükümü gereğince işlem yapılması sağlanmalıdır.

219- Teftişe tabi dönemde, Doğrudan temin yoluyla yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin toplamının yıllar itibariyle Belediye bütçesine oranı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	2022	2023
Belediyenin Yıllık Gelir Toplamı	241.527.916,85	256.817.129,14
Yıllık Gelirin %10'luk Tutarı	24.152.791,69	25.681.712,90
Yıllık Toplam (22/d) İhale Ödemeleri	29.308.693,02	38.280.208,61
Yıllık Belediye Gelirin %10 Tutarını Aşan Harcama	5.155.901,33	12.598.495,71

2022 ve 2023 yıllarında 4734 sayılı yasanın 22-d maddesi kapsamında yapılan mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinde Belediye bütçesinin toplam gelirinin %10'unu aşacak şekilde işlem yapıldığı incelenmiştir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 4. maddesinin 7. bendi; "Kurulun uygun görüşü olmadıkça, Kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendinde yer alan parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine hizmet alımı amacıyla konulacak ödeneklerinin %10'unu aşamaz. İdareler, anılan parasal limitler dahilinde gerçekleştirecekleri hizmet alımlarında, hizmet alımları için ayrılan ve yıllık bütçelerinde belirlenen toplam ödenek miktarını dikkate alırlar." hükmüne uygun işlem tesis edilmesi sağlanmalıdır, aksi uygulamaların sorumlular açısından hukuki, mali ve cezai sorumluluk doğurabileceği bilinmelidir.

Diğer taraftan Belediyenin doğrudan temin yolu ile yaptığı alım işleri açısından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 5. maddesinde yer alan “İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.” hükmü de düşünüldüğünde doğrudan teminin bu madde hükmündeki temel prensipleri karşılama yönündeki yetersizlikleri de düşünülerek alımların temel olarak Kanunda sayılan ihale usullerinden biri ile yapılmasının gerektiği, yılbaşında veya belli aralıklarla tüm kurumların ihtiyaçlarının topluca belirlenip bunlardan birlikte ihale edilebilecek olanların açık ihale yöntemi ile ihale edilmesi durumunda doğrudan temin usulüne nazaran rekabet şartlarının daha fazla artırılabilceği ve kamu kaynaklarının daha şeffaf ve verimli bir şekilde kullanılmasının sağlanabileceği unutulmamalı, doğrudan temin ihalelerinin de KİK (EKAP) üzerinde yapılacağı esasına göre ihalelerin ilanlı yapılması sağlanmalıdır.

METRUK BİNALAR

220- Bilecik Belediye Başkanlığınca, Teftişe tabi dönemde 45 adet metruk yapının tespit edildiği; bu kapsamda, (20) metruk yapının yıkıldığı, yıkımı yapılamayan (23) binaya girişi engelleyecek fiziki tedbirlerin alınmadığı ancak yapı sahiplerine gerekli yıkım veya düzeltmenin yapılması yönünde tebligat yapıldığı, incelenmiştir.

3194 sayılı Kanun’un 39. Maddesi, İçişleri Bakanlığının 08/02/2019 gün ve 2407 sayılı yazısı, İçişleri Bakanlığı’nın 31/12/2018 gün ve 13031 sayılı genelgesi ile 14/03/2018 gün ve 1934 sayılı metruk binalar konulu genelgesi uyarınca tespiti yapılan metruk binaların yıkımları sağlanmalı, bu süreçte binalara giriş ve çıkışı engelleyici fiziki önlemler ile binaların çevresinde ışıklandırma tedbirlerin alınmasına özen gösterilmelidir.

BELEDİYENİN ÇEVRE, DOĞA VE HAYVANLARI KORUMA KONUSUNDA YAPTIĞI ÇALIŞMALAR

221- Teftişe tabi dönem içerisinde Park ve Bahçeler Müdürlüğünce yapılan hizmetler aşağıdaki tablolarda gösterilerek, yapılan faaliyetler özetlenmiştir.

PARK VE BAHÇELER MÜDÜRLÜĞÜ			
		2022	2023
1	Yeni Yapılan Parklar	-	-
2	Revize Yapılan Parklar	-	10
3	Peyzaj Çevre Düzenlemesi	6	2
4	Çok Amaçlı Sentetik Saha	-	-
5	Yeşil Alan (m2)	1.189.522,19	1.189.522,19
6	Üretilen Mevsimlik Çiçek	52320	27.250
7	Üretilen Fide, Fidan, Ağaç, Çal	88.265	41.714
8	Dağıtılan Fidan	1000 Adet	-

BİLECİK YIL BAZLI KİŞİ BAŞINA DÜŞEN YEŞİL ALAN MİKTARI			
	M2/kişi	2022	2023
1	Yeşil Alan m2	13,76 kişi/m ²	13,76 kişi/m ²
2	Nüfus	86.442	86.442

Ortalama		
----------	--	--

Bilecik Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde teftişe tabi dönem içinde yer alan sürede; 2022 yılında 6 adet peyzaj çevre düzenleme çalışmaları yapıldığı,

2022 yılı yeşil alan miktarının 1.189.522,19 m² olup kişi başına düşen yeşil alan miktarının 13,76 m² olduğu,

2023 yılında 10 adet revize park çalışmaları ve 2 adet peyzaj çevre düzenleme çalışmaları yapıldığı, yeşil alan miktarının geçen yılki gibi 1.189.522,19 m², kişi başına düşen yeşil alan miktarının da 13,76 m² olduğu,

Orman haftası gününde Bilecik Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü 1000 adet fidan dağıtımını gerçekleştirdiği,

Park ve Bahçelerde mevcut yeşil alanlar ve orta refüjler, çocuk oyun parkları, rutin olarak yabancı ot temizliği, budama, havuz temizliği ve bakımı, çim biçimi gübreleme, tanker ile sulama, traktör ile sulama, genel temizlik, park temizliği ve eksik bitkilerin tamamlanması gibi işlemlerin yapıldığı incelenmiş ve ifade edilmiştir.

İlde kişi başına düşen yeşil alan miktarının artırılması için çalışmalara ağırlık verilmeli, bölgenin coğrafi yapısına uygun nitelikli ve çeşitli bitki türlerinin ekim-dikimine özen gösterilmelidir.

222- Teftişe tabi dönem içerisinde, Temizlik İşleri Müdürlüğünce yapılan faaliyetler aşağıda özetlenmiştir.

Belediye Başkanlığı ve mücavir alan sınırları içerisindeki tüm katı atıkların toplanması ve taşınması, cadde ve sokakların el ile süpürülmesi, ana arterlerin makine ile süpürülmesi, pazar yerleri, cadde ve sokakların yıkanması, kış aylarında yaya kaldırımlarının, merdivenlerin kar ve buz temizliği, yaz aylarında park ve bahçelerin ve tüm şehir içi yol kenarlarının temizliğinin yapıldığı,

Vatandaşlardan gelen talep doğrultusunda aylık ortalama 245 noktada/sokakta yıkama işlemi gerçekleştirildiği, seller sebebiyle su basan 35 evde temizlik çalışması yapıldığı, her gün yol süpürme aracının ortalama 10 saat boyunca yol temizliğine devam ettiği, çevre konulu etkinliklere destek verildiği,

Temizlik faaliyetleri ile ilgili faaliyetlerden evsel atıkların toplanması, taşınması ve bertaraf işlerinin imtiyaz devriyle Bilecik Belediyeler Birliğine devredildiği bu yüzden katı atıkların toplanması işlerinin Birlikçe yerine getirildiği,

Ambalaj Atıklarının, Ambalaj Atıkları Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine göre kaynağında evsel atıklardan ayrı toplanarak ekonomiye geri kazandırıldığı, teftişe tabi dönemde 496,42 ton ambalaj atığı toplandığı, ayrıca 55,246 ton tıbbi atık toplanmasının sağlandığı incelenmiştir.

Çevre bilincinin oluşturulması ve temizlik kültürünün geliştirilmesi için İl Millîği Eğitim Müdürlüğü gibi kamu kurumları ve Sivil Toplum Kuruluşları ile çeşitli ortak faaliyetler gerçekleştirilmesi Dünya Çevre Gününde vatandaşların bilinçlendirilme ve farkındalık oluşturmak için çalışmalar yapılması tavsiyeye değer görülmüştür.

223- Teftişe tabi dönem içerisinde, Veteriner İşleri Müdürlüğünce yapılan faaliyetler aşağıda özetlenmiştir.

2022 yılı içinde;

Müdürlükçe 821 adet kedi ve 1195 adet köpek kısırlaştırılması yapıldığı, 2000 adet kuduz 1000 adet karma aşı uygulandı

Belediyeye ait Barınaktan 118 adet kedi ve köpeğin sahiplendirildiği,

h

5 adet köpeğin tedavisi mümkün olmadığından ötanazi yapılarak uyutulduğu,
Belediyeye ait Barınakta 27 adet yabancı hayvanın tedavi edilerek doğal ortamlarına bırakıldığı,

Şehrin müsait bölgelerine 60 adet kedi ve köpek kulübesi konulduğu,

Sokak Hayvanları Rehabilitasyon merkezinde kulübelerin ve hayvanların yaşam alanlarının altı daha hijyenik ve sağlıklı olabilmesi için Epoksi uygulaması yapıldığı,

Müdürlükçe ilde bulunan gıda işletmelerine yönelik sık sık gıda denetimleri gerçekleştirildiği,

2020 yılından devam eden Vektörle mücadele kapsamında hizmet alım ihalesi ve Ağaç Enjeksiyon sistemli İlaçlama Ürünleri Mal Alım ihalesi gerçekleştirildiği,

Nisan ayından haziran ayına kadar karasinek ve sivrisinek larva ilaçlamasının yapıldığı,

Mayıs ayı itibari ile her mahalleye hafta da iki gün olmak üzere 2 araçla geceleri sivrisinek uçkun mücadelesi, sabahları karasinek uçkun mücadelesi yapıldığı ve İlaçlama esnasında 1850 litre ilaç kullanıldığı,

Şehrin Kurum ve kuruluşlarında Covit-19 nedeniyle gelişen bulaşı önlemek amacıyla dezenfektasyon yapıldığı,

Müdürlükçe 2021 yılı içerisinde tıbbi malzeme Cihaz alımı ihalesi kapsamında hemogram, biyokimya, gaz anestezisi, masa başı mönitörü cihazları alındığı,

Müdürlükçe koordineli şekilde çalışarak güzel masa ve Zabıtaya gelen şikayetlere en hızlı ve etkin bir şekilde müdahale edildiği,

2023 yılı içinde;

Müdürlükçe 2023 yılında 1047 adet kedi ve köpek kısırlaştırılması yapıldığı, 1054 adet kuduz 554 adet karma aşı uygulaması yapıldığı,

Belediyeye ait Barınaktan 99 adet kedi ve köpek sahiplendirildiği,

10 adet köpeğin tedavisi mümkün olmadığından ötanazi yapılarak uyutulduğu,

Barınakta 18 adet yabancı hayvanın tedavi edilerek doğal ortamlarına bırakıldığı,

Şehrin müsait bölgelerine 45 adet kedi ve köpek kulübesi konulduğu,

Müdürlükçe 2023 yılı içerisinde mama üretimi için makinalar alınıp atık yemekler toplanarak yıllık alınan mama miktarının düşürüldüğü ve hayvan sever vatandaşların sokak hayvanlarına besleme yapabilmeleri adına dağıtım yapıldığı,

Müdürlükçe ilde bulunan gıda işletmelerine yönelik sık sık gıda denetimleri gerçekleştirildiği,

2023 yılında Vektörle mücadele kapsamında hizmet alım ihalesi gerçekleştirildiği, Ocak ayından nisan ayına kadar kanal sisleme cihazı ile rögar ilaçlaması yapıldığı, Nisan ayından haziran ayına kadar karasinek ve sivrisinek larva ilaçlaması çalışmasına devam edildiği, Mayıs ayı itibari ile her mahalleye hafta da iki gün olmak üzere 2 araçla geceleri sivrisinek uçkun mücadelesi, sabahları karasinek uçkun mücadelesi yapıldığı incelenmiştir.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununa göre yapılan çalışmaların daha etkin bir şekilde sürdürülmesi sağlanmalıdır.

GENEL DEĞERLENDİRME

224- Bilecik Belediyesinin, teftişe tabi dönem içerisindeki genel iş ve yürütümünün değerlendirilmesinde aşağıda sıralanan konularda tavsiyelerde bulunulmuştur:

Bilecik Belediyesinde teftiş döneminde personelin yürütmüş oldukları iş ve işlemler konusunda değişen mevzuat hükümleri ışığında bilgilerini güncellemelerine yönelik olarak daha fazla hizmet içi eğitim çalışmalarına ihtiyaç duyulduğu, hizmet içi eğitimlerin ciddi ve disiplinli bir şekilde sürdürülmesi ve bu durumun sıralı amirlerce titizlikle takip edilmesi gerektiği,

Belediye hizmet birimleri ve müdürlüklerinin önemli bir bölümünün vekaleten yürütüldüğü, vekaleten görevlendirilen bazı memurların asilde aranan şartlara haiz

h

olmadıkları, diğer taraftan bazı hizmet birimlerinde karşılaştığı üzere memurlar eliyle yürütülmesi gereken bazı memurluk görevlerinin Belediye Şirketinin işçi statüsündeki personelleri tarafından yürütüldüğü anlaşılmıştır. Belediye tarafından sunulan kamu hizmetlerinin hem etkinliğinin sağlanması hem de yapılan işlerin verimliliği açısından Anayasanın 128. maddesi başta olmak üzere, Devlet Memurları Kanunu, Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik ile Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik hükümleri doğrultusunda işlem yapılması gerektiği,

Kabahatler Kanunu çerçevesinde uygulanabilecek idari yaptırımların daha etkin bir şekilde kullanılması ve bu yetkinin kullanılmasında tereddüte düşülmeden, vatandaşın huzur ve esenliğinin sağlanması hususunda daha fazla gayret gösterilmesi gerektiği,

Bilecik Belediyesince yapılan imar uygulamalarıyla ilgili olarak; bir önceki özel teftişte tespiti yapılan hususların düzeltilmesinin sağlandığının görüldüğü,

3194 sayılı İmar Kanunu kapsamında yapılması zorunluluk arz eden yoğunluk artışlarının plan ana kararlarını, sosyal ve teknik altyapı dengesini bozmayacak nitelikte, kamu yararı amaçlı, teknik ve nesnel gerekçelere dayanılarak yapılması noktasında gereken hassasiyetin gösterilmesi, Bu açıdan yapılan plan tadilatlarına karşılık sosyal ve teknik altyapı alanlarının mevzuata uygun bir şekilde belirlenmesi konusunda tespit edilen alanların standartlarına ve fonksiyonlarına uygun bir şekilde hareket edilmesi gerektiği sağlıklı ve planlı bir şehirleşme açısından önem arz ettiği, İlave İmar Planı ve Plan Tadilatlarının, teknik ve nesnel gerekçelere dayandırılması, sosyal ve teknik altyapı dengesini bozacak şekilde tadilat işlemi yapılmaması,

Kaçak yapılarla mücadelenin daha aktif bir şekilde yapılması için ekiplerdeki görevli personel sayısının artırılarak yeterli sayıda araç takviyesi yapılması ve zabıta personeli ile beraber yapı kontrol görevlilerinin de sürece dahil edilmesi gerektiği,

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü personelinin değişen imar mevzuatı hükümleri ışığında bilgilerini güncellemeleri ve Belediye Meclisine sunulan teknik raporlarda mevzuata aykırılıkların tespit edilmesi durumunda bu aykırılığı belirten şerhlerin düşülmesi, Belediye meclisi tarafından ise onaylanan imar plan tadilatlarının Meclis görüşmeleri öncesinde sunulan teknik raporlarda belirtilen gerekçelere uygun olması konusunda titizlik gösterilmesi gerektiği,

Belediyenin bünyesinde sokak hayvanları için bir barınak bulunduğu, hayvanlara yönelik mama üretimi için makineler alınıp atık yemekler toplanarak yıllık alınan mama miktarının düşürüldüğü görülmekle beraber sokakta dolaşan başıboş hayvanların mevzuat çerçevesinde ıslahları yapılarak barınaklarda kısırlaştırma işlemlerinin devam etmesi özellikle vatandaşların can güvenliği açısından tehlikeli sokak hayvanlarına yönelik gerekli çalışmaların yapılması ve bu anlamda barınakların daha etkin şekilde kullanılması,

Bilecik Belediyesi Halkla İlişkiler bünyesinde; söyleşiler, çocuk ve yetişkin tiyatroları, müzikal tiyatrolar, konserler, resim sergileri, doğa yürüyüşleri, yaz spor okulları, bisiklet turları, konferanslar gibi sosyal ve kültürel organizasyonlar gerçekleştirildiği il ölçeği göz önüne alındığında bu tarz faaliyetlerin Belediyece yürütülmesinin önem arz ettiği ve sayılarının artırılarak faaliyetlere devam edilmesinin faydalı olacağı,

Türkan Saylan Çocuk Sosyal Tesisi ile Zübeyde Hanım Çocuk Sosyal Tesisinde çocuklara yönelik zeka oyunları ve robotik kodlama gibi kurslar düzenlendiği, ihtiyaç sahibi vatandaşlar için anlaşmalı yerel marketlerde kullanılabilen ve periyodik olarak para yüklenen Bİkart uygulamasının işleyişi konulduğu, Ramazan ayında sıcak yemek dağıtıldığı, birçok sanat dalında ve kadınlara yönelik istihdam amaçlı kurslar düzenlendiği, özellikle kadınların ve çocukların sosyal hayata daha fazla katılımlarının sağlanması ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunabilmesi için yapılan faaliyetlerin artırılarak devam edilmesinin faydalı olacağı,

ly

Belediye Başkanlığınca taşınmazlara yönelik satış, kiralama, ecrimisil, tahsis vs işlemlerin Emlak ve İstimlak Müdürlüğü yerine Mali Hizmetler Müdürlüğüne yaptırıldığı, bu müdürlüğün iş yükünün fazla olmasından ve konu ile alakalı uzmanlıklarının olmamasından kaynaklı işlem yapılan taşınmazların dosyalarının düzensiz tutulduğu, encümen kararları ve ihale komisyon kararlarının Yazı İşleri Müdürlüğü veya Özel Kalem de bulunması gibi dosyalarında bulunması gereken birçok bilgi ve belgelerin farklı birimlerde olduğu ve buna benzer birtakım eksikliklerin de raporun ilgili kısmında tespit edildiği, Emlak ve İstimlak Müdürlüğünde Başkanlık Makamının 01.09.2022 tarih ve 7901 sayılı yazısı ile Müdür haricinde personel çalıştırılmadığı, bu durumun da iş ve işlemlerin ciddi şekilde aksamasına sebebiyet verdiği dolayısıyla Belediye taşınmazlarına yönelik satış, kiralama, ecrimisil, tahsis işlemlerinin Emlak ve İstimlak Müdürlüğü ile ilişkilendirilmesinin 09.05.2019 tarih ve 50 sayılı Belediye Meclisi kararı ile kabul edilen Emlak ve İstimlak Müdürlüğü Görev ve Yönetmeliği uyarınca sağlanması gerektiği,

Bilecik Belediyesi tarafından yapılan satış ve kiralama işlemlerinin Belediyeye ait kiralaması yapılan taşınmazların, kiracıları tarafından şartname ve sözleşme hükümlerine aykırı davranıp davranmadıkları, satışı ve kiralaması yapılan taşınmazlar hariç diğer taşınmazların işgalli olup olmadıkları, üzerlerinde yapılaşma olup olmadığı, kamu kurum ve kuruluşları tarafından kullanılan ancak tahsisi yapılmayan taşınmazların düzenli olarak her yıl tespit edilerek Taşınmaz Tespit Tutanağı düzenlenmek suretiyle taşınmaz dosyalarında bulundurulması, tahsisi bulunmayanların tahsis işlemlerinin yapılması, ayrıca üzerlerinde imar mevzuatına aykırı yapılaşma bulunan ve Yapı Kullanma Belgesi alınmamış taşınmazların imar mevzuatına göre tahliyelerinin yapılarak yapıların yıkılması, Belediye taşınmazlarının daha etkin ve verimli kullanılmasını sağlayacağını bilinmesi,

İşyeri açma ve çalışma ruhsatlarının düzenlenmesi konusunda Zabıta Müdürlüğünce yürütülen çalışmaların daha titiz ve dikkatli bir şekilde yapılması, umuma açık işletmelere yönelik yapılan denetlemelerin etkinliğinin artırılması, personelin yürütmüş olduğu iş ve işlemlerin yerine getirmesi hususunda sıralı amirlerce kontrol ve denetlemelerin yapılması gerektiği,

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanının görev ve Yetkileri başlıklı" 38. maddesinde geçen; "...belediye teşkilatını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak." Şeklinde Belediye Başkanına verilen görev ve sorumlulukların tam olarak uygulanması,

Tavsiyeye değer görülmüştür.

GÖREV VE SONUC

225- Bilecik Belediye Başkanlığı görevinin önceki teftiş tarihinden 08.04.2022 tarihine kadar vekaleten Muharrem TÜFEKÇİOĞLU, bu tarihten günümüze kadar vekaleten Melek MIZRAK SUBAŞI tarafından yürütüldüğü incelenmiştir.

Bilecik Belediye Başkanlığı Genel İş ve Yürütümünün tarafımdan teftişi sonucunda (4) örnek olarak düzenlenen bu Teftiş Raporunun (1) örneği Bilecik Belediye Başkanlığında bırakılmış, (1) örneği sonuçları takip edilmek üzere Bilecik Valiliğine tevdi edilmiş, (2) örneği de İçişleri Bakanlığına (Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığı) sunulmuştur. 27.09.2023

Bayram TÜRKER
Mülkiye Müfettişi